

Mäntsälä

📷 Outi Kampman / Riihenmäen koulu

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2020

Mäntsälän kunta

Kunnanvaltuusto 24.5.2021, § 49

Sisällys

1	Tiivistelmä	4
2	Toimintakertomus	6
2.1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	6
2.1.1	Kunnanjohtajan katsaus.....	6
2.1.2	Kunnan organisaatio ja hallinto.....	8
2.1.3	Yleinen taloudellinen kehitys ja oman alueen kehitys.....	12
2.1.4	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	15
2.1.5	Kunnan henkilöstö.....	20
2.1.6	Ympäristö.....	20
2.1.7	Muut ei taloudelliset asiat.....	20
2.1.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	21
2.1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toimintaan vaikuttavista tekijöistä	22
2.2	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	24
2.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	27
2.3.1	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	28
2.3.2	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	29
2.4	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	30
2.4.1	Tase ja sen tunnusluvut	30
2.5	Kokonaistulot ja -menot	33
2.6	Konsernin toiminta ja talous	35
2.6.1	Konsernin rakenne ja omistusosuudet sekä konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisöt.....	35
2.6.2	Konsernin toiminnan ohjaus.....	36
2.6.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen.....	36
2.6.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	37
2.6.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	37
2.6.6	Kuntakonsernin tilinpäätös ja sen tunnusluvut	38
2.7	Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.....	44
2.8	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	44
2.9	Kriisikuntakriteerien toteutuminen Mäntsälän kunnassa	48
3	Talousarvion ja tavoitteiden toteutuminen.....	51
3.1	Käyttötalouden toteutuminen	51
3.2	Tavoitteiden toteutuminen	53

3.3	Talousarvion toteutuminen	72
3.3.1	Kunnanhallitus / konsernipalvelut	72
3.3.2	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / Kasvatus- ja sivistyspalvelut	81
3.3.3	Tekninen lautakunta / Tekniset palvelut.....	85
3.4	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	89
3.5	Investointiosan toteutuminen.....	91
3.6	Rahoitusosan toteutuminen	97
3.7	Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisvertailusta	98
4	Tilinpäätöslaskelmat	101
4.1	Tuloslaskelma	101
4.2	Rahoituslaskelma	102
4.3	Tase	103
4.4	Kuntakonsernin tulos- ja rahoituslaskelma sekä tase	105
5	Tilinpäätöksen liitetiedot	110
5.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	110
5.2	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	111
5.3	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	112
5.4	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	118
5.5	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	123
5.6	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	125
5.7	Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen	129
5.8	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	130
6	Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	137
	Luettelot ja selvitykset	138
	Liitteet.....	139

1 Tiivistelmä

Tulot	Verotulot 87,9 milj. €	Valtionosuudet 39,0 milj. €	Toimintatuotot 10,7 milj. €
Menot	Konsernipalvelut 79,6 milj. €	Kasvatus- ja sivistyspalvelut 32,9 milj. €	Tekniset palvelut 13,0 milj. €
Tunnusluvut	Lainakanta 89,1 milj. €, kassavarat huomioiden 77,3 milj. €	Nettoinvestoinnit 3,3 milj. €	Vuosikate/poistot 107%
	Tilikauden ylijäämä 1,0 milj. €	Asukasmäärä 2020 lopussa 20 782 *	Tulovero% 20,5
	Lainakanta asukasta kohden 4 288 €, kassavarat huomioiden 3 720 €	Kuntakonsernin lainakanta 198,5 milj. €	Toimintatuotot / Toimintakulut 8,6 %
	Vuosikate 665 € / asukas	Investointien tutorahoitus 406,4 %	Toiminnan ja investointien kertymä -21 442 € (5 vuotta)

Mäntsälän kunta 2020

Mäntsälän kunnan ulkoiset tulot 10,7 miljoonaa euroa.

Kunnallisverotuotto 77,0 miljoonaa euroa.

Yhteisöveron tuotto 4,3 miljoonaa euroa.

Kiinteistöverotulot 6,5 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet 39 miljoonaa euroa.

Ulkoiset menot olivat yhteensä 125,5 miljoonaa euroa, vähennystä 2,4 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Mäntsälän kunnan toimintakate oli -114,7 milj. ja vuosikate 13,8 milj. euroa.

Bruttoinvestointien määrä on yhteensä 3,8 miljoonaa euroa, josta talonrakennus 0,7 miljoonaa euroa, kuntatekniikka 2,8 miljoonaa euroa, irtain 0,1 miljoonaa euroa.

Kunnan lainakanta kasvaa 7,3 miljoonaa euroa ollen yhteensä 89,1 milj. €, 4 288€ asukasta kohden. Kassavarat huomioiden (vertailukelpoinen) lainakanta laski edellisestä vuodesta 4,4 milj. euroa ja oli 77,3 milj. €, 3 720 € asukasta kohden.

Kunnan henkilöstömäärä on yhteensä 865.

2 Toimintakertomus

2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Mäntsälän asukasmäärä kasvoi vuonna 2020 yhteensä 61 henkilöä, ollen vuoden 2020 lopussa 20 782 henkilöä. Muuttovoitto, sisältäen kuntien välisen muuttoliikkeen oli +33 henkilöä ja syntyvyyden ja kuolleisuuden erotus (ns. luonnollinen väestönkasvu) +28 henkilöä. Työttömyys oli vuoden 2020 lopussa Mäntsälässä 9,2 prosenttia ja Uudellamaalla 13,4 prosenttia. Työttömyys Mäntsälässä kasvoi vuoden takaisesta 2,9 prosenttiyksikköä.

Väestön kasvutavoite on asetettu kuntastrategiassa kuitenkin 1 %:iin, johon tavoitteeseen tulee pyrkiä eri keinoin jo kuluvana, sekä tulevana vuosina. Erityisesti tuleamme panostamaan kuntakonsernin asukasmarkkinointiin sekä kunnan veto- ja pitovoimatekijöiden vahvistamiseen. Työttömyyskehitys on Mäntsälässä pystytty pitämään useana vuonna selvästi keskimääräistä alempana mm, osaltaan kunnan aktiivisten toimenpiteiden johdosta.

Tilinpäätös 2020 parani alkuperäisestä alijäämäisestä talousarviosta merkittävästi. Suurimmat poikkeamat tulivat sosiaali- ja terveyspuolella, jossa menojen kasvu ylitti muutetun talousarvion 1,8 milj. euroa koronavuskriisin kustannuksista johtuen. Kunnan muiden toimintojen osalta toimintakulut jäivät 3,7 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Kunnan toimintakulut 2020 olivat yhteensä 125,5 milj. euroa.

Toimintakate (-114,7 milj.) parani 1,0 prosenttia. Verotulot ja valtionosuudet kasvoivat tilikaudella jopa 12,0 prosenttia poikkeuksellisten valtion tukitoimien seurauksena. Vuosikate kasvoi 13,8 milj. euroon 665 euroon/asukas, (v. 2019 -62 euroa/as). Vuosikate ylitti muutetun talousarvion

3,9 milj. euroa ja ylijäämää kirjattiin 1,0 milj. euroa.

Kunta investoi vuonna 2020 yhteensä 3,8 milj. euroa (181 euroa per asukas), josta maanosto 0,2 milj. euroa, sekä isoimpina yksittäisinä hankkeina Päiväkotia Amandan uudisrakennus 0,2 milj. euroa ja kunnallistekniikan hankkeet yhteensä n. 2,8 milj. euroa.

Kunnan yli tilikauden kestävän lainajärjestelyjen takia velkamäärä kohosi hetkellisesti 89,1 milj. euroon. Lainajärjestelyn takia kohonneet kassavarat huomioiden, kunnan lainamäärä oli 77,3 milj. €, 3 720 €/asukas, pienentyen edellisvuodesta. Suhteellinen velkaantuneisuus 73,0 % laski edellisvuodesta ja omavaraisuusaste 55,4 %, pysyi lähes samalla tasolla vuotta aikaisempaan verrattuna.

Erityisen leimaa antavaa vuodelle 2020, oli Koronaviruksen, sekä taloudelle, että ennen kaikkea terveydelle aiheuttamat ongelmat. Vaikutukset ovat näkyneet ihmisten vakavina sairastumisina, kuolemina ja taloudellisena ahdinkona yrityksille ja julkiselle sektorille. Tilanne alkoi maaliskuussa, helpotti kesäaikana, mutta vaikeutui taas tuntuvasti syksystä alkaen. Vuonna 2021 taistelemme edelleen viruksen kanssa, toivoen, että rokotusten myötä tilanne alkaa olennaisesti helpottumaan kesän ja syksyn aikana.

Haasteita ja muutoksia riittää monella rintamalla kuluvalle vuodelle. Keskeistä kunnan kannalta on pitää yrityselämä mahdollisimman hyvin toimivana. On tärkeää, että kuntaan syntyy uusia yrityksiä ja pystymme turvaamaan olemassa olevien yritysten toiminnan. Tärkeää on saada syntyvyys nousuun, muuttoliike selvästi kasvavaksi

ja pitää työttömyys mahdollisimman alhaisena.
Lisäksi meidän on kehitettävä
kuntaorganisaatiota ja palveluja asukkaiden ja
yritysten kannalta entistäkin paremmiksi.
Mäntsälän on kehityttävä suvaitsevaiseksi
paikaksi, johon halutaan ja jossa halutaan pysyä
eri ikäluokat ja kulttuurit huomioon ottaen.

Esitän koko henkilökunnalle, päätöksentekijöille ja
kaikille yhteistyötahoille kiitokset hyvästä
yhteistyöstä Mäntsälän kehittämisessä vuonna
2020.

Mäntsälässä 2.3.2021
Esko Kairesalo, kunnanjohtaja

2.1.2 Kunnan organisaatio ja hallinto

Toimielinorganisaatio

Kunnan toimielinorganisaation muodostavat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, lautakunnat,

niiden jaostot ja toimikunnat sekä vaikuttamistoimielimet.

Viranhaltijaorganisaatio

Kunnan operatiivista toimintaa johtaa kunnanjohtaja. Operatiivista toimintaa varten kunnan organisaatio jakautuu toimialoihin, jotka ovat: konsernipalvelut, kasvatus- ja

sivistyspalvelut sekä tekniset palvelut. Toimialoja johtavat toimialajohtajina hallintojohtaja, sivistysjohtaja ja tekninen johtaja. Toimialat jakautuvat tulosalueisiin ja tulosityksiköihin.

Luottamuselinten kokoonpano sekä osastojen johtavat viranhaltijat 31.12.2020

Valtuusto, 43 jäsentä

puheenjohtaja	Heta Ravolainen-Rinne (SDP)
1. varapuheenjohtaja	Anna Helin (Kok.)
2. varapuheenjohtaja	Ilkka Allonen (Kesk.)
Jussi Aalto (Kesk.)	Eerik Brusila (Kesk.)
Roberta Fabritius (Kesk.)	Heli Hallikainen (SDP)
Mea Hannila-Niemelä (Kesk.)	Tapio Havula (Kesk.)
Hannu Heikkilä (Kok.)	Jussi Heikkilä (Kok.)
Teuvo Heikkilä (SDP)	Auli Herttuainen (Vas.)
Antton Häggglund (Kesk.)	Juha-Matti Inkinen (Kesk.)
Christina Kalenius (SDP)	Hans Kanerva (Kok.)
Pihla Keto-Huovinen (Kok.)	Susanna Koivula (KD)
Eero Kokko (Kok.)	Jyrki Kosonen (Kesk.)
Kari Kuisma (PS)	Tiina Kujanpää (MäPu)
Tapio Laaksonen (SDP)	Tytti Laine (SDP)
Erkki Laukkanen (Vas.)	Satu Lampi (PS)
Timo Leino (SDP)	Reijo Liinamaa (SDP)
Tommi Luhtaniemi (Kok.)	Marja-Leena Mäkipää (Kesk.)
Markku Niinimäki (SDP)	Kari Peussa (MäPu)
Mitja Päivinen (MäPu)	Petri Salmi (Kok.)
Tuuli Särkijärvi (Vihr.)	Marja Teppinen (Kesk.)
Tero Toivonen (PS)	Emmi Tuomisto (SDP)
Annika Warras-Stjernvall (Kok.)	Tarja Vierikko (SDP)
Kari Virolainen (Kesk.)	Mika Väliatalo (Vihr.)

Valtuuston voimasuhteet:

Keskusta	12 paikkaa	Perussuomalaiset	3 paikkaa
Sosiaalidemokraatit	11 paikkaa	Vasemmisto	2 paikkaa
Kokoomus	9 paikkaa	Vihreät	2 paikkaa
Mäntsälän puolesta	3 paikkaa	Kristillisdemokraatit	1 paikka

Kunnanhallitus, 9 jäsentä

Tapio Havula, puheenjohtaja (kesk.)	Juha-Matti Inkinen (Kesk.)
Heli Hallikainen, 1. vpj (SDP)	Tytti Laine (SDP)
Petri Salmi, 2. vpj, (Kok.)	Jussi Heikkilä (Kok.)
Pihla Keto-Huovinen (Kok.)	Annika Warras-Stjernvall (Kok.)
Tuuli Särkijärvi (Vihr.)	Erkki Laukkanen (Vas.)
Marja-Leena Mäkipää (Kesk.)	Marja Teppinen (Kesk.)
Kari Virolainen (Kesk.)	Jussi Aalto (Kesk.)
Kari Peussa (MäPu)	Satu Lampi (PS)
Reijo Liinamaa (SDP)	Tapio Laaksonen (SDP)

Varajäsenet

Juha-Matti Inkinen (Kesk.)
Tytti Laine (SDP)
Jussi Heikkilä (Kok.)
Annika Warras-Stjernvall (Kok.)
Erkki Laukkanen (Vas.)
Marja Teppinen (Kesk.)
Jussi Aalto (Kesk.)
Satu Lampi (PS)
Tapio Laaksonen (SDP)

Kunnanjohto

Kunnanjohtaja	Esko Kairesalo
Hallintojohtaja	Esa Siikaluoma
Sivistysjohtaja vt.	Janne Mäkinen
Tekninen johtaja	Mika Pynttari
Talousjohtaja	Helena Perämäki
Henkilöstöjohtaja vt.	Mervi Tuominen
Kuntakehitysjohtaja	Vesa Gummerus

Tarkastuslautakunta, 5 jäsentä

Eero Kokko puheenjohtaja, (Kok.)	Varajäsenet
Emmi Tuomisto vpj (SDP)	Alexandre Boriouchk (Kok.)
Raisa Ala-lipasti (Kesk.)	Jaana Arpalhti-Kolu (SDP)
Nico Saramo (PS)	Merja Jussila (Kesk.)
Jaakko Kyrö (Vihr.)	Kari Kuisma (PS)
	Esko Tattari (Vas.)

Keskusvaalilautakunta, 5 jäsentä

Pentti Jokinen puheenjohtaja	Varajäsenet
Veijo Peltola vp.	Ville Koivisto
Hannu Järvinen	Tomi Janhunen
Leena Lujamaa-Reisner	Sirpa Jaakkola
Eve Lauren	Riitta Pennala
	Sirpa Kukkala
	Pessi Marttunen
	Annika Sironen

Kuntakehityslautakunta, 9 jäsentä

Jyrki Kosonen puheenjohtaja (Kesk.)	Varajäsenet
Tytti Laine vpj (SDP)	Juha Heino (Kesk.)
Juha-Matti Inkinen (Kesk.)	Sirpa Komonen (SDP)
Markku Helenius (SDP)	Jari Eloranta (Kesk.)
Marja Teppinen (Kesk.)	Leif Lindqvist (SDP)
Annika Warras-Sternvall (Kok.)	Katri Heinmurto (Kesk.)
Ulla Linjama-Lehtinen (Vihr.)	Anneli Sundberg (Kok.)
Hans Kanerva (Kok.)	Päivi Koski (Vas.)
Tero Toivonen (PS)	Pekka Puisto (Kok.)
	Kari Ansala (MäPu)

Ilkka Allonen kunnanhallituksen edustaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 9 js.

Hannu Heikkilä puheenjohtaja (Kok.)	Varajäsenet
Mea Hannila-Niemelä vpj. (Kesk.)	Jari Kupiainen (Kok.)
Roberta Fabritius (Kesk.)	Raisa Ala-Lipasti (Kesk.)
Eerik Brusila (Kesk.)	Jenni Alho (Kesk.)
	Lauri Ylimartimo (Kesk.)

Tommi Luhtaniemi (Kok.)
Emmi Tuomisto (SDP)
Martti Nykänen (SDP)
Emilia Kankaanpää (Vas.)
Susanna Koivula (KD)

Esko Leisiö (Kok.)
Annika Peltola (SDP)
Jani Hoviario (SDP)
Mika Väliatalo (Vihr.)
Matti Virtanen (KD)

Reijo Liinamaa kunnanhallituksen edustaja

Tekninen lautakunta, 9 jäsentä

Varajäsenet

Timo Leino puheenjohtaja (SDP)
Päivi Koski vpj (Vas.)
Jussi Aalto (Kesk.)
Sari Alaluusua (Kesk.)
Hemmo Siljander (Kok.)
Jussi Heikkilä (Kok.)
Mitja Päivinen (MäPu)
Salla Nousiainen (SDP)
Christina Kalenius (SDP)

Eero Markkanen (SDP)
Sari Anttonen (Vihr.)
Toni Virtanen ((Kesk.)
Sari Ruusunen (Kesk.)
Jonne Tokola (Kok.)
Anneli Sundberg (Kok.)
Jukka Munukka (PS)
Katariina Heikkinen (SDP)
Sirpa Komonen (SDP)

Petri Salmi kunnanhallituksen edustaja
Miikka Utriainen nuorisovaltuutettu

Konsernijaosto, 5 js.

Varajäsenet

Tapio Havula puheenjohtaja (Kesk.)
Heli Hallikainen vpj (SDP)
Petri Salmi (Kok.)
Erkki Laukkanen (Vas.)
Satu Lampi (PS)

Kari Virolainen (Kesk.)
Salla Nousiainen (SDP)
Jussi Heikkilä (Kok.)
Tuuli Särkijärvi (Vihr.)
Kari Peussa (MäPu)

Esko Kairesalo kunnanjohtaja
Esa Siikaluoma hallintojohtaja

Hyvinvointilautakunta, 9 js

Varajäsenet

Antton Häggglund puheenjohtaja (Kesk.)
Tapio Laaksonen vp. (SDP)
Sinikka Ekonen (Kesk.)
Tiina Kujanpää (MäPu)
Enni Pöykkö (Kesk.)
Eija Liljavirta (Kok.)
Mika Valkama (PS)
Tarja Vierikko (SDP)
Matti Virpiaro (Kok.)

Olli-Pekka Eskelinen (Kesk.)
Olavi Rintanen (SDP)
Sari Toiviainen (Kesk.)
Pirjo Torkkeli (MäPu)
Jenni Koivu (Kesk.)
Leena Lujamaa-Reisner (Kok.)
Anneli Westermarck (PS)
Sirpa Kukkala (SDP)
Tommi Luhtaniemi (Kok.)

Kari Peussa kunnanhallituksen edustaja
Viivi Harju nuorisovaltuuston edustaja
Wilma Ihalainen nuorisovaltuuston edustaja

2.1.3 Yleinen taloudellinen kehitys ja oman alueen kehitys

Kansantalouden kehitys

Päättynyt vuosi 2020 oli hyvin poikkeuksellinen. Jo edellisen vuoden aikana alkanut kansantalouden kasvun hidastuminen heikensi talouden odotuksia vuodelle 2020. Talouden kasvun ennakoitiin jatkuvan edelleen, mutta hyvin hitaana. Hallituksen tavoitteena oli saattaa julkinen talous tasapainoon vuoteen 2023 mennessä erityisesti työllisyyttä vahvistamalla.

Helmikuussa maailmalla levinnyt koronavirus yltyi pandemiaksi ja jo maaliskuussa eri puolilla maailmaa valtiot käynnistivät merkittäviä rajoitustoimia epidemian leviämisen estämiseksi. Nämä rajoitustoimet syöksivät maailmantalouden ennätyksellisen nopeaan laskuun. Osakekurssien syöksy ja pitkien korkojen korko-odotusten raju lasku vain muutamassa viikossa saivat aikaan rahoituskriisin, joka heikensi sekä julkisen, että yksityisen sektorin rahoitusmahdollisuuksia. Sekä FED Yhdysvalloissa, että EKP euroalueella ryhtyivät elvytystoimiin ja kesän loppuun mennessä rahoitusmarkkinat saatiin palautettua pandemiaa edeltävälle tasolle.

Teollisuustuotannon vaikeudet, kulutuskysynnän voimakas lasku ja valtioiden rajojen yhtäaikainen sulkeutuminen heikensivät äkillisesti erityisesti viennistä tai tuonnista riippuvaisten alojen sekä palvelualojen toimintaedellytyksiä. Sekä nettovienti, yksityinen kulutus että investoinnit heikkenivät edellisestä vuodesta. Pahimmillaan keväällä 2020 Suomen talous supistui runsaat 6 % vuoden takaisesta ja painui syvään taantumaan. Vielä kesäkuussa ennustelaitoksen arvioivat Suomen kansantalouden heikkenevän 5-10 % vuoden 2020 aikana. Talouden vaikeudet lisäsivät työttömyyttä Suomessa ja erityisesti lomautettujen määrä kasvoi keväällä voimakkaasti. Touko-kesäkuussa ennustelaitokset arvioivat työttömyyden kasvavan vuoden 2020 loppuun mennessä 6,9 – 9,7 %:iin.

Valtio ryhtyi keväällä voimakkaisiin talouden tukitoimiin ja finanssipolitiikka oli elvyttävää.

Suurimmat valtion menolisäykset kohdistuivat yrityksille maksettuihin tukipalkkioihin ja tulonsiirtoihin muille julkisyhteisöille. Valtion menot kasvoivat n. 7,8 mrd euroa edellisestä vuodesta. Valtiohallinnon rahoitusasema oli arviolta 14,3 mrd euroa alijäämäinen.

Kesän jälkeen talous alkoi toipua jonkin verran keväästä, mutta koronavirusepidemian toinen ja maailmalla paikoin jo kolmas aalto hidasti talouden elpymistä. Julkisen talouden tukema kysyntä ja finanssipoliittinen elvytys nopeuttivat talouden toipumista. Tukitoimista huolimatta palvelualoilla elpyminen oli heikkoa koko vuoden 2020, mutta teollisuuden toipuminen koronakriisistä oli ennakoitua ripeämpää, eikä koronakriisillä ollut merkittäviä vaikutuksia rakennusalaan. Kesän jälkeen tapahtunut elpyminen nosti bruttokansantuotteen kevään pohjalukemista -3,0 %:iin. Suomen talous selvisi koronakriisistä muuta euroaluetta paremmin. Euroalueen BKT vuoden lopulla oli -7,2 %.

Syksyllä työllisyys vahvistui, mutta lomautettuja oli vuoden päättyessä yhä runsaasti. Työllisyys koheni vuoden 2020 loppua kohti. Työllisyysaste oli vuonna 2020 ennakoitua parempi, 71,6% ja työttömyysaste 7,8 % (KL 1/2021).

Koronakriisistä johtuva kysynnän heikkous, mutta myös energian hinnan lasku hidastivat inflaatiota, joka jäi 0,2 %:iin (SP 1/2021).

Talouden toipumisvauhdin ennustetaan hidastuvan Suomessa ja euroalueella vuoden 2021 alussa. Epävarmuutta herättävät mm. uudet virusmutaatiot ja rokotusten hidas eteneminen, joten kasvun voimistuminen odottaa koronakriisin talttumista. Työmarkkinoiden toipumista uhkaa se, että avoinna on nyt aiempaa vähäisempi määrä työpaikkoja ja pitkäaikaistyöttömyys on koronakriisin myötä ehtinyt kääntyä kasvuun.

Julkisen talouden alijäämä pysyy suurena v. 2021 koronaepidemian hoidon ja sen vaikutuksia

lieventävien tukitoimien kustannusten vuoksi.
Julkisen velan suhteessa
bruttokansantuotteeseen ennustetaan jatkavan
kasvuun koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan.

Kansantalouden ennustelukuja / valtiovarainministeriö							
Vuosi	BKT, muutos %	Työttömyysaste, %	Ansiotasoindeksin muutos, %	Inflaatio, %	Lyhyet korot, %	Pitkät korot, %	Julkisyhteisöjen bruttovelka suhteessa BKT:een, %
2020	-3,3	7,8	1,7	0,3	-0,4	-0,2	69,0
2021	2,5	8,0	2,5	1,0	-0,5	-0,3	71,4
2022	2,0	7,6	2,0	1,4	-0,4	-0,3	72,5
2023	1,4	7,2	2,0	1,6	-0,4	-0,2	73,6

Kuntatalouden kehitys

Joulukuussa 2020 Tilastokeskus päivitti kansantalouden tilastotietoja. Lähtökohta kuntasektorin taloudelle vuoden 2020 alussa oli huono erittäin heikon kuntatalousvuoden jälkeen. Tuoreimpien tilastojen mukaan BKT:n volyymi kasvoi v. 2019 vain 1,1 %. Kuntasektorin nettoluotonanto, eli kokonaistulojen ja -menojen erotus, oli -2 965 milj. euroa, mikä on paikallishallinnon tilastohistorian heikoin lukema. Myös Mäntsälän kunnan tulos vuodelta 2019 oli ennätyksellisen heikko, 8,3 milj. euroa alijäämäinen. Vuoden 2020 kehitykseen paikallishallinnon tasolla kohdistui kuitenkin positiivisia odotuksia.

Koronapandemian vyöryessä keväällä päälle kunnissa, kuten koko yhteiskunnassa, korostui epätietoisuus siitä, miten voimakkaasti kansantalouden suhdanteet ja verotulot tippuisivat tai kuinka paljon julkisen sektorin menot lisääntyisivät. Viralliset arviot koronan talousiskusta nousivat kevään mittaan rajusti, kun pandemia levisi eri maihin ja työpaikalla käynti ja palvelut seisahtuivat. Kuntatalousohjelman ennuste oli keväällä poikkeuksellisen synkkä. Maaliskuun jälkeen nopeasti heikentynyt koronavirustilanne paitsi kasvatti hoidon ja varautumisen kustannuksia myös laski kuntien maksu- ja myyntituottoja sekä verotuloennusteita. Kuntaliiton ennuste koronaviruksen aiheuttamista kustannuksista kunnille vuonna 2020 oli n. 2 mrd

euroa. Vaikka Uusimaa kärsi koronaviruskriisin kustannuksista muuta maata enemmän, pysyivät Mäntsälän kustannukset maltillisina koronasta pahimmin kärsineisiin kuntiin nähden. Mäntsälän kunnan osalta koronaviruskriisin kustannuksien arvioidaan nousseen n. 2,4 milj. euroon v. 2020. Tästä epidemian hoidon kustannukset olivat n. 1,8 milj. euroa ja maksutuottojen menetykset n. 0,4 milj. euroa. Muiden rajoitustoimien aiheuttamien kustannusten osuus oli arviolta n. 0,2 milj. euroa. Kunnat arvioivat pandemian heikentävän kuntataloutta vielä v. 2021 n.1,7 mrd eurolla.

Vuoden lopulla selvisi, että pahimmat skenaariot koronan talousmenetyksistä eivät toteutuneet. Kuntien rahoitusasema kohentui v. 2020 huomattavasti edellisestä vuodesta. Ennakoitua parempi kehitys johtui valtion tukitoimista kunnille peruspalvelujen turvaamiseksi sekä verotulojen ennakoitua paremmasta kehityksestä erityisesti vuoden lopulla. Valtio päätti 4. ja 7. lisätalousarviossaan sekä syksyn budjettiriihessä antaa kunnille määräaikaista tukea koronakustannuksiin yhteensä n. 3 mrd euroa. Koronatuki annettiin kunnille sekä valtionosuuksien määräaikaisena korotuksena, että verotulojen jako-osuuden nostona. Mäntsälän kunnan osalta koronatuot olivat valtionosuuksissa 5,9 milj. euroa. Vuodelle 2021 kunnille suunnatut valtion koronatuot ovat n. 2,4 mrd euroa, josta vain 46 milj. euroa jaetaan suoraan kunnille valtionosuuksien mukana.

Vuoden 2020 osalta koronatuett jaettiin kunnille laskennallisesti valtionosuuksien jakoperusteiden mukaisesti, mutta vuoden 2021 koronatukien jaossa huomioidaan toteutuneet koronakustannukset.

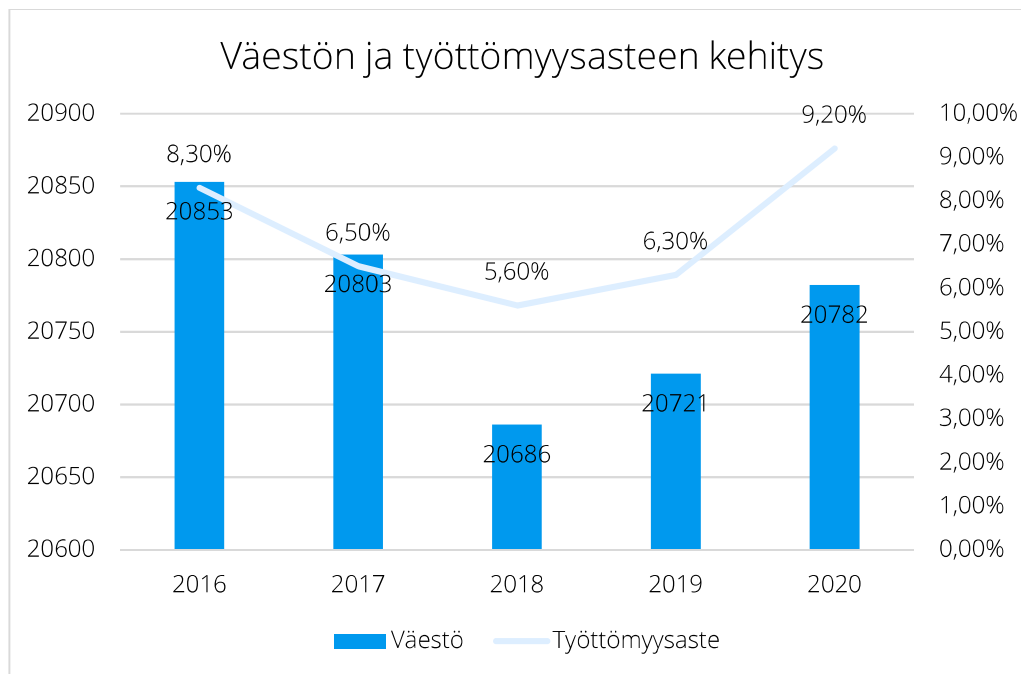
Kuntien näkymät vuosille 2021-2022 ovat hyvin tiukat. Koronakustannukset tulevat näkymään kuntataloudessa paitsi taudin hoidon, myös muun hoitovelan purun aiheuttamien kustannusten kattamisessa. Valtion talouden vuonna 2020 tapahtuneen voimakkaan

velkaantumisen jälkeen on odotettavissa, ettei kuntia enää tueta valtionosuusrahoituksella päättyneen vuoden malliin. Kuntaliiton ennusteiden mukaan verotulojen vahvasta kehitymisestä huolimatta vuonna 2021 paikallishallinnon rahoitusasema heikkenee niin, että uuta velkaa joudutaan ottamaan n. 1,4 mrd euroa ja vuodesta 2022 lähtien kuntasektori on nettoluotonannolla mitattuna n. 2 mrd alijäämäinen. Menoja kasvattavat paitsi koronaan liittyvät kustannukset niin hallituksen linjaukset julkisen sektorin tehtävien laajentamiseksi.

Väestö ja työllisyys

Kunnan asukasluku oli vuoden 2020 lopussa 20 782 henkilöä, lisäys 61 henkilöä edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntaan muutti 1 276 henkilöä ja kunnasta pois muutti 1 290 henkilöä. Muuttovoitto, maahanmuutto ja maastamuutto huomioiden, oli vuonna 2020 33 henkilöä.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) kuntien alueella oli joulukuun lopussa yhteensä 116 993 työtöntä työnhakijaa. Työttömien kokonaismäärä Uudenmaan alueella kasvoi 44 415 (61,2 %) henkilöllä, verrattuna vuotta aikaisempaan. Mäntsälässä työttömien osuus työnhakijoista oli vuoden 2020 lopussa 9,2 prosenttia.

2.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Verorahoituksen kehitys

Kunnallisveron kertymää 2020 kasvatti joulukuussa 2020 Valtionvarainministeriön tekemä positiivinen oikaisu kunnallisveron vuoden 2020 jako-osuuteen. Kuntien jako-osuus nousi 62,27 %:sta 62,41%:iin.

Yhteisöverotuotot kehittyivät alkuvuoden 2020 arvioita paremmin. Kuntien osuus maksettavasta yhteisöverosta kasvoi kuntien ryhmäosuuden määräaikaisesta 10 %-yksikön korotuksesta johtuen.

Kiinteistöveron verovuoden 2020 kokonaismaksuunpanosta erääntyy vielä vuoden 2021 tammi-helmikuussa n. 10 prosenttia verohallinnon arvion mukaan.

Verotulotilitysten määrä ylitti 0,7 milj. eurolla muutetun talousarvion. Verorahoitus nousi edellisestä vuodesta peräti 4,3 milj. euroa.

Kunnan verotulot kasvoivat 5,1% edellisestä vuodesta. Verotuloja kertyi yhteensä 87,9 milj. euroa. Tästä kuntaveron kertymä oli 77,0 milj. euroa, kiinteistöverotuotot 6,5 milj. euroa ja yhteisöverojen kertymä 4,3 milj. euroa.

Kuntien valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset kasvoivat 7,8 prosenttia vuodesta 2019 vuoteen 2020. Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousi 0,09 %-yksikköä ollen 25,46 %. Kunnille vuonna 220 maksettavat verotulomenetysten korvaukset on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta yksinkertaistamaan järjestelmää, sekä lisäämään sen läpinäkyvyyttä.

Valtionosuuksien kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 johtuu vuonna 2019 päättyneestä kilpailukyky sopimuksesta, mutta myös muista

lakimuutoksista. Kilpailukyky sopimukseen sisältynyt lomarahojen leikkaus, indeksikorotusten jäädytys päättyivät 2019. Valtion ja kuntien kustannustenjaon tarkistus lisäsi valtionosuutta yhteensä 102 milj. euroa vuonna 2020. Verotulomenetysten kompensatiot lisääntyivät yhteensä 302 milj. euroa vuonna 2020.

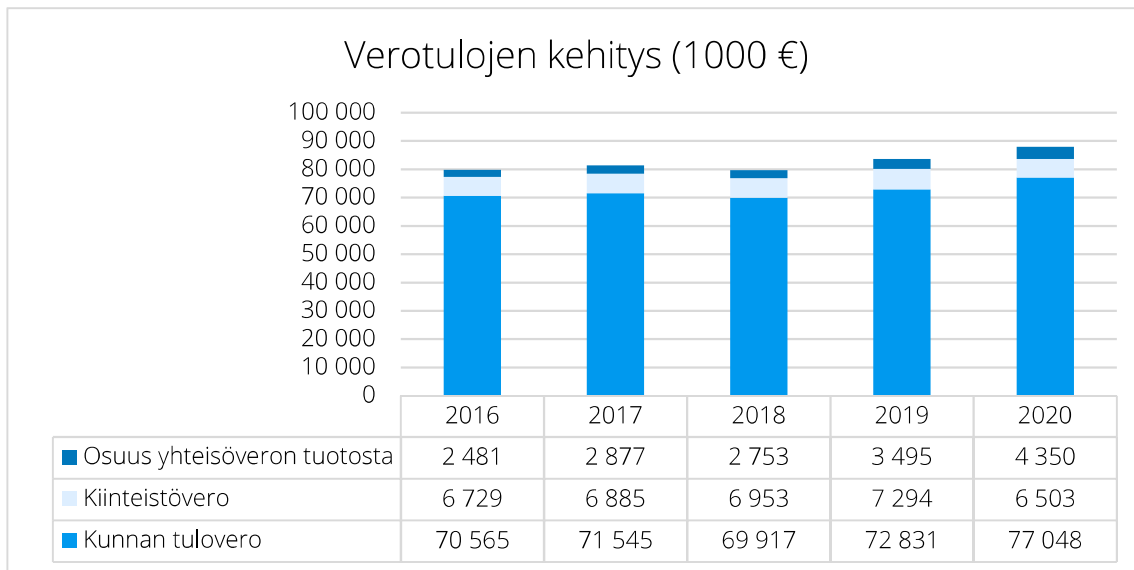
Valtionosuustilitysten määrä alitti 0,1 milj. euroa muutetun talousarvion. Valtionosuuksien määrä kasvoi vuodesta 2019 vuoteen 2020 9,4 miljoonaa €, 31,6 %.

Hallitus päätti huhtikuussa 2020, että koronatilanteesta aiheutuva verotulojen viivästyminen korvataan kunnille määräaikaisena täysimääräisenä korvauksena. Tämä poikkeuksellinen verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensaaation määrä, 409 925 euroa, kasvatti kunnan vuoden 2020 valtionosuuksien kokonaismäärää. Huhtikuun päätöksen mukaan verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensatiot peritään kunnilta takaisin vuonna 2021 vähentämällä vastaava summa viivästyskoroilla lisättynä valtionavusta. Lopulta takaisin perittävä summa pieneni 0,1 milj. euroa saatuun kompensatioon nähden.

Vuoden 2020 aikana valtionosuuksia kasvattivat 5,9 milj. eurolla lisätalousarvioissa päätetyt koronavirusepidemiaan liittyvät peruspalvelujen valtionosuuksien lisämäärärahat, sekä koronan testauskustannusten korvaukset.

	TP 2019	MTA 2020	TP 2020	MTA 2020 - TP2020	MUUTOS 2019 - 2020
Verorahoitus yhteensä	113 228 537	126 223 452	126 865 018	641 566	12,0 %
Verotulot	83 619 878	87 202 000	87 900 409	698 409	5,1 %
Kunnan verotulot	72 830 557	75 564 000	77 048 020	1 484 020	5,8 %
Kiinteistövero	7 294 022	7 245 000	6 502 785	-742 215	-10,8 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 495 300	4 393 000	4 349 604	-43 396	24,4 %
Valtionosuudet	29 608 659	39 021 452	38 964 609	-56 843	31,6 %
Peruspalvelujen valtionosuudet	25 667 134	27 478 202	27 478 202	0	7,1 %
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	5 371 491	5 156 982	5 156 982	0	-4,0 %
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-2 328 656	-2 059 394	-2 108 744	-49 350	-9,4 %
Verotulomenetysten kompensaatiot	898 690	8 445 662	8 438 169	-7 493	838,9 %

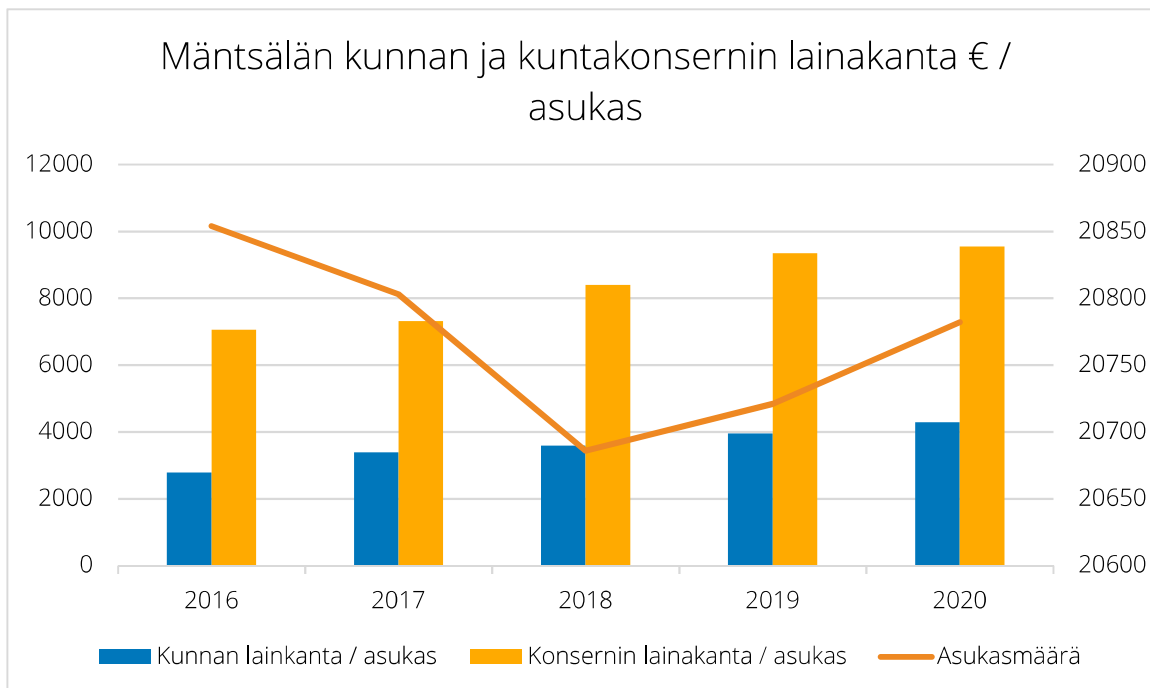
Peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksenä myönnetty koronatuki Mäntsälän kunnalle		
	v. 2020	v. 2021
Korona tukipaketti, 4. LTA 6/2020		
€/asukas	678 501	58 019
kunnallisverojen suhteessa	1 395 466	113 642
alle 18-v	534 077	
yli 64-v.	191 718	
Korona tukipaketti, 7. LTA 9/2020		
€/asukas	485 087	
kunnallisverojen suhteessa	978 789	
13-15 -v.	21 446	
Testimäärien suhteessa alueittain	1 683 791	
Yhteensä koronatuki	5 968 875	171 661
Veronlykkäysten korvaus, peritään takaisin v. 2021 valtionosuuksissa	409 925	-318 678

Kunnan lainakanta

Kunnan lainakantaa tarkastellessa tulee tietojen vertailukelpoisuuden vuoksi huomioida vuoden viimeiselle päivälle osunut merkittävä n. 11 milj. euron saldo kunnan shekkitilillä. Poikkeuksellisen suuri pankkitilin saldo johtui siitä, että joulukuussa lyhytaikaista rahoitusta otettaessa jouduttiin huomioimaan pankkien sulkeutuminen peräkkäisten vuodenvaihteen vapaapäivien ja

viikonlopun vuoksi. Kunnan tuli varmistaa rahoitus vuoden ensimmäisenä arkipäivänä erääntyneiden ostolaskujen ja Keksi-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän ennakkolaskun maksamista varten sekä tammikuun 2021 alussa erääntyneen 10 milj. euron kuntatodistusten jatkorahoitus.

Kunnan lainakanta 31.12.2020 kassavarat tilinpäätöshetkellä huomioiden on 3 720 euroa / asukas.

Käyttötalouden toteutuminen ja merkittävät poikkeamat talousarvioon

Tilinpäätöksen 2020 yhteydessä tarkasteltiin kunnan pysyviin vastaaviin kirjattujen hyödykkeiden tasearvoja suhteessa niiden tekniseen kuntoon ja tulevaan käyttöön palvelutoiminnassa. Erityisesti tarkasteltiin kirjanpitolautakunnan poistoajaksuosituksen ylittävillä poistoajoilla olevia hyödykkeitä. Näihin hyödykkeisiin kuului rakennuksia, katuja ja teitä, tievalaistuksia, kiinteitä rakenteita ja laitteita, tietokoneohjelmistoja, kuljetusvälineitä sekä muita koneita ja kalustoa koskevia investointikohteita. Selvityksen tuloksena kirjattiin yhteensä 5 124 200,19 euroa lisäpoistoja ennen vuotta 2020 valmistuneiden investointien hankintamenoista. Lisäksi valmisteltiin poistosuunnitelman muutos vuodesta 2020 alkaen valmistuneiden investointien osalta.

Kunnan käyttötalouden toteutuma oli selvästi budjetoitua positiivisempi. Talousarviota laadittaessa näkymät vuoden 2020 toteutumaan olivat kääntymässä laskuun ja alkuvuoden talous ennusteet koronaepidemian käynnistyttyä olivat erittäin heikkoja. Talousarvio laadittiin 3,7 milj. euroa alijäämäiseksi. Syksyn ja erityisesti marras- ja joulukuun verorahoituksen hyvä kehitys sekä valtion koronatuettujen ja kunnan toimialoilla käynnistetyt säästötoimet käänsivät kunnan talouden selvästi positiiviseksi ja tilinpäätös oli 6,1 milj. euroa ylijäämäinen ennen lisäpoistojen kirjaamista. Tilinpäätökseen kirjattujen lisäpoistojen jälkeen tilikauden tulos oli 1,0 milj. euroa ylijääminen.

Alkuperäisessä vuoden 2020 talousarviossa kunnan toimintakate oli -115,3 milj. euroa ja vuosikate oli 4,4 milj. euroa. Talousarviovuoden aikana tehtiin määrärahamuutoksia, joiden nettovaikutus toimintakatteeseen oli 2,1 milj. euroa ja vuosikatteeseen 5,5 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2020 toimintakate koheni talousarviosta ja oli -114,7 milj. euroa ja vuosikate nousi talousarviossa ennakoidusta 13,8 milj. euroon.

Talousarvioon tehdyistä määrärahamuutoksista suuri osa johtui koronaviruksen kunnalle

aiheuttamista kustannuksista ja verorahoituksen (verotulot+valtionosuudet) muutoksista. Verorahoituksen ennusteet muuttuivat vuoden aikana merkittävästi useaan otteeseen, joten verorahoituksen määrärahamuutoksia haettiin kaikkien kolmen osavuositarkastuksen yhteydessä yhteensä 7,6 milj. euroa. Verorahoituksen alkuperäinen talousarvio oli 118,6 milj. euroa ja muutettu talousarvio 126,2 milj. euroa. Tilinpäätösvaiheessa verorahoitus lopulta ylitti muutetun talousarvion 0,8 milj. euroa ja oli 126,9 milj. euroa. Verorahoitus nousi edellisestä vuodesta peräti 13,6 milj. euroa (12,0%).

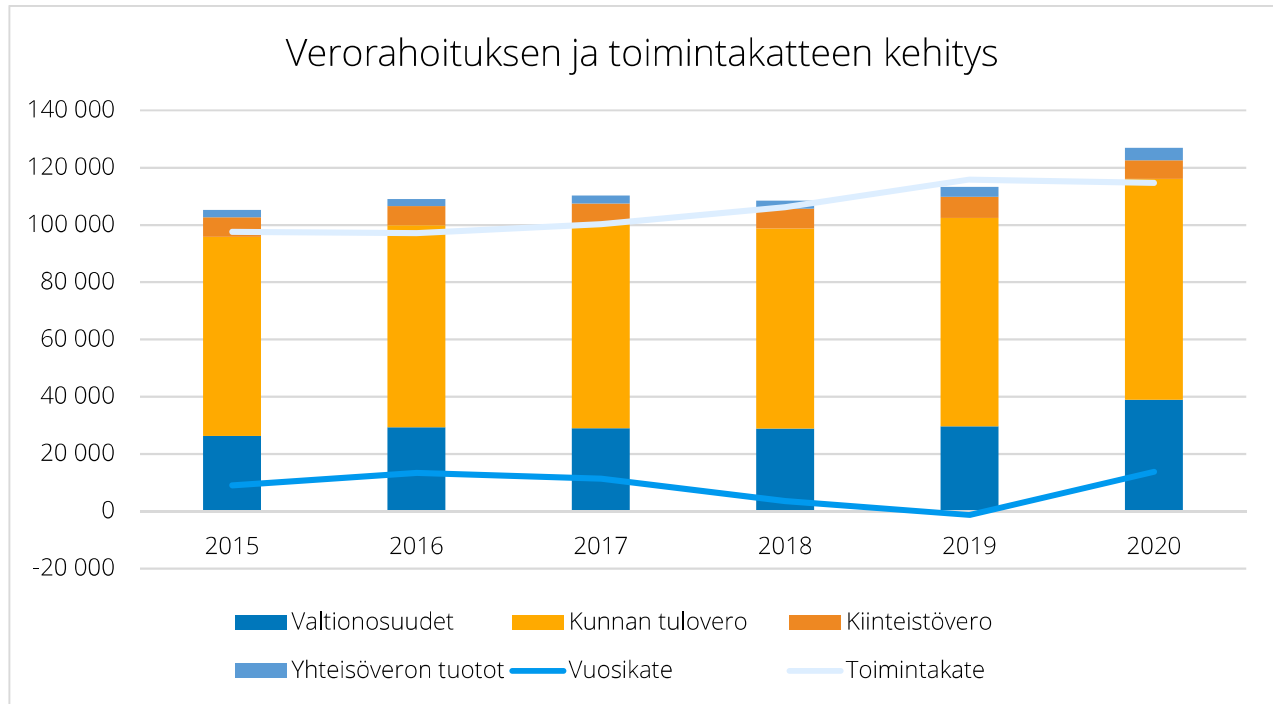
Konsernipalveluissa määrärahamuutosten nettovaikutus talousarvion toimintakatteeseen oli -1,8 milj. euroa. Määrärahamuutokset aiheutuivat Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymältä hankittavien sosiaali- ja terveystalvelujen kustannusten kasvusta, työllisyyden hoidon ja koronaviruksen suojautumis- ja rajoitustoimien kustannuksista sekä rakennusvalvonnan maksutuottojen vähenemisestä. Tilinpäätösvaiheessa Konsernipalvelut ylitti muutetun talousarvion toimintakatteen 1,8 milj. eurolla, joka johtui pääasiassa siitä, että sosiaali- ja terveystalvelujen kustannukset ylittivät muutetun talousarvion 1,7 milj. eurolla.

Kasvatus- ja sivistystoimialalla tilivuoden aikana tehdyt 0,3 milj. euron määrärahamuutokset johtuivat koronaviruksen aiheuttamista maksutuottojen alenemasta. Tilinpäätösvaiheessa toimialan toimintakate alitti muutetun talousarvion 2,1 milj. eurolla. Toimintakatteen alittumisessa merkittävin tekijä oli varhaiskasvatuksen hoitopäivien lukumäärän väheneminen huomattavasti edellisvuodesta mikä pienensi Varhaiskasvatuspalvelujen toimintakatetta 1,5 milj. euroa. Merkittävänä selittävänä tekijänä oli myös henkilöstön sijaisjärjestelyistä aiheutuvat säästöt.

Teknisten palvelujen toimialalle ei tehty tilivuoden aikana määrärahamuutoksia. Teknisten palvelujen toimintakate alitti talousarvion 1,7 milj. eurolla. Merkittävin tekijä toimintakatteen

alituksessa oli Toimitilapalvelujen 1,3 milj. euron säästö kiinteistönhoidon ja kunnossapidon toimintakuluissa. Ruoka- ja siivouspalvelujen ja

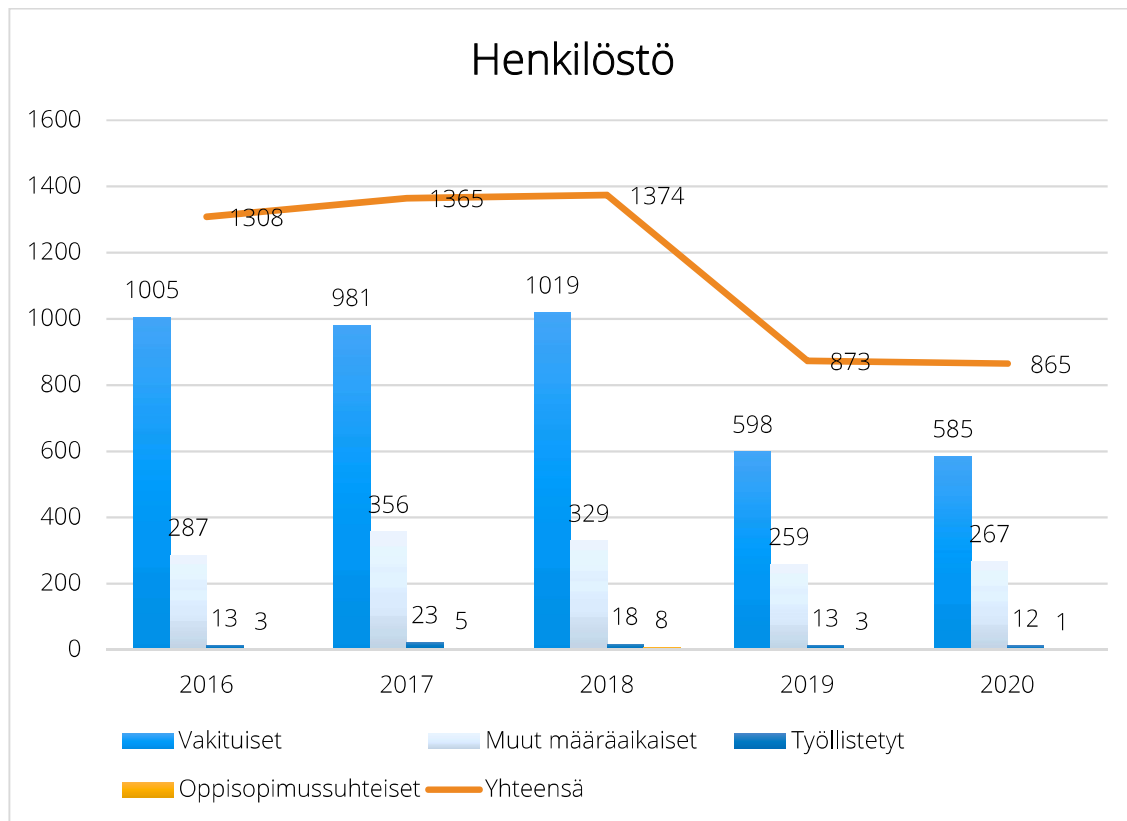
toimialan hallinnon henkilöstömenojen säästöt olivat yhteensä 0,3 milj. euroa

2.1.5 Kunnan henkilöstö

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma 2020 oli 27,0 milj., euroa. Eläkekulut 2020 6,6 milj. euroa, muut henkilösivukulut 0,4 milj., euroa.

Kunnassa on laadittu erillinen henkilöstökertomus, joka sisältää henkilöstöä koskevaa tietoa koskien mm. työhyvinvointia, koulutusta ja sairauspoissaoloja.

2.1.6 Ympäristö

Kunnan taseessa on 348 442,46 euron varaus pilaantuneiden maa-alueiden puhdistamiseksi. Varaus on nyt kohdistettu Kunnalliskodin vanhan kaatopaikan ja Sälinkääntien teollisuusalueen

puhdistuksiin 198 442,46 euroa sekä Hirvihaaran ampuma-alueen puhdistuksiin (Selkäissuon vanha lietteen kaatopaikka) 150 000 euroa.

2.1.7 Muut ei taloudelliset asiat

Kunta on omassa toiminnassaan sekä ulkoisissa hankinnoissaan ja sopimuksissaan noudattanut kansallisen lainsäädännön ja EU-säädösten ympäristöasioita, sosiaalisia ja henkilöstöasioita, ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä korruption

ja lahjonnan torjuntaa koskevia määräyksiä. Em. velvoitteet on pyritty huomioimaan myös kriteereinä hankintojen kilpailutusvaiheessa aina, kun hankinnan luonne on sen mahdollistanut

2.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Koronaepidemian kesän jälkeen alkanut kiihtyminen ja sen hillitsemiseksi käyttöön otetut rajoitukset ovat pysäyttäneen talouden elpymisen, joka pääsi jo hyvään vauhtiin kesän ja alkusyksyn aikana. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan talous ei kasva vuoden 2020 viimeisen ja vuoden 2021 ensimmäisen neljänneksen aikana. Oletettavasti epidemia alkaa laantua rokotusten edetessä sekä Suomessa että maailmalla ja sitä myöskin myös talouden elpyminen ja vienti käynnistyy jälleen. Vuoden 2021 lopulle ennakoitaan talouteen kasvupyrähdystä, joka laantuu vuoden 2022 alussa. Valtiovarainministeriö odottaa pidemmän aikavälin talouskasvuksi 1,0-1,5 %. Talouskasvu pysynee hitaana väestön ikärakenteen heikkenemisen ja talouden työpanoksen hiipumisen vuoksi. Euroalueella korkotason ennakoitaan jatkuvan hyvin matalana vielä usean vuoden ajan.

Valtion kunnille suuntaamat tukitoimet ja talouselämän ennakoitua pienemmät vauriot koronakriisistä kasvattivat kunnan verorahoitusta merkittävästi edellisestä vuodesta. Verotulot pysyivät budjetoidulla tasolla. Verotulojen ennakoitaan kehittyvän suotuisasti vielä vuonna 2021, mutta kasvu hiipuu vuonna 2022. Yhteisöverotulojen jako-osuuden nosto 0,10 %-yksiköllä jatkuu vielä vuonna 2021. Valtionosuuksissa koronatuet kunnille putoavat merkittävästi. Vuoden 2021 osalta koronatukia maksetaan suoraan valtionosuuksien mukana kunnille enää n. 46 milj. euroa. Jatkossa koronatukia maksetaan pääsääntöisesti hakemuksesta, toteutuneiden kustannusten perusteella. Valtionosuusprosentti peruspalvelujen laskennallisista kustannuksista nousee v. 2021 0,18 %-yksikköä 25,67 %:iin ja valtionosuuksiin toteutetaan 2,4 %:n indeksitarkistus.

Mäntsälän kunnan käyttötalouden menot tulevat tulevina vuosina kasvamaan. Taustalla on sekä koronapandemian aikana syntyneen hoitovelan purku, mutta myös ikääntymisestä johtuva hoito-

ja hoivamenojen kasvu. Väestöennusteiden mukaan nuorten ja lasten määrän vähentyminen jatkuu kunnassa, mikä tulee edelleen pienentämään varhaiskasvatuksen ja koulutuksen menoja. Lasten määrän väheneminen on huolestuttavaa kehitystä, sillä aiempina vuosina kunnassa on panostettu koulu- ja päiväkotirakentamiseen.

Tulevina vuosina kunta panostaa väestön ja alueen elinvoimaisuuteen mm. tehostamalla kuntamarkkinointia yhteistyössä kunnan konserniyhteisöjen ja kehyskuntien verkoston kanssa. Kunnan organisaatiota muokataan keväällä 2021 vastaamaan palvelutoiminnan tuottavuuden ja joustavuuden tarpeita. Myös kunnan strategia uudistetaan 2021 kesäkuussa alkavan uuden valtuuston toimesta.

Sote-uudistusta koskeva lainsäädäntö on valmisteilla niin, että päätös tulevasta uudistuksesta voitaisiin tehdä vuoden 2021 loppuun mennessä ja uudistus toteuttaa vuoden 2023 alusta alkaen. Sote-uudistuksessa kunnalle sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut tuottanut Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymä muodostaisi oman maakunnan alueen sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen ja pelastustoimen palvelutuotantoa varten. Valmisteilla oleva sote-uudistus toteutuessaan muuttaa merkittävästi kunnan menokehitystä, koska kunnan nettomenojen vuosittainen kasvu on johtunut pääosin sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen kustannusten voimakkaasta kasvusta.

Sote-uudistuksen esitetyn rahoitusmallin mukaan maakuntarahoitus toteutetaan kuntien verotuloja ja valtionosuuksia leikkaamalla. Kuntaverosta leikataan 13,26 %-yksikköä (v. 2020 päivittynyt arvio) maakunnan rahoitukseen. Mäntsälän kunnan kohdalla tämä tarkoittaa kuntaveron 21,0 %:n leikkautumista 7,74 %:iin vuodesta 2023 lukien. Uudistuksen toteuttamista edeltävien kahden vuoden sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen kustannusten nousu leikkaa kunnan tulevia valtionosuuksia erityisen muutosrajoittimen

kautta. Kunnassa kiinnitetäänkin erityistä huomiota kuntayhtymän kustannusten kehittymisen seurantaan ja kuntayhtymän omistajaohjaukseen. Toteutuessaan sote-uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia kunnan verorahoitukseen ja palvelujen kustannuksiin.

Kunnassa laadittiin talousarvioon 2020 talouden tervehtyttämishjelma, joka jatkuu vuoteen 2026 saakka. Talouden tervehtyttämishjelma

nimettiin syksyllä 2020 Mäntsälä2026-ohjelmaksi ja ohjelman mukaiset tuottavuuden nostoa, palvelun laatua ja tulojen lisäämistä koskevat yhteensä 10,05 milj. euron toimenpiteet hyväksyttiin vuoden 2021 talousarvion käsittelyn yhteydessä. Toimenpiteiden pääpaino on talousarviovuodella 2021 ja suunnitteluvuosilla 2022-2023. Ohjelman avulla kunnan talouskehitys saadaan käännettyä positiiviseksi.

2.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toimintaan vaikuttavista tekijöistä

Väestön ikääntyminen, lapsimäärän merkittävä väheneminen ja kunnan asukasmäärän kääntyminen laskuun ovat merkittäviä epävarmuustekijöitä kunnan käyttötaloudessa. Eläkeläisten väestöosuuden kasvaminen sekä asukasmäärän lasku heijastuvat pienenevinä verotuloina. Vanhenevan väestöosan lisääntyvät hoito- ja hoivapalvelujen tarpeet kasvattavat sosiaali- ja terveystalouden kustannuksia samalla, kun kunnan vaikutusmahdollisuudet sosiaali- ja terveystalouden kustannuksiin ovat kaventuneet palvelutuotannon siirryttyä Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymälle.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu on eduskunnassa kesken. Mikäli sote- ja maakuntauudistus toteutuu suunnitellussa aikataulussa ja edellisen hallituksen lakivalmistelun mukaisella rahoitusratkaisulla, kunnan mahdollisuus tasapainottaa talouttaan verorahoituksella kapenee. Kunnan taloutta tulisi tässä tapauksessa heikentämään sote-kiinteistöjen ja velkojen jääminen kunnan vastuulle. Toisaalta taloutta kohentaisi sosiaali- ja terveystalouden kustannusten siirtyminen maakunnan vastuulle. Vaikka lakipaketti etenisi eduskunnassa suunnitellusti, on odotettavissa, että sosiaali- ja terveystalouden kustannukset koituvat kunnan maksettavaksi vielä usean vuoden ajan.

Lapsimäärän väheneminen vaikeuttaa varhaiskasvatustalouden ja opetustalouden suunnittelua niin, että palvelut voitaisiin järjestää tehokkaasti. Kunta on aiempina vuosina investoinut kyläkouluihin ja kylien päiväkoteihin, jotka uhkaavat jäädä vajaakäytölle lasten määrän vähenemisen seurauksena.

Kunnalla on merkittäviä takausvastuita tytäryhtiöiden lainoista. Kuntien takauskeskuksen vastuita lukuun ottamatta takausvastuut olivat tilikauden päättyessä 59,0 milj. euroa, joista tytäryhtiöille annetut takaukset 57,9 milj. euroa. Kunnan riskien arvioidaan kasvaneen erityisesti Mäntsälän Jäähalli Oy:n osalta yhtiön toiminnan kärsittyä koronaepidemian aikaisista rajoitustoimista. Kunnan leasing- ja vuokravastuut olivat tilinpäätöksessä 24,1 milj. euroa. Leasing- ja vuokravastuiden määrä on kasvanut edellisvuodesta, sillä Ehnroosin koulun on rakenteilla kuntaan leasing-rahoinnalla.

Kunnan ja kuntakonsernin velkaantuminen muodostaa merkittävän riskitekijän tulevalle talouskehitykselle. Investointien tulorahoitus oli kunnassa 406,4 % ja konsernissa 113,5 % se koheni huomattavasti edellisestä vuodesta (TP 2019 kunta -12,5%, konserni 27,6%). Investointien tulorahoituksen kohenemisesta näkyy vuoden 2020 verorahoituksen kautta kunnalle annettu koronarahoitus, joka ei tule jatkumaan samalla tasolla seuraavana vuonna. Taloussuunnitelman

mukainen investointitaso säilyy korkeana, joten ilman sopeutustoimia kunnalla on vaikeuksia hillitä velkaantumista. Vaikka korkotason ennakoitaan pysyvän matalana hyvin pitkään, saattaa korkotason mahdollinen nousu kasvattaa velanhoitokustannuksia merkittävästi. Kunta on tehnyt aiempina vuosina korkosuojauksia pitkäaikaisiin lainoihin, mutta korkotason säilyttyä poikkeuksellisen pitkään negatiivisena, ovat korkosuojaukset osoittautuneet kunnalle tappiollisiksi.

2.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kuntalain 123 §:n 4. kohdan mukaan tilintarkastajan on tarkastettava kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuus. Kunnanhallituksen tulee toimintakertomuksessa tehdä selkoa, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Tätä tarkoitusta varten kunnanhallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä

Sisäisen valvonnan järjestämisvastuu on kunnanhallituksella ja valvonnasta vastaa kunnan toimialajohto. Selonteossa käydään läpi sisäisen valvonnan kohdealueet. Jos puutteita on havaittu, tulee niistä tehdä selkoa ja laatia esitys puutteiden korjaamiseksi.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 23.2.2015 § 5 perusteet kunnan ja kuntakonsernin sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle. Sisäinen valvonta on sisäisen valvonnan ohjeessa 5.3.2018 § 54 osoitettu tilivelvollisten johtavien viranhaltijoiden tehtäväksi. He vastaavat toimialansa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja toimivuudesta. Voimassa (valtuusto 4.2.2019 § 10) olevan hallintosäännön 9. luvun 10 – 11 §:n mukaan lautakunnat ja viranhaltijat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanosta ja valvonnasta. Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Mäntsälän kunnan selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vuodelta 2020 perustuu toimialojen antamaan lautakuntakohtaiseen selontekoon ja erilliseen riskienhallinnan arviointiin. Arvioinnit sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on tehty

toimialoilla itsearviointina. Lautakunnat ovat käsitelleet selonteot seuraavasti

- o kasvatus- ja sivistyslautakunta 9.2.2020 § 106
- o tekninen lautakunta 18.2.2020 § 3
- o hyvinvointilautakunta: ei arviointia
- o kuntakehityslautakunta: 17.2.2021 § 22

Säännösten ja määräysten noudattaminen

Kunnan on noudatettava toiminnassaan useita eri lakeja, asetuksia ja normeja. Keskeisiä, toimintaa ohjaavia normeja ovat mm. kuntalaki, useat sosiaali-, terveys- ja sivistystoimen eri erityislait ja viranomaisohjeet. Edellisten lisäksi kunnan toimintaa ohjaavat hallintosääntö sekä muut toimintaohjeet. Hallintosääntöä täydentävät toimialasäännöt. Eri viran- ja toimenhaltijoiden päätösvaltuudet on määritelty hallintosäännössä. Päätöksistä pidetään päätöspöytäkirjaa.

Mäntsälän kunnan valmiussuunnitelmat yhteiskunnan kriisinsietokyvyn varalle tehtäviä ennakkovalmisteluja varten on tehty sekä vss -harjoituksia pidetty vuosittain säännöllisesti. Vuonna 2020 covid-19 -pandemia on työllistänyt erityisen paljon kunnan johtoryhmää ja sen sidosryhmiä. Teknisten palveluiden ja kasvatus- ja sivistyspalveluiden valmiussuunnitelmat on vuodelta 2018. Koko kuntakonsernin valmiussuunnitelmien kokoava yleinen osa on hyväksytty valtuustossa 28.11.2016 § 116, ja uusin päivitys on tulossa kunnanhallituksen käsittelyyn 29.3.2021.

Toimielinten päätöksistä ei ollut tehty kunnallisia tai hallintovalituksia tai kanteluita vuonna 2020.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Valtuuston talousarviossa asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettamisen valvonta kuuluu toimielinten tilivelvollisten viranhaltijoiden vastuulle. Lautakuntia on ohjeistettu talousarvion

täytäntöönpano-ohjeessa reagoimaan ennakoivasti mahdollisiin poikkeamiin ensisijaisesti toimialan sisällä. Kunnanhallitus ja lautakunnat seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain. Valtuusto saa 31.3., 30.6. ja 30.9 osavuositarkastuksissa tiedon talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä tilinpäätössennusteen.

Tulosalueiden toimintakate alittui 2,6 Me netto (-2,2 %). Suurimmat tulosalueiden alitukset kirjattiin varhaiskasvatus- 1,5 Me (-10 %) ja toimitilapalveluissa 1,2 Me (-12 %). Tulosalueiden määrärahaylityksiä kirjattiin Keski-Uuden sote - kuntayhtymän sosiaali- ja terveystalouteen 1,7 Me (2,6 %). Valtuusto korotti tulosalueiden määrärahoja yhteensä 2,1 Me tilikaudella. Lisäksi valtuusto hyväksyi 24.8.2020 § 48 "Mäntsälä 2026" – tasapainotusohjelman, jolla kunta hakee 10 Me säästöjä mm tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden avulla vuoteen 2026 mennessä. Tilinpäätöksessä toimintakate -114,7 Me. alitti alkuperäisen talousarvion 0,5 Me (-0,5 %) ja muutetun talousarvion 2,6 Me (-2,2 %). Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna verotulot ylittivät 0,4 Me ja valtionosuudet 7,8 Me, yht. 8,2 Me. Tilinpäätöksessä verorahoitus ylittyi 0,6 Me. euroa.

Kunnan vuosikate 13,8 Me ylitti 9,4 Me alkuperäisen talousarvion ja 3,9 Me muutetun talousarvion. Vuosikate parani edellisestä tilinpäätöksestä 15,3 Me poikkeuksellisen suuren valtionosuuskertymän ansiosta. Tilikauden tulos 0,9 Me oli 4,7 Me alkuperäistä talousarvioennustetta parempi. Tilikaudelta tehtiin ennakoitua suuremmat suunnitelmapoistot, joilla korjattiin takautuvasti rakennusten sekä kiinteiden rakenteiden ja laitteiden poistotasoa nykyistä viranomaiskäytöstä vastaavaksi. Toimialojen käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosan ylitykset ja alitukset on esitetty valtuuston sitovien määrärahojen yhteenvetotaulukossa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Johtamisjärjestelmällä varmistetaan, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuvat tilivelvollisten, esimiesten ja henkilöstön toimesta osana tarkoituksenmukaisia työprosesseja. Valvonnan rakenteet ja menettelyt perustuvat valtuuston 23.2.2015 § 5 kuntakonsernille hyväksymään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin sekä hallinto- ja johtosääntöihin, toiminnan ja talouden suunnitteluun sekä seurannan menettelyihin, prosessikuvauksiin ja työ- ja tehtäväkuvauksiin.

Kunnan johtoryhmässä käsitellään ja koordinoidaan toimialojen kartoitustyötä tavoitteena tunnistaa ja priorisoida kunkin toimialan strategian, toiminnan ja talouden kannalta merkittävimmät riskit. Tavoitteena on vastuuttaa organisaatio systemaattiseen riskienhallintatyöhön ja kehittämistoimenpiteillä pienentää kunnan kokonaisriskitasoa priorisoimalla merkittävimmät riskit. Eri toimialat ovat käsitelleet omat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteot ao. toimielimen tai tytäryhteisön hallituksissa tilinpäätöksen yhteydessä.

Mäntsälän kunnalla ei ole käytössä systemaattista kokonaisvaltaista riskien tunnistamisen arviointijärjestelmää työsuojelua ja koulujen turvallisuussuunnittelua lukuun ottamatta, joilla tunnistetaan toimintaan, investointeihin, rahoitukseen, vahinkoihin, tietoturvaan jne. liittyviä riskejä. Kunnan vakuutusturvaa seurataan vuosittain vahinkotapahtumien, vakuutusmaksujen ja omavastuuosuuksien osalta. Vahinkokehitys on ollut suhteellisen stabiili ja kustannuskehitys vakaa.

Kunnan hankintamenettelyistä teknisissä palveluissa on tehty sisäiset tarkastukset vuonna 2020. Kunnan arvonnäkökulman käsitteilykäytännöt tarkastetaan muutaman vuoden välein veromenettelyn vanhentumisaikojen puitteissa. Kunnan henkilöstön tietoturva ja tietosuojakoulutukseen (GDPR) on panostettu ja osaamista varmistetaan vuosittain erillisillä testeillä.

Kuntatasolla suurimmiksi riskeiksi nähdään

- o Mäntsälän kunnan talouden tasapainoon sisältyy jatkossakin haasteita ja epävarmuutta. Kunta toteuttaa parhaillaan "Mäntsälä 2026" -talousohjelman täytäntöönpanoa. Konsernivelka vuokravastuineen (2020; 11 249 euroa/as) on valtakunnallisesti korkealla tasolla,
- o Kunnan strategisten (kuntastrategia vuodelta 2016) riskien hallinta ja ohjaavuus muuttuneessa toimintaympäristössä nykyisellä taloussuunnitelmakaudella, hitaamman väestönkasvun ja väestön ikääntymisen vaikutus kunnan palveluverkkoon ja talouteen sekä kunnan ja kuntakonsernin investointien tulorahoitus pohja ja korkokehitys,
- o Sopimushallinta sekä tietosuojaj- tietoturvallisuus vaativat jatkuvaa panostusta menettelytapaoheiden ajantasaisuuteen, koulutukseen ja seurantaan.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilikauden aikana omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa ja käyttöarvoissa ei ole tapahtunut tiedossa olevia menetyksiä.

Suunnitelmapoistoihin tehtiin 5,1 Me lisäpoistot, josta rakennuksiin 4,8 Me ja kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin 0,3 Me.

Sopimustoiminta

Sopimusten hallinnoinnin ja valvonnan osalta on riskejä olemassa. Sopimustoiminnan haasteena on sopimusten sisällön aukottomuuden

varmistaminen. Kunnan sopimushallinta ja -seuranta sisältää kaikkien sopimusten viennin sähköiseen sopimushallintajärjestelmään on kunkin toimialan vastuulla. Sopimusten seuranta hoidetaan Dynastia – asianhallintaohjelmalla, joka mahdollistaa reaaliaikaisen sopimuseurannan ja vastuuttamisen. Sopimushallinnan koordinoitua on parannettu keskitetyllä ohjeistuksella ja tiedotuksella. Sopimusten riskienhallinnalla turvataan kunnan palveluiden häiriötön toiminta.

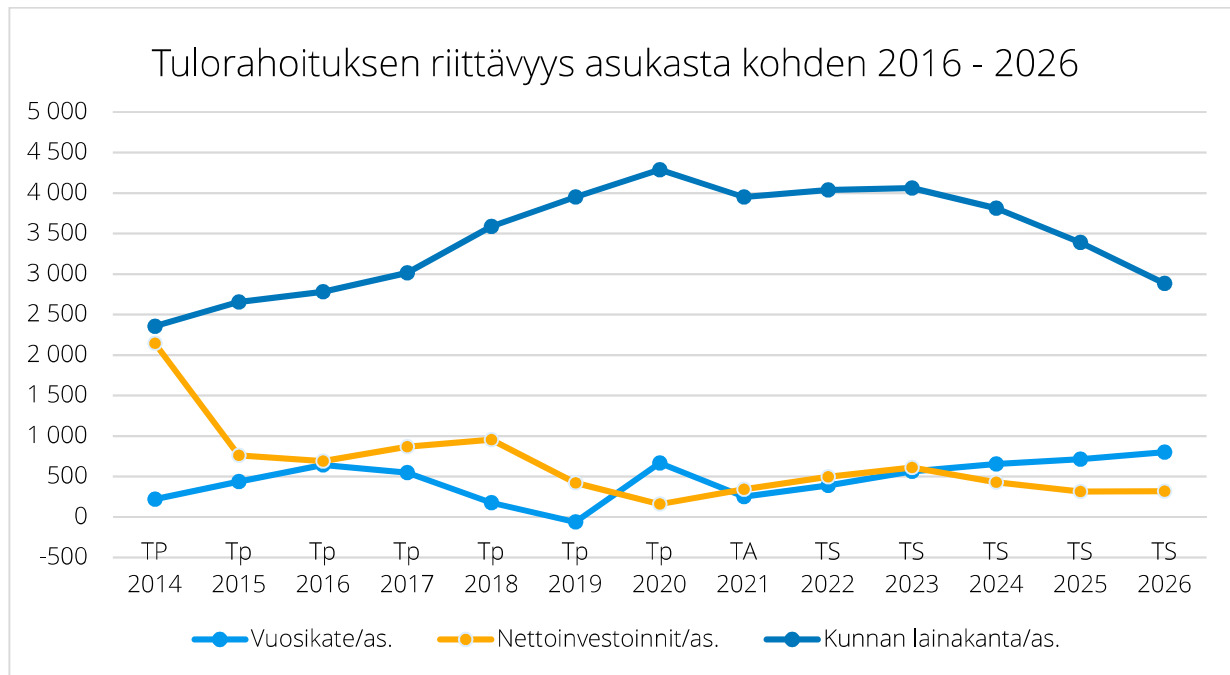
Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Mäntsälässä ei ollut käytössä omaa sisäisen tarkastuksen yksikköä tai muuta erillistä toimijaa.

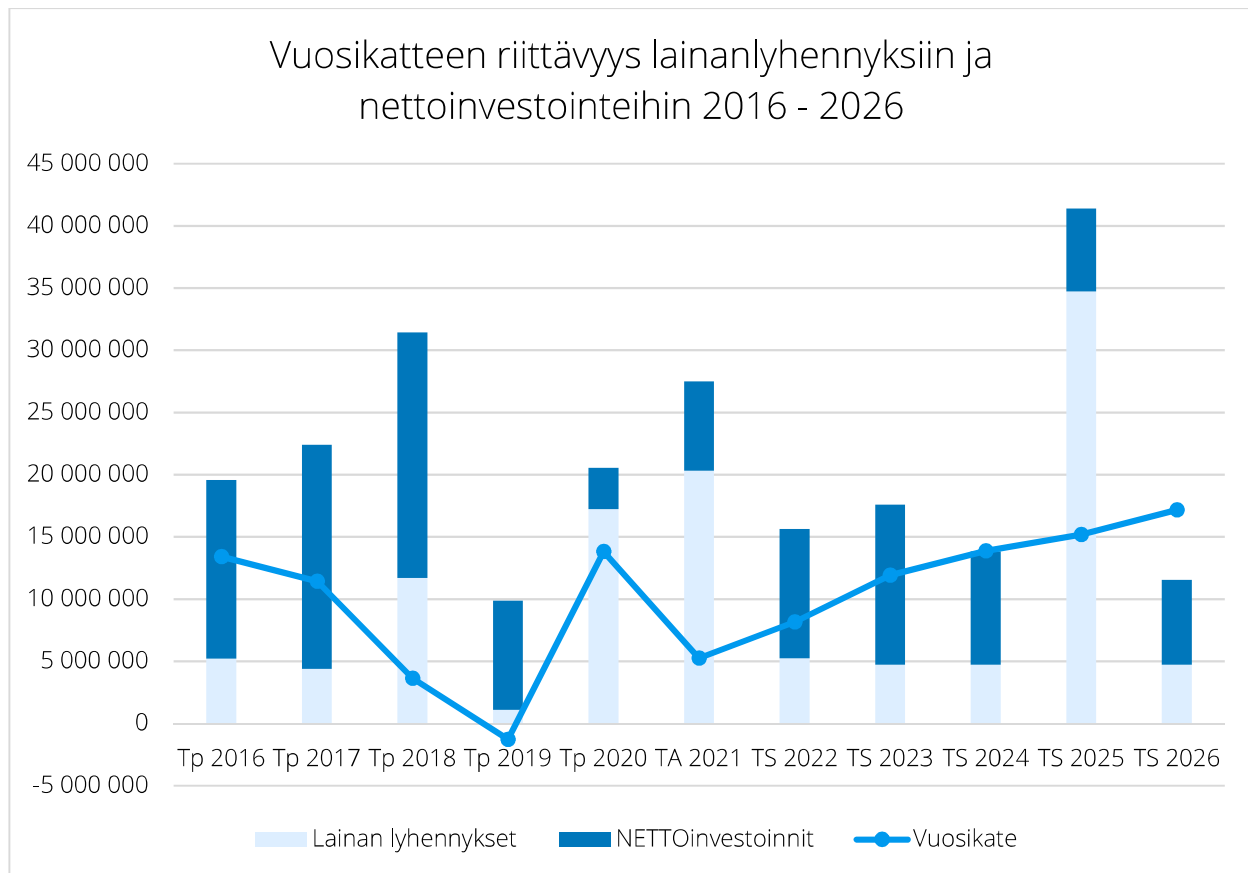
Kunnanhallituksen kannanotto

- o toteaa, ettei kunnan toimielinten ja kuntakonsernin tytäryhtiöiden käsittelemisissä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteissa kertomusvuonna dokumentoitu erityisiä riskejä tai puutteita. Yleisesti ottaen valvontajärjestelmä toimii ja hyvän hallintotavan käytänteet ovat tiedossa ja niitä noudatetaan,
- o esittää kunnan ja konsernivalvonnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistyötä tulee jatkaa toimialoilla toiminnan ja palvelutehtävän edellyttämässä laajuudessa. Riskienhallinta on osa kuntakonsernin toiminnan ohjausta, suunnittelua ja seurantaa. Toimialakohtaisen riskienhallinnan dokumentaation seurantaa tulee parantaa osana talouden suunnittelu- ja seurantaprosesseja.

2.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

*Kunnan lainakanta kassavarat huomioiden oli tilinpäätöksessä 2020 3 720 euroa / asukas.

*vuodet 2021 -2026 on esitetty voimassa olevan taloussuunnitelman mukaisesti

2.3.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020 1000 €	2019 1000 €
Toimintatuotot	10 732	12 576
Valmistus omaan käyttöön	86	153
Toimintakulut	-125 537	-128 585
Toimintakate	-114 718	-115 856
Verotulot	87 900	83 620
Valtionosuudet	38 965	29 609
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 873	1 846
Muut rahoitustulot	300	323
Korkokulut	-394	-755
Muut rahoituskulut	-107	-62
Vuosikate	13 819	-1 276
Poistot ja arvonalentumiset	-12 897	-7 038
Tilikauden tulos	922	-8 314
Tilinpäätössiirrot	31	31
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	953	-8 283
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	8,6	9,8
Vuosikate/Poistot, %	107	-18
Vuosikate, euroa/ asukas	665	-62
Asukasmäärä	20 782	20 721

Toimintatuotot/Toimintakulut, % = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate/Poistot, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate, euroa/ asukas = Vuosikate jaettuna asukasmäärällä

Asukasmäärä = Kunnan asukasmäärä per 31.12.

2.3.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020 1000 €	2019 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	13 819	-1 276
Tulorahoituksen korjauserät	-1 483	-1 527
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 755	-10 307
Rahoitusosuudet inv.menoihin	355	97
Käyttöomaisuuden myynnit	1 564	2 738
Toiminnan ja investointien rahavirta	10 499	-10 275
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	-3
Antolainasaamisten vähennys	189	585
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	55 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 229	-1 096
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-30 500	8 752
Muut maksuvalmiuden muutokset	-6 311	2 158
Rahoituksen rahavirta	1 150	10 395
Rahavarojen muutos	11 649	120
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	11 814	165
Rahavarat 1.1.	165	45
	11 649	120

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, €	-21 442	-38 400
Investointien tulorahoitus, %	406,4	-12,5
Laskennallinen lainanhoitokate	1,2	0
Kassan riittävyys, pv	30,0	0,4
Asukasmäärä	20 782	20 721

Toiminnan ja investointien rahavirta / 5v. = Tilinpäätösvuoden ja 4 edellisen vuoden toiminnan ja investointien kertymä – Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus = 100 x Vuosikate / Investointien hankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv) = 365 pv x Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

2.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

2.4.1 Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2020 1000 €	2019 1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	210 885	221 514
I Aineettomat hyödykkeet	2 342	2 693
Tietokoneohjelmistot	0	29
Muut pitkävaikutteiset menot	2 342	2 664
II Aineelliset hyödykkeet	134 439	143 645
Maa- ja vesialueet	27 563	27 430
Rakennukset	75 854	84 365
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 652	26 695
Koneet ja kalusto	1 809	2 563
Muut aineelliset hyödykkeet	62	62
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 500	2 530
III Sijoitukset	74 959	75 176
Osakkeet ja osuudet	43 348	43 376
Muut lainasaamiset	29 328	29 514
Muut saamiset	2 283	2 287
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11	11
Lahjoitusrahastojen varat	11	11
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 134	2 983
I Vaihto-omaisuus	92	103
Aineet ja tarvikkeet	92	103
II Saamiset	2 064	2 714
Pitkäaikaiset saamiset	10	10
Muut saamiset	10	10
Lyhytaikaiset saamiset	2 054	2 704
Myyntisaamiset	834	1 190
Muut saamiset	435	904
Siirtosaamiset	948	609
IV Rahat ja pankkisaamiset	11 814	165
VASTAAVAA YHTEENSÄ	225 885	224 508

VASTATTAVAA	2020 1 000 €	2019 1 000 €
A OMA PÄÄOMA	124 328	123 375
I Peruspääoma	53 570	53 570
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	69 805	78 088
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	953	-8 283
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	696	726
Poistoero	696	726
C PAKOLLISET VARAUKSET	348	357
Muut pakolliset varaukset	348	357
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	117	100
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	117	100
E VIERAS PÄÄOMA	100 396	99 950
I Pitkäaikainen	72 246	37 549
Joukkovelkakirjalainat	30 000	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 810	37 084
Muut velat	435	465
II Lyhytaikainen	28 151	62 401
Joukkovelkakirjalainat	10 000	40 500
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 305	4 260
Saadut ennakot	7	10
Ostovelat	1 391	3 016
Muut velat	830	694
Siirtovelat	8 617	13 920
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	225 885	224 508
TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	55,4	55,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	73,0	79,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000€	70 758	69 805
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 405	3 368
Lainakanta 31.12., 1 000€*	89 116	81 844
Lainakanta 31.12., €/asukas*	4 288	3 950
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 €	113 190	82 994
Lainat ja vastuut, €/asukas	5 447	4 005
Lainasaamiset, 1 000€	29 328	29 514
Asukasmäärä	20 782	20 721

*Lainakanta 31.12. kassavarat huomioiden on 77 302 ja 3 720€/asukas.

Omavaraisuusaste, % = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

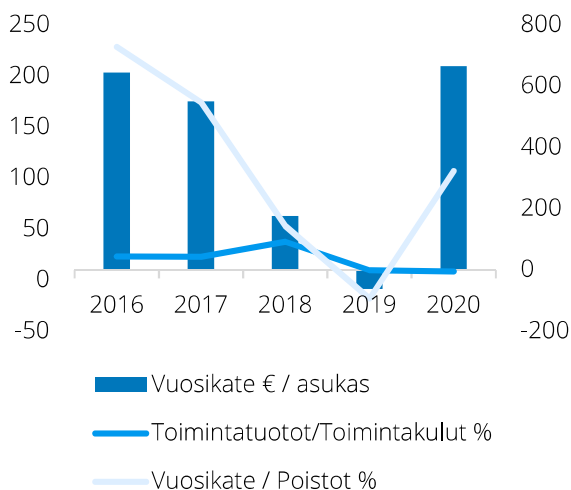
Kertynyt yli-/alijäämä 31.12., 1000€ = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

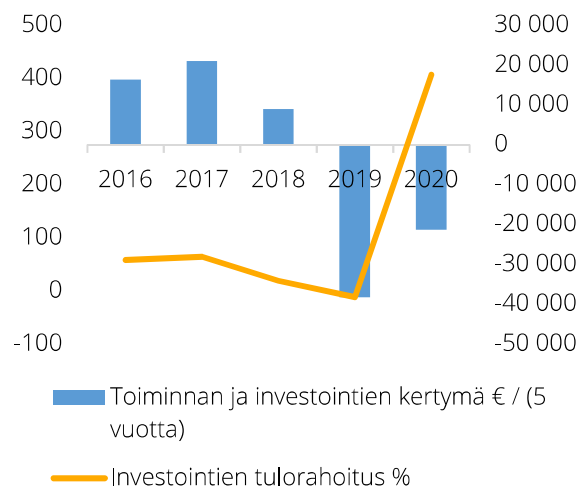
Lainat ja vastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

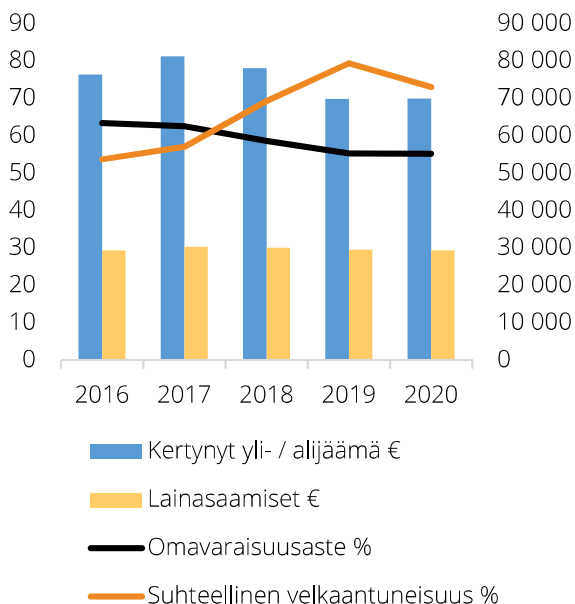
Tuloslaskelman tunnuslukujen kehittyminen

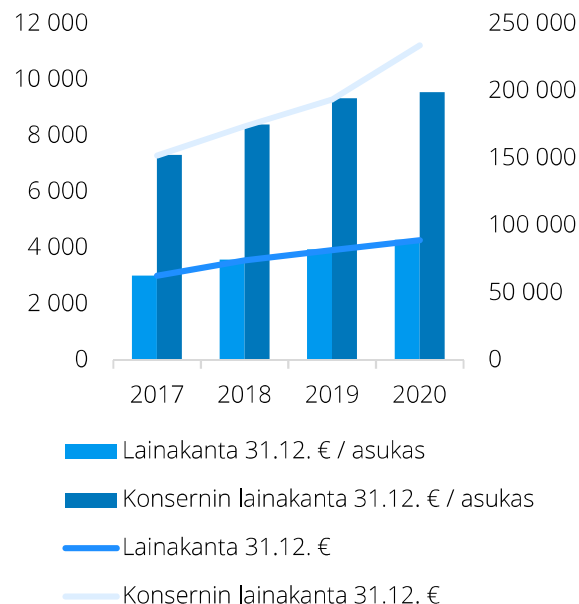
Rahoituslaskelman tunnuslukujen kehittyminen

Taseen tunnuslukujen kehittyminen

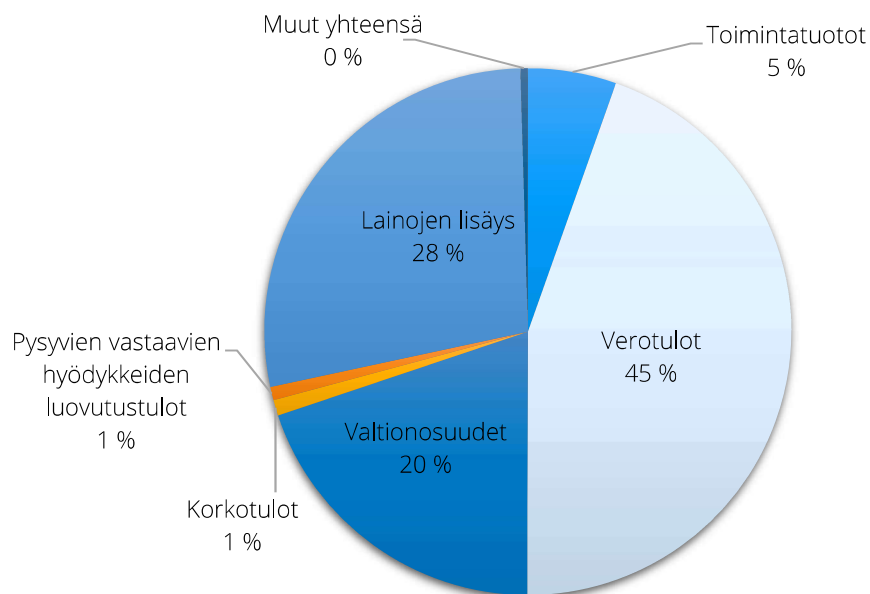
Taseen tunnuslukujen kehittyminen

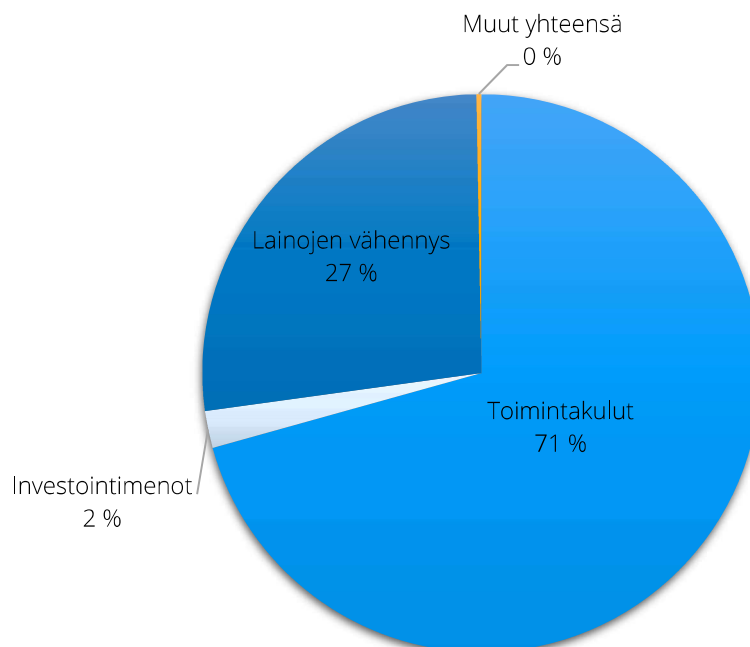
2.5 Kokonaistulot ja -menot

TULOT	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toiminta		
Toimintatuotot	10 732	12 576
Verotulot	87 900	83 620
Valtionosuudet	38 965	29 609
Korkotulot	1 873	1 846
Muut rahoitustuotot	300	323
Tulorahoituksen korjauserät	-1491	
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	355	97
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 564	1 440
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	189	585
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	55 000	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	8 752
Kokonaistulot yhteensä	195 387	138 847
MENOT		
Toimintakulut	125 537	128 585
Valmistus omaan käyttöön	-86	-153
Korkokulut	394	755
Muut rahoituskulut	107	62
Pakollisten varausten lisäys	-8	229
Investoinnit		
Investointimenot	3 755	10 307
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0	3
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	17 229	1 096
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	30 500	405 248
Kokonaismenot yhteensä	177 427	140 885
Täsmäytys:		
Kokonaistulot ja -menot	17 960	-2 038
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavaraston muutos	-17 960	2 038

Kokonaistulot 2020

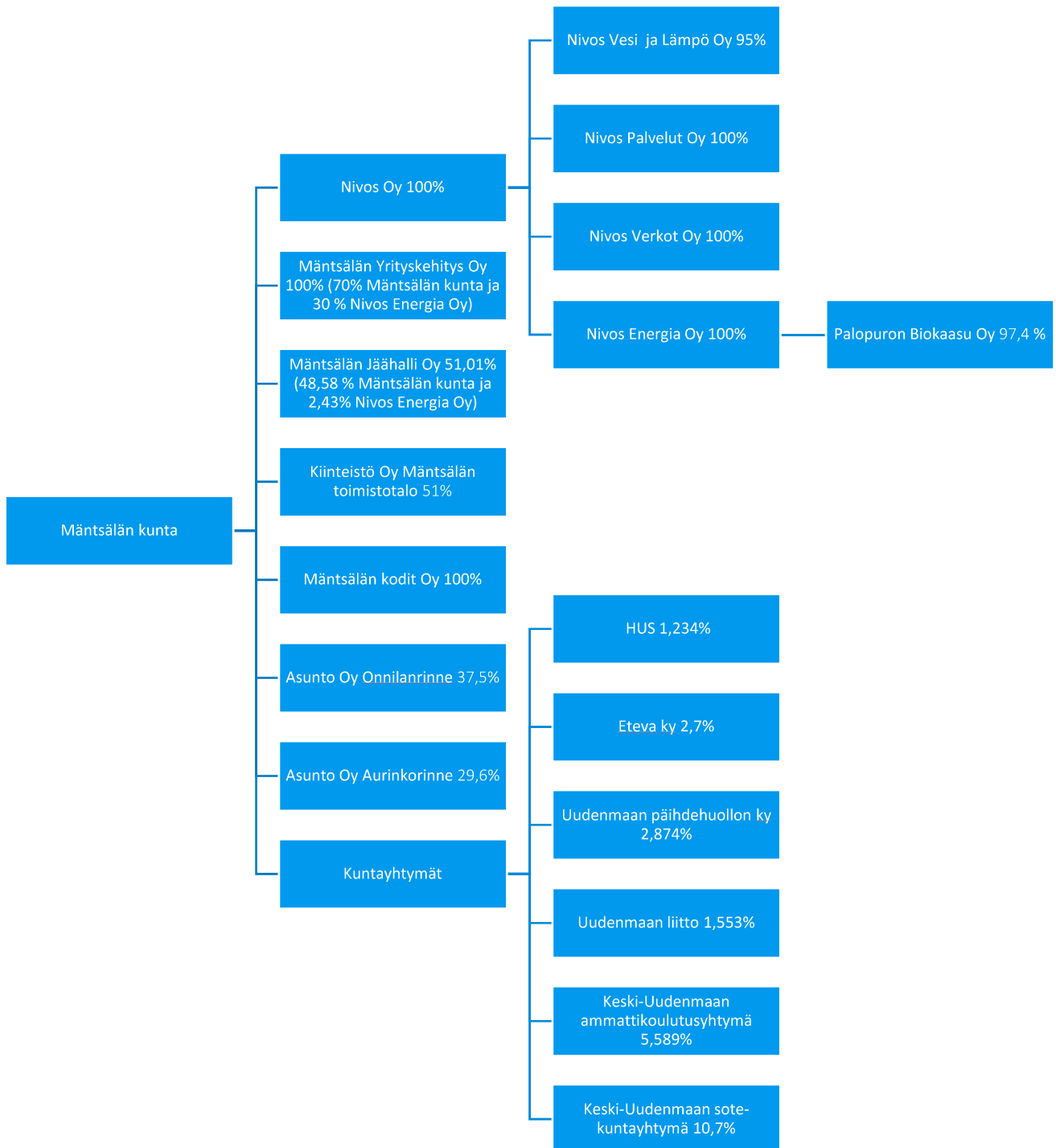

Kokonaismenot 2020

2.6 Konsernin toiminta ja talous

2.6.1 Konsernin rakenne ja omistusosuudet sekä konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisöt

2.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin toimintaa ohjasi tilivuoden aikana kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Kunnanhallituksen alaisena toimimaan asetettu elinvoima- ja konsernijaosto ei kokoontunut vuoden 2020 aikana. Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän kuntajohtajien ja talousjohtajien neuvottelukunta huolehti osaltaan konsernivalvonnan toteutumisesta kuntayhtymässä. Kunnan johto osallistui aktiivisesti tytäryhtiöiden, erityisesti Mäntsälän Vuokra-asunnot Oy:n, toiminnan ohjaukseen.

Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymä huolehti kunnan sosiaali- ja terveystalouden tuotannosta. Kuntayhtymä huolehtii myös erikoissairaanhoidon kustannuksista, joten erikoissairaanhoidon toteutumaraportointi tilivuoden aikana tapahtui kuntayhtymän välityksellä. Tilivuoden aikana Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymässä toteutettiin kuntajohtajien ja talousjohtajien neuvottelukunnan vaatimuksesta selvitys vuoden 2019 talousarvioylijäämien perusteista sekä suoritettiin kuntakohtaisten maksuosuuksien tarkistuslaskenta. Tarkistuslaskennan tuloksena Mäntsälän kuntalaskutusta hyvitetiin n. 0,4 milj. eurolla. Kuntayhtymän toiminnan ohjaus ei

toiminut talousarvion toteutumisen osalta toivotulla tavalla, sillä kuntayhtymä ylitti joulukuussa muutetun talousarvionsa n. 23,3 milj. eurolla (oma toiminta n. 15,8 milj. euroa ja erikoissairaanhoidon n. 7,4 milj. euroa), eikä ylitystä ennakoitu kunnalle ennen tammikuuta 2021. Ylijäämästä n. 17,6 milj. euroa johtui koronaepidemian kustannuksista. Mäntsälän kunnan maksuosuuksissa kuntayhtymä ylitti budjettinsa n. 2,9 milj. euroa, josta koronakustannukset muodostivat 1,8 milj. euroa.

Vuoden 2020 talousarviossa tytäryhtiöille asetettiin tavoitteet. Yhtiöt raportoivat toiminnastaan sekä talouden ja tavoitteiden toteutumisesta paitsi osavuositarkastuksissa maaliskuun, kesäkuun ja syyskuun tilanteiden mukaisesti, myös osavuositarkastusten välillä. Mäntsälän Vuokra-asunnot Oy raportoi kunnanhallitukselle yhtiön talouden tervehtyttämistoimien etenemisestä ja Mäntsälän Jäähalli Oy raportoi peruskorjaus- ja laajennushankkeensa etenemisestä sekä yhtiön taloudesta. Yhtiöiden tilinpäätöstiedoissa on tiedot yhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta.

2.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Kunnan konsernirakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikauden aikana.

Mäntsälän Vuokra-asunnot Oy jatkoi jo aiempien vuosien aikana aloitettuja talouden tervehtyttämistoimia. Kunta ja yhtiö aloittivat yhteistyössä toimet lainakustannusten alentamiseksi siten, että yhtiö voi tulevan vuoden aikana korvata rahoituslaitoksilta otettuja pitkäaikaisia lainoja kunnalta nostettavalla, korkotasoltaan edullisemmalla lainalla. Hanke etenee toteutukseen alkuvuoden 2021 aikana.

Nivos Energian osittaisjakautuminen toteutui 1.1.2020. Nivos Energiasta siirtyi

kaukolämpöverkosto Nivos Vesi ja Lämpö Oy:öön ja sähkö-, kaasu- ja valokuituverkostot Nivos Verkot Oy:öön. Vuonna 2020 toimintansa aloittaneeseen Nivos Palvelut Oy:öön siirtyi osittaisjakautumisessa käyttö-, urakointi- ja asennuspalvelut. Koronaepidemian vuoksi tietoliikenneverkkojen toiminta sai lisämyyntiä, mutta asiakasyritysten investointien karsiminen ilmeni energiaratkaisujen liikevaihdon merkittävänä pienenemisenä. Mäntsälän Biovoima Oy:n biokaasulaitos liitettiin lokakuussa 2020 Nivos Verkkojen kaasunjakeluverkkoon. Kaasumarkkinoiden vapautumisella 1.1.2020 ei

ollut merkittävää vaikutusta Nivoksen asiakasmääriin.

Mäntsälän Jäähalli Oy:n rakennushankkeen toisen jäähallin ja siihen liittyvien oheistilojen edellisenä vuotena alkanut rakennushanke eteni tilivuoden aikana. Koronaepidemian aikaiset sulkutoimet rajoittivat merkittävästi yhtiön tuottoja ja yhtiö ajautui talousvaikeuksiin loppuvuoden aikana. Talousvaikeuksia selvitetään alkuvuoden 2021 aikana yhteistyössä kunnan kanssa.

Konsernin tuloslaskelma oli 3,0 milj. euroa ylijäämäinen. Konsernin vuosikate nousi edellisestä vuodesta ja oli 24,1 milj. euroa (+224 %). Investointien tulorahoitus konsernitasolla nousi edellisen vuoden 27,6 %:sta 113,5 %:iin. Tilikauden päättyessä konsernivelkaa oli 198,5 milj. euroa eli 9 549 euroa/asukas. Konsernivelelän muutos edelliseen vuoteen nähden oli 209 euroa/asukas. Konsernin omavaraisuusaste oli 23,2 %.

2.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konsernin velkaantuminen jatkuu vielä vuoteen 2023 saakka, sillä konsernin investointitaso jatkuu melko korkeana. Vuoden 2021 talousarviossa hyväksytyillä Mäntsälä2026-ohjelman toimenpiteillä vaikutetaan koko konsernin talouden kehittymiseen niin, että konsernivelka saadaan laskuun vuodesta 2023 alkaen. Tavoitteena on painaa konsernivelka 8 500

euroon/asukas vuoteen 2026 mennessä. Toimenpiteiden avulla kunnan talouden kehitys saadaan käännettyä nousuun. Talouden tervehdyttäminen edellyttää, että sekä kunnan että tytäryhtiöiden tulevien vuosien talousarvioissa toteutetaan säästötoimia sekä käyttötaloudessa että investoinneissa.

2.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Uudistettu konserniohje astui voimaan 1.1.2019. Uudessa konserniohjeessa konserniyhtiöt sidottiin aiempaa tiiviimmin osaksi kunnan strategista johtamista. Konserniohjeen mukaisesti valtuusto määrittelee omistajapolitiikan ja on konsernin ylin valvoja. Konsernivalvonnan toteuttamisesta huolehti tilivuoden aikana kunnanjohtaja kunnanhallituksen alaisuudessa.

Konsernivalvontaa toteutettiin konserniohjeen mukaisesti. Konsernin tytäryhtiöt raportoivat konserniohjeen mukaisesti toiminnastaan ja taloudestaan kunnan osavuosikatsausten yhteydessä. Konsernin tytäryhtiöissä noudatettiin soveltuvin osin kunnan riskienhallintapolitiikkaa ja yhtenäisiä toimintaperiaatteita. Soveltuvin osin konserniyhtiöt toteuttivat konsernin yhteishankintoja.

Mäntsälän Jäähalli Oy selvitti kunnanhallitukselle perusparannus- ja laajennushankkeen etenemistä sekä investointien rahoitusta.

Mäntsälän Vuokra-asunnot Oy:n osalta jatkettiin jo edellisen vuoden aikana käynnistettyä tehostettua konsernivalvontaa yhtiön aiempien vuosien talousvaikeuksien selvittämiseksi. Toiminta tuotti tulosta ja yhtiön tilikaudet saatiin toteutettujen toimien avulla positiivisiksi. Yhtiön talouden vahvistamiseksi käynnistettiin myös yhtiön lainasalkun koostumuksen selvittely rahoituskustannusten optimoimiseksi ja yhtiön pitkäaikaisia lainoja päätettiin konvertoida edullisempaan korkotasoon. Yhtiön talouden tervehdyttämistä jatketaan seuraavan vuoden aikana

2.6.6 Kuntakonsernin tilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2020 1 000 €	2019 1 000 €
Toimintatuotot	135 666	142 437
Toimintakulut	-240 472	-249 309
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-2	10
TOIMINTAKATE	-104 808	-106 861
Verotulot	87 743	83 450
Valtionosuudet	42 201	32 517
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	223	117
Muut rahoitustuotot	184	183
Korkokulut	-1 073	-1 587
Muut rahoituskulut	-361	-368
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 027	-1 655
VUOSIKATE	24 108	7 450
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 179	-15 079
Omistuksen eliminointierot	10	-5
Arvonalentumiset	0	03
Poistot ja arvonalentumiset	-21 169	-15 081
TILIKAUDEN TULOS	2 939	-7 630
Tilikauden verot	-12	-23
Laskennalliset verot	63	256
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	42	6
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 032	-7 391
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	56,4 %	57,1 %
Vuosikate/Poistot, %	113,9 %	49,4 %
Vuosikate, euroa/ asukas	1 160	360
Asukasmäärä	20 782	20 721

Toimintatuotot/Toimintakulut, % = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate/Poistot, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate, euroa/ asukas = Vuosikate jaettuna asukasmäärällä

Asukasmäärä = Kunnan asukasmäärä per 31.12.

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2020	2019
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	24 108	7 450
Tilikauden verot	-12	-23
Tulorahoituksen korjauserät	-1 805	-2 079
Toiminnan rahavirta	22 291	5 348
 Investointien rahavirta		
Investointimenot	-21 994	-27 316
Rahoitusosuudet investointimenoihin	763	322
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 549	4 911
Investointien rahavirta	-18 683	-22 083
 Toiminnan ja investointien rahavirta	3 608	-16 735
 Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset	-219	-140
Antolainasaamisten vähennykset	05	-69
Antolainauksen muutokset	-215	-209
 Pitkäaikaisten lainojen lisäys	62 060	43 612
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 960	-6 999
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-36 173	-16 799
Lainakannan muutokset	4 927	19 813
 Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	106	-40
Vaihto-omaisuuden muutos	-391	-87
Saamisten muutos	2 286	-4 997
Korottomien velkojen muutos	-189	5 136
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 811	12
 Rahoituksen rahavirta	6 524	19 616
Rahavarojen muutos	10 132	2 881
 Rahavarat 31.12.	27 943	17 811
Rahavarat 1.1.	17 811	14 930
Rahavarojen muutos	10 132	2 881
 Tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, €	-54 906	-78 502
Investointien tulorahoitus, %	113,5 %	27,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,4

Kassan riittävyys, pv	34,5	21,7
Asukasmäärä	20 782	20 721

Toiminnan ja investointien rahavirta / 5v. = Tilinpäätösvouden ja 4 edellisen vuoden toiminnan ja investointien kertymä
– Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien hankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \times \text{Kassavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT	2020 1000 €	2019 1000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	179	54
Konserniliikearvo	5 497	6 108
Muut pitkävaikutteiset menot	5 836	5 811
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	152	0
Aineettomat hyödykkeet	11 664	11 973
 <u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	29 523	29 559
Rakennukset	124 553	134 926
Kiinteät rakenteet ja laitteet	105 041	101 190
Koneet ja kalusto	6 664	7 221
Muut aineelliset hyödykkeet	171	151
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 922	6 216
Aineelliset hyödykkeet	277 873	279 263
 <u>Sijoitukset</u>		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	304	342
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	11 236	10 229
Muut lainasaamiset	0	5
Muut saamiset	564	345
Sijoitukset	12 105	10 921
PYSYVÄT VASTAAVAT	301 641	302 158
 <u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	72	13
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	101	80
Muut toimeksiantojen varat	272	44
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	445	137
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet	912	519
Keskeneräiset tuotteet	80	85
Valmiit tuotteet	4	0
Muu vaihto-omaisuus	0	1
Vaihto-omaisuus	996	605
 <u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
Lainasaamiset	110	102
Muut saamiset	10	118

Pitkäaikaiset saamiset	120	220
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	8 862	9 681
Lainasaamiset	17	17
Laskennalliset verosaamiset	0	1
Muut saamiset	1 492	2 930
Siirtosaamiset	6 570	6 500
Lyhytaikaiset saamiset	16 942	19 129
Saamiset	17 062	19 349
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Osakkeet ja osuudet	2	2
Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin	481	285
Muut arvopaperit	514	514
Rahoitusarvopaperit	996	800
Rahat ja pankkisaamiset	26 947	17 011
VAIHTUVAT VASTAAVAT	46 001	37 765
VASTAAVAA	348 088	340 059
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	53 570	53 570
Ylikurssirahasto	0	0
Muut omat rahastot	43	45
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	23 273	30 529
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 032	-7 391
OMA PÄÄOMA	79 918	76 752
VÄHEMMISTÖOSUUDET	852	1 039
<u>PAKOLLISET VARAUKSET</u>		
Eläkevaraukset	10	11
Muut pakolliset varaukset	836	873
PAKOLLISET VARAUKSET	846	884
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>		
Valtion toimeksiannot	209	62
Lahjoitusrahastojen pääomat	206	168
Muut toimeksiantojen pääomat	273	44
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	688	274

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	30 000	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	139 924	141 032
Pääomalainat	500	350
Lainat julkisyhteisöiltä	27	03
Lainat muilta luotonantajilta	3	0
Saadut ennakot	0	0
Liittymismaksut ja muut velat	23 163	21 382
Siirtovelat	560	737
Laskennalliset verovelat	8 652	8 715
Pitkäaikainen vieras pääoma	202 829	172 219

Lyhytaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	10 000	42 107
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 298	10 035
Lainat julkisyhteisöiltä	5 703	1
Saadut ennakot	384	387
Ostovelat	8 849	10 674
Liittymismaksut ja muut velat	3 924	3 772
Siirtovelat	21 796	21 913
Laskennalliset verovelat	0	1
Lyhytaikainen vieras pääoma	62 954	88 890
VIERAS PÄÄOMA	265 783	261 110

VASTATTAVAA

348 088 340 059

Tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %	23,2 %	22,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, % *	99,9 %	100,9 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	26 305	23 137
Kertynyt yli-/alijäämä, € / asukas	1 266	1 117
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	198 454	193 527
Konsernin lainat, € / asukas	9 549	9 340
Konsernin lainat ja vastuut, 31.12.	233 787	201 521
Konsernin lainat ja vastuut 31.12., €/asukas	11 250	9 725
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	5
Kunnan asukasmäärä	20 782	20 721

Omavaraisuusaste, % = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}^*$

Kertynyt yli-/alijäämä 31.12., 1000€ = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat ja vastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

2.7 Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Mäntsälän kunnan vuoden 2020 tilinpäätöksen tulos on 921 979,07 euroa ylijäämäinen.

Kunnanhallitus ehdottaa tilikauden 2020 tuloksen käsittelystä että, kunnanvaltuustolle esitetään

tilikauden 921 979,07 euron ylijäämävähennyksenä tulokseen kirjattavaksi poistoeron vähennyksenä 30 684,12 euroa, sekä tilikauden ylijäämän 952 663,19 euroa kirjaamista taseeseen tilikauden ylijäämäksi.

2.8 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilinpäätösvuonna kunnan taseessa ei ollut kattamatonta alijäämää. Taseessa edellisten tilikausien ylijäämä oli kunnan osalta 70,8 milj. euroa ja konsernin osalta 26,3 milj. euroa.

Kunnan talous heikentyi edellisen vuosien aikana ja kunnan konsernineljän osalta kunta täyttää voimassa olevien kriteerien mukaisesti kriisikunnan määritelmän.

Kuntaa ei voida pitää kriisikuntalaissa pidettynä kriisikuntana, mutta kunnan talouden nopean

heikentymisen vuoksi ja tulevaisuuden investointitarpeisiin varautumiseksi kunnassa käynnistettiin vuoden 2020 alusta talouden tasapainottamiseen tähtäävät toimenpiteet. Kunnan vuoden 2020 talousarvioon määriteltiin toimenpideohjelma talouden tasapainottamiseksi.

Talouden tasapainottamiseksi kunnassa laadittiin vuoden 2021 talousarvioon toimenpideohjelma 10,05 milj. euron sopeutustoimien toteuttamiseksi vuoteen 2026 mennessä.

Talousohjelma 2020 - 2026, ohjelmakohdat	
1.	Keskimääräinen toimintakatteen vuosikasvu 2020-2026 ei ylitä 1,6%:ia.
2.	Vuosien 2020 ja 2021 talousarviossa toteutetaan yhteensä vähintään 3,6 milj. euron pysyvät sopeuttamistoimet.
3.	Talousarviovuosilla 2023 - 2026 toteutetaan vähintään 7,0 milj. euron pysyvät sopeuttamistoimet.
4.	Vuotuinen väestönkasvu on 2020 ja 2021 vähintään 0,5% ja 2022-2026 vähintään 0,7%.
5.	Investointimenot ajanjaksolla 2020-2026 ovat enintään 54,2 milj. euroa.
6.	Vuosittainen verorahoituksen (verot+valtionosuudet) kasvu ajanjaksolla 2020-2026 on vähintään 2,5%.

1.	Keskimääräinen toimintakatteen vuosikasvu 2020-2026 ei ylitä 1,6%:ia.						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Toimintakatteen kehitys taloussuunnitelmassa	2,7	1,3	1,8	0,1	0,6	1,1	0,5

2.	Vuosien 2020 ja 2021 talousarviossa toteutetaan yhteensä vähintään 3,6 milj. euron pysyvät sopeuttamistoimet.	
	2020	2021 -2026
Kotihoidontuen kuntalisän muutos, €	87 000	
Työn tuottavuuden nosto 0,5% v. 2020 ja 1% v. 2021, €	175 997	
Ruoka- ja siivouspalvelujen toiminnan tehostaminen, €	217 202	
Kulttuuri- ja nuoristyöntekijän karsinta, €	45 000	
Kuntatekniikan maksujen korotus, tulolisäys €	10 000	
Kirjaston kustannusten karsinta, €	10 000	
Elinvoimapaalvelujen kustannusten karsinta, €	5 000	
Tuottavuustoimet yhteensä 2020	550 199	
Mäntsälä 2026 toimenpiteet:		
Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet:		
Eläköitymiset ja kunnasta vapautuvat virta ja toimet		1 600 000
Kouluverkkomuutokset, Arolan koulun lakkautus		270 000
Päiväkotia Amanda ja siihen liittyvät toiminnalliset muutokset		623 000
Ruoka- ja siivouspalvelujen uudelleen organisointi sekä terveyskeskuksen keittiötuotannon uudistaminen		558 000
Yleinen kunnan tuottavuuden nosto 0,5%		250 000
C-salkun käyttötaloussäästöt		230 000
Kunnan sopimushallinnan kehittäminen		210 000
Varhaiskasvatuksen henkilöstösäästöt		160 000
Asiantuntijapalvelujen vähentäminen		150 000
Viherhoidon osittainen ulkoitus n. %0%		100 000
Esiopetuksen järjestämisvastuun siirtäminen varhaiskasvatuksen tulosalueelle		80 000
Tietohallinnon tuottavuuden nosto		80 000
Puistoalueen henkilöstösäästöt		48 000
Ehnröön ja Myllymäen koulujen johtamisjärjestelyjen uudistaminen		21 000
Asemakaavoittajan tehtävä järjestetään sisäisesti		20 000
Suunnitteluavustajan tehtävien uudelleen järjestäminen		20 000
Sähköiset työkalut ja palvelut		20 000
Kirjaston asiantuntijapalvelut ja erilliskorvaukset		16 000
Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet yhteensä:		4 456 000

Palvelun mitoitukseen ja laatuun liittyvät toimenpiteet:		
Kotihoidontuen kuntalisä		423 000
Joukkoliikennesopimukset ja lipputuki		60 000
Toimielinkokouksien ja luottamushenkilöpalkkioiden vähentäminen		11 000
Palvelun mitoitukseen ja laatuun liittyvät toimenpiteet yhteensä:		494 000
Tuloja lisäävät toimenpiteet:		
Veroprosentin nosto 0,5%-yksikköä		1 700 000
Kiinteistöveroprosentin nosto 0,1%- yksikköä kaikissa kiinteistöverolajeissa		800 000
Kiinteistöveropohjan tarkistus		650 000
Maksujen ja taksojen korotus 10 % (pl. päivähoito)		100 000
Tytäryhtiötuloutuksen lisääminen		300 000
Tuloja lisäävät toimenpiteet yhteensä:		3 550 000
Kertaerät:		
Tarpeettomien kiinteistöjen myynti		1 550 000
Kertaerät yhteensä:		1 550 000
Mäntsälä 2026 toimenpiteet yhteensä:		10 050 000

3.	Talousarviovuosilla 2022 - 2026 toteutetaan vähintään 7,0 milj. euron pysyvät sopeuttamistoimet.	
	Mäntsälä 2026 toimenpiteet	6,6

4.	Vuotuinen väestönkasvu on 2020 ja 2021 vähintään 0,5% ja 2022-2026 vähintään 0,7%	
	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:	
a.	Kunnan viestintään ja markkinointiin panostetaan lisäämällä henkilöresurssia	
b.	Kunnan tonttitarjontaa monipuolistetaan ja myyntiä tehostetaan	
c.	Kunnan joukkoliikennettä kehitetään	

5. Investointimenot ajanjaksolla 2020-2026 ovat enintään 54,2 milj. euroa.							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Investointimenot talousarviossa, milj.€	4,8	7,4	10,7	13,2	9,3	6,9	7,0
Kumulatiiviset investointimenot, milj.€	4,8	12,2	22,9	36,1	45,4	52,3	59,3

6. Vuosittainen verorahoituksen (verot+valtionosuudet) kasvu ajanjaksolla 2020-2026 on vähintään 2,5%.							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verorahoituksen kasvu talousarviossa, %	8,1	-0,3	4,2	3,1	2,0	2,0	1,9
Kumulat. verorahoituksen kasvu, %							

Tilinpäätöksessä 2020 toteutuneet vuotta 2020 koskevat sopeuttamistoimet:

Vuosien 2020 ja 2021 talousarviossa toteutetaan yhteensä vähintään 3,6 milj. euron pysyvät sopeuttamistoimet.		
	TA 2020	Tp 2020
Kotihoidontuen kuntalisän muutos, €	87 000	55 515
Työn tuottavuuden nosto 0,5% v. 2020 ja 1% v. 2021, €	175 997	139 369
Ruoka- ja siivouspalvelujen toiminnan tehostaminen, €	217 202	158 000
Kulttuuri- ja nuoristyöntekijän karsinta, €	45 000	45 000
Kuntatekniikan maksujen korotus, tulolisäys €	10 000	15 880
Kirjaston kustannusten karsinta, €	10 000	
Elinvoimapalvelujen kustannusten karsinta, €	5 000	5 000
Tuottavuustoimet yhteensä 2020	550 199	418 764
Korkosäästöt		11 068
Sopeuttamistoimet yhteensä 2020		429 832

Tuottavuuden osalta pysyvien säästöjen arviointi on vaikeutunut koronan aiheuttamien poikkeusolojen vuoksi.

2.9 Kriisikuntakriteerien toteutuminen Mäntsälän kunnassa

Kuntatalouden tasapainottamisesta säännellään Kuntalain 110 ja 118 §:ssä. Kuntalain mukaan kunnan ja valtion on yhdessä selvitettävä kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut ja ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos kunta ajautuu erityisen vaikeaan taloudelliseen tilanteeseen. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu, uusittu laki tuli voimaan 1.3.2019.

Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista aiempaa paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyi ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Kohdassa 3 tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämiin konsernitilinpäätösten tietoihin ja kunnan vahvistamaan tuloveroprosenttiin perustuen. Kohta 3 huomioi aiempaa paremmin kiinteistöleasingilla toteutettujen investointien vaikutuksen kunnan talouteen. Kohdassa 1 tarkoitettu vuosikate lasketaan ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan mahdollisesti myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta.

Kohdassa 4 tarkoitettu konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa konsernituloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennyksen summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainamäärä kahdeksalla.

Uusitun lain mukaan arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää Kuntalain 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. *(ei muutosta nykyiseen)*
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa *(ei muutosta nykyiseen)*

TAI

- jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot
1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia *(vanha: konsernin negatiivinen vuosikate)*
 2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti *(vanha: 1 prosenttiyksikkö)*
 3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla *(vanha: tunnusluvussa huomioidaan ainoastaan konsernin lainamäärä)*
 4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 *(vanha: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %)*

Kuntien on tarpeen tunnistaa myös tilanteet, joissa kunta on lähellä kriisikuntakriteeristön raja-arvon täyttymistä. Kunnille on siksi määritelty myös väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot), jotka eivät vielä johda arviointimenettelyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomioita taloutensa kehitykseen ja analysointiin.

Talouden vakavasta heikkenemisestä varoittavat raja-arvot ovat:

- Konsernin kertynyt alijäämä vähintään 500 €/as
- Konsernin vuosikate % poistoista alle 100
- Tuloveroprosentti 1,5 %-yks. yli keskimääräisen
- Konsernin lainat ja vastuut 25 % yli keskimääräisen
- Konsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 1,0

Arviointimenettelyä ei voida käynnistää yllä mainittujen raja-arvojen (keltaiset valot) täytyessä.

Konsernitaseeseen kertyneet ylijäämät olivat tilinpäätöksen 2020 ylijäämän jälkeen 25,5 milj. euroa, ja kunnan taseen kertyneet ylijäämät olivat 69,9 milj. euroa.

Kuntakonsernin vuosikate oli 24,1 milj. € ja vuosikate % poistoista 109,5 prosenttia nousten raja-arvon paremmalle puolelle. Kunnan tuloveroprosentin ero painotettuun keskiarvoon oli 0,53 prosenttiyksikköä.

Kuntakonsernin lainakanta €/asukas, sekä uusi kriteeri kuntakonsernin lainakanta vuokravastuut €/asukas ero keskiarvoon, jää ilmoittamatta vielä vuoden 2020 osalta, sillä kuntakonsernien keskiarvotietoa ei ole vielä saatavilla tilinpäätöksen laatimishetkellä.

Mäntsälän vuoden 2020 tilinpäätöksessä arviointimenettelyn tunnuslukujen raja-arvoista täyttyi kohta 4. vanhan kriteerin osalta Mäntsälän kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 99,9% (raja-arvo 50%). Uusi kriteeri, konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate oli 1,0, kohoten vuoden 2019 tilinpäätöksen jälkeen raja-arvon paremmalle puolelle (raja-arvo 0,8).

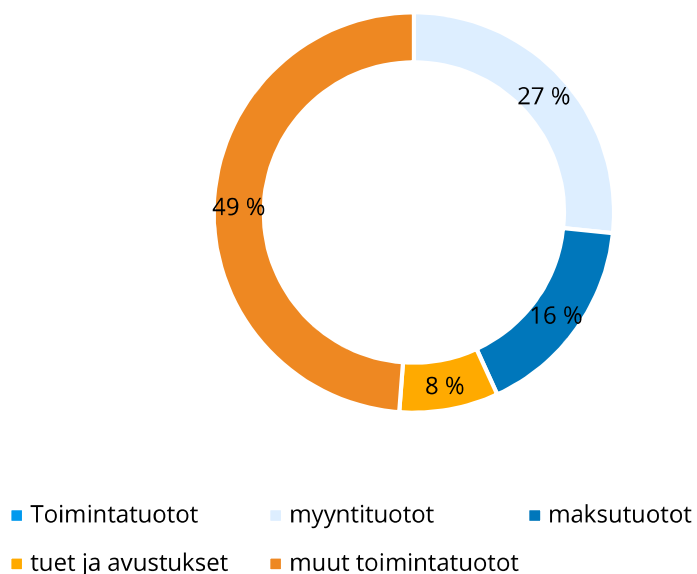
Kriisikuntakriteeri	2016	2017	2018	2019	2020
Konsernitaseeseen kertynyt yli/alijäämä, milj. €	25,9	32,7	30,5	23,1	26,3
Konsernitaseeseen kertynyt yli/alijäämä, milj. € / asukas	1233	1572	1476	1117	1266
Kuntakonsernin vuosikate, milj. €	12,4	20,7	12,2	7,5	24,1
<i>UUSI Vuosikate % poistoista</i>		148,4	84,2	49,4	113,9
Kunnan tulovero%, ero painotettuun keskiarvoon <1,0 %-yks	0,63	0,6	0,66	0,62	0,53
<i>UUSI Kunnan tulovero%, ero painotettuun keskiarvoon <2,0 %-yks</i>				0,62	0,53
Kuntakonsernin lainakanta, €/as, ero keskiarvoon < 50 %	12,7	15,8	28,1	31,5	*
<i>UUSI Kuntakonsernin lainakanta ja vuokravastuut €/as ero keskiarvoon < 50%</i>				18,2	*
Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus < 50%	101,9	103,4	86,1	100,9	99,9
<i>UUSI Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate > 0,8</i>		0,9	0,6	0,4	1,0

* tietoa ei saatavilla tilinpäätöshetkellä

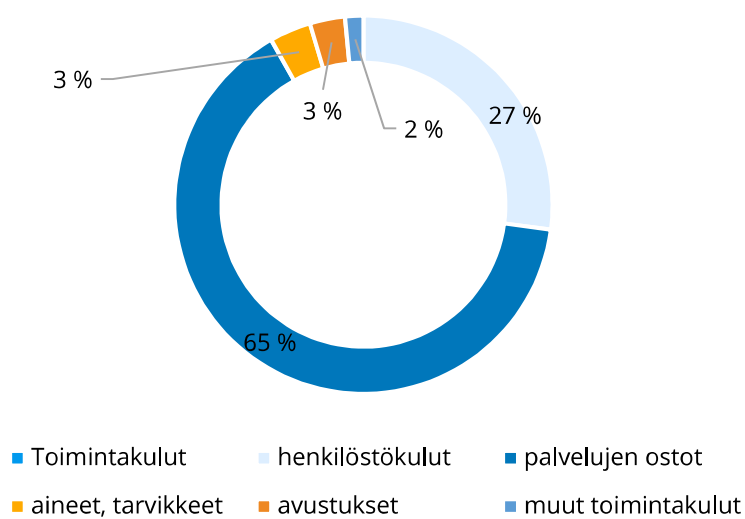
3 Talousarvion ja tavoitteiden toteutuminen

3.1 Käyttötalouden toteutuminen

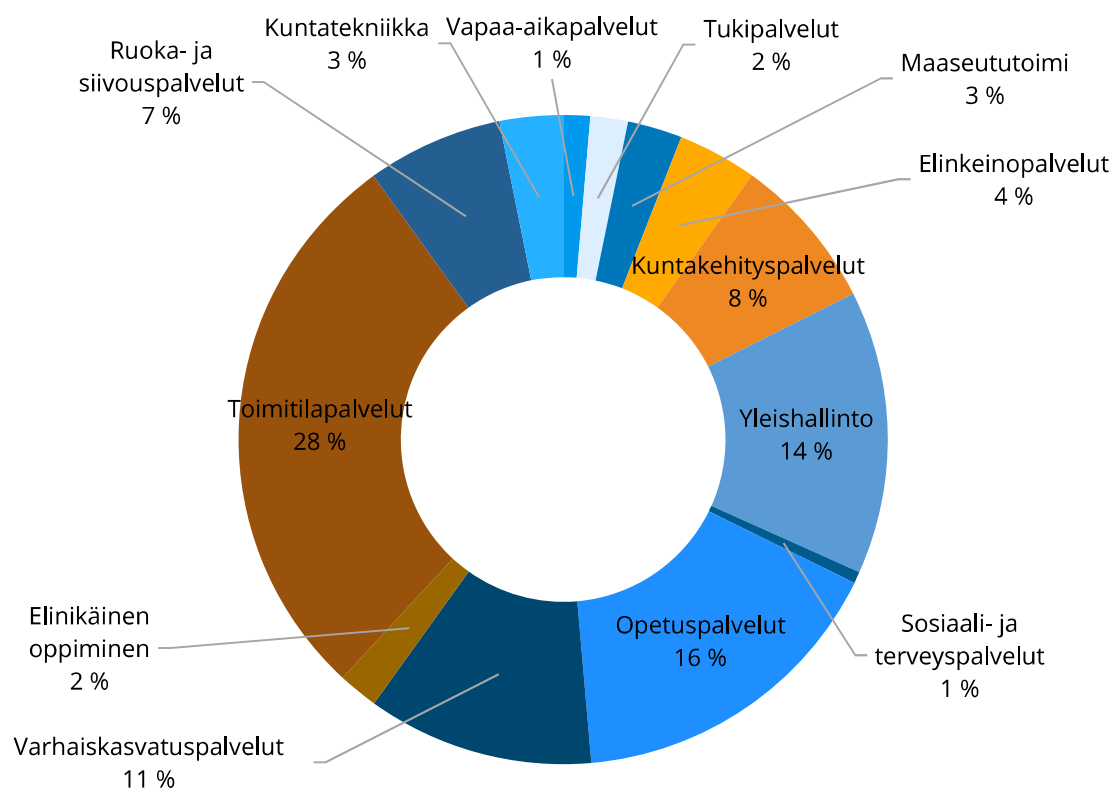
Toimintatuotot tiliryhmittäin % (ulkoinen)

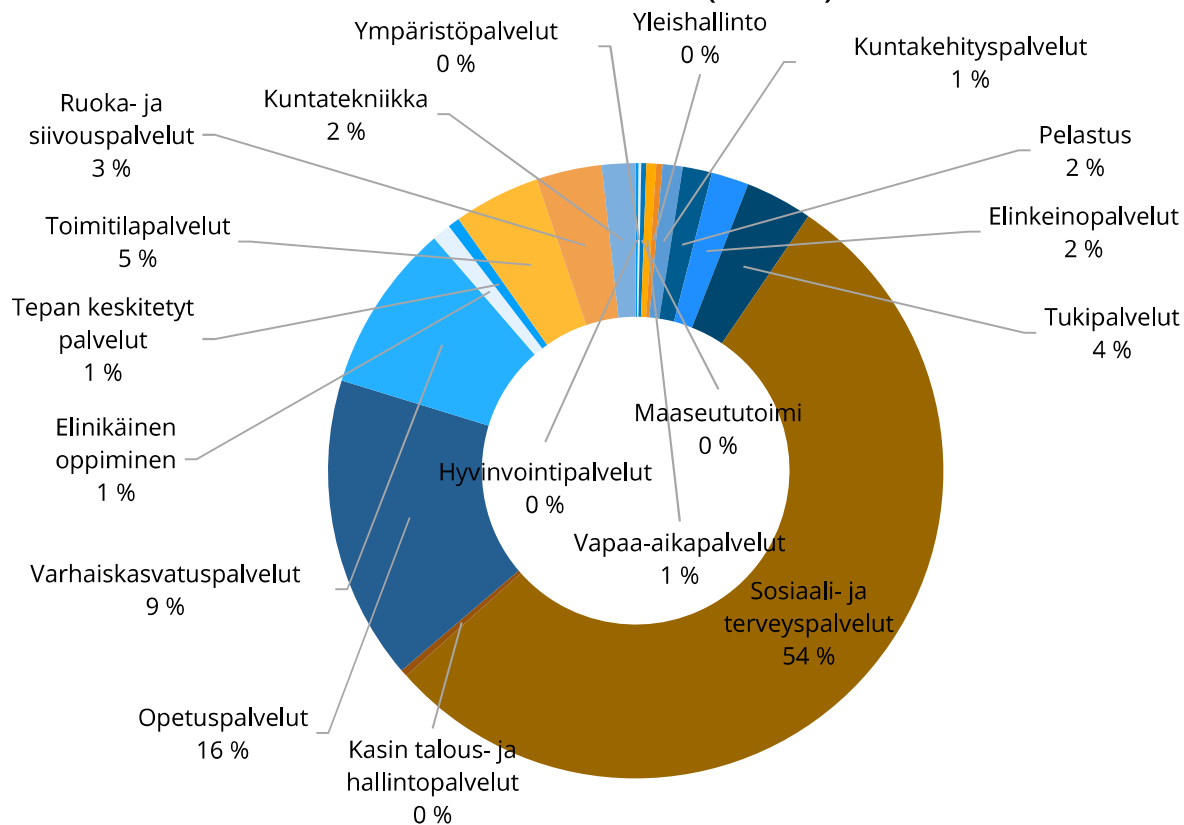
Toimintakulut tiliryhmittäin % (ulkoinen)

Toimintatuotot tulosalueittain (ulkoinen)

Toimintamenot ulkoinen (1000€)

3.2 Tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö	Seuranta- ja toteutusasuunnitelma	Arvio toteumasta
Kunnanhallitus ja / konsernipalvelut toimiala				
Asukkaat ja hyvinvointi				
Väestön määrä kasvaa vähintään 0,5 % vuosittain vuosina 2020 - 2021 ja sen jälkeen kasvu on 0,7 %. Kasvu sijoittuu 70 % asemakaava-alueelle ja 30% kylliin.				
Kunnan markkinointi ja muiden toimenpiteiden kautta väestön kasvu.	Kunnan maine- ja vetovoimakysely 2020 toteutus ja toimenpiteet. Väestökehityksen seurantaluvut.	Konsernipalvelut ja kunnan johto	Alustava vuoden väestömäärän kehitys on 0,3 %. Tavoitteeseen ei siten olla päästy. Loppusyksyllä on laadittu konsernin yhteisen markkinointiryhmän työsuunnitelma, jonka toimeenpano on alkanut. Kunnassa on tehty päätös myös markkinointihenkilön palkkaamiseksi.	
Vahvistetaan kuntalaisten hyvinvoinnin edellytyksiä tulevaisuuden kunnassa.				
Kunnan hyvinvointityön rakenteet vakiintuneet osaksi strategiaa ja vuosikelloa. Konsernipalvelut vastaa HYTE-työn koordinoinnista. Kuntalaisten kokonaishyvinvointi kasvaa. Konsernipalvelujen vastuulla osahankkeista ovat; turvallisuusosio, joukkoliikenne, aluedemokratia.	Kunnan HYTE-kertomus- tavoitteiden mittaus. Hytetyön tavoitteet 2020-2022.: Liikkumisen lisääminen, syrjäytymisen ehkäisy ja kuntalaisten digiosaamisen kehittäminen.	Hyvinvointilautakunta ja kunnan hytteryhmä.	Hyvinvoinnin kehittymisen tiivistelmä on tekstiosiossa. Koronavuosi on karsinut paljon kunnan sekä myös järjestöjen lähipalveluita, joka on näkynyt jo pahoinvoinnin lisääntymisenä. Etäopetuksen vaikutukset lasten ja nuorten selviytymiseen ovat vielä arvioitavana. Poikkeustilanne palveluiden osalta jatkuu. Yhteistyö Keusoten kanssa hankaloitui, koska mm. henkilöstöä siirretty muihin tehtäviin.	

Kunnan sähköiset palvelut ovat asiakkaille helppokäyttöisiä ja helposti saavutettavissa.	Kunnan digikartta on laadittu ja täytöönpanu toimintavuonna. Palautearvio kuntalaisilta 2020 vuoden aikana.	Hallintojohtaja ja tietohallintopäällikkö	Kunnan tietohallintostrategia päätetty ja toimeenpano aloitettu. Palautearvio kuntalaisilta on siirtynyt 2021 vuodelle. Digituen käyttöönotto siirtynyt koronan myötä. Kuuma Ict palveluiden kilpailutus aloitettu ja kunta siinä mukana.	
Osana aluedemokratiavalmistelua osallisuuden vahvistaminen sähköisiä palveluja hyödyntäen.	Aluedemokratiamallin arviointi tehty ennen kunnallisvaaleja 2021.	Hallintojohtaja ja suunnittelija	Vuoden 2020 ei ole järjestetty kuntalaisierroksia ja pääasiassa koronan takia sekä osana Mäntsälä-ohjelmaa alueraha päätettiin jättää jakamatta. Näin ollen mallia ei ole jatkokehitetty.	
Kuntakonsernin yhteinen digikartta tehty.	Suunnitelmassa digitalisuuden mittarit määritellään erikseen.	Tietohallintopäällikkö	Kohta 1., digikartan toimeenpano osana tietohallintostrategiaa.	
Yhteisöjen, verkostojen ja kumppanuuksien vahvistaminen ja hyödyntäminen.				
Osana aluedemokratiahanketta yhdistysten ja muiden vapaaehtoistoimijoiden osallistumisaste kasvaa.	Pidettyjen tilaisuuksien sekä osallistujien määrä sekä kehitys 2018-2020 välillä. Vapaaehtoistoimijoiden määrän kehitys.	Suunnittelija ja hytekoordinaattori	Pidettyjä tilaisuuksia vain tammi-helmikuun aikana, joten vertailukelpoista dataa ei ole. Vapaaehtoistoimijoiden väheneminen yksi korona-ajan ja sen jälkeen yksi suurimpia huolia.	
Palvelukytien markkinointi ja kunnan tilojen täysimääräinen hyödyntäminen.	Tilojen käyttöasteet sekä vuokraus ulkopuolelle kasvaa.	Konsernipalvelut ja tekniset palvelut	Poikkeavan vuoden sekä rajoitusten takia tilojen käyttöasteet erittäin alhaisia. Päätös kunnantalon avaamisesta yhdistyksille tehty, jolla osittain korvattiin kunnan vuokratuella olleen Treffi- järjestötilan lopetus.	

Talous				
Kuntakonsernin talouden tasapaino pitkjänteisellä ja kustannustietoisella päätöksenteolla.				
Taloudellisesti kestävät päätökset menojen ja tulojen osalta	Menojen kasvu ei ylitä verorahoituksen kasvua.	talousjohtaja / kunnanjohtaja	Toimintakulujen määrä väheni 1,41 prosenttia vuodesta 2019. Verorahoitus kasvoi 12,0 prosenttia vuodesta 2019. Verorahoituksen kertymään vuonna 2020 vaikutti suotuisasti määräaikainen korotus kuntien ryhmäosuuksiin, sekä poikkeukselliset koronaan liittyvät verotulomenetysten kompensatiot ja kustannusten korvaukset.	●
Lainamäärä pysyy maltillisena kunnan tulorahoitukseen nähden.	Kunnan lainamäärä/asukas on maksimissaan 4 200 euroa/asukas	talousjohtaja / kunnanjohtaja	Kunnan lainamäärä per asukas on tilinpäätöksessä 2020 4 288 euroa. Kunnalla on meneillään yli tilikauden kestävä lainojen uudelleenjärjestely, jonka johdosta tilinpäätöksen lainamäärä oli hetkellisesti suunniteltua korkeampi.	●
Talousohjelman noudattaminen	Talousohjelman lyhyen tähtäimen tavoitteet toteutetaan.	kunnanjohtaja	Hyväksytty talousarvion yhteydessä Mäntsälä 2026 ohjelma, jossa toimenpiteet lueteltu ja niistä raportoidaan erikseen.	●

Kuntalaisten palvelut				
Kunnan ja maakunnan onnistunut kumppanuus				
Edunvalvonta ja aktiivinen vaikuttaminen uudistuksen valmistelussa	Arviointi tehdään toimintavuonna KUUMA ja Sote yhteistyöstä. Kunnanhallitusarvio kunnan omistajaohjauksesta.	kunnanjohtaja	Oma arviointiraportti.	●
KU-Sote omistajaohjauksen vahvistaminen	Mäntsälän kunnan maksuosuuden kehitys 2019-2020. Sote-palvelujen kustannustehokkuuden arviointi.	kunnanjohtaja	Kunnan maksuosuuden kehitys 2019-2020: Omistajaohjaus Keusotelta saadun aineoston perusteella eli raportit ja suunnitelmat.	●
Varmistetaan osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Onnistuneen rekrytoinnin ja perehdyttämisen tukeminen	Uudistetun kunnan perehdytyskortin käyttäminen läpi organisaation. Palautekysely v. 2020 aikana perehdytyskortin toimivuudesta.	Henkilöstöpalvelut, esimiehet	Kunnan johtoryhmäseuranta.	●
Esimiesten työkykyjohtamisen edelleen kehittäminen	Päivitettyjen varhaisen tuen ja päihdeohjelman käyttöönotto 2020. Toimenpiteinä koulutukset ja infot käyttöönoton tukitoimina. Mittareina työkykytapauksen määrät, työkyvyttömyysoissaotot sekä varhe-maksujen suuruus.	Henkilöstöpalvelut, esimiehet, työterveyshuolto	Kunnan johtoryhmäseuranta.	●
Kannustavan palkkauksen edelleenkehittäminen	Aloitetoiminnan uudistaminen ja käyttöönotto. Tehtyjen aloitteiden määrä ja laatu.	Henkilöstöpalvelut, esimiehet	Kunnan johtoryhmäseuranta.	●

Asuminen ja maankäyttö				
Toimiva joukkoliikenne ja turvallinen sekä kattava kevyenliikenteen verkosto				
Kunnan henkilökuljetusten palvelutaso paranee ja kunta panostaa liikkumisedellytyksiin pitkäjänteisesti	Kuntalauskäyttäjäkysely tehdään 2020 ja toimenpiteet käytäntöön 2020-2021. Mahdollinen HSL-kysely tehty ja sen johtopäätökset viety päätöksentekoon.	Hallintojohtaja	Kunnan johtoryhmä, kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto.	
Liikenteen turvallisuussuunnitelman toteuttaminen poikkihallinnollisena yhteistyönä	Investointien toteutuminen luokiteltuihin riskikohteisiin	Kunnan liikenneturvallisuusryhmä.	Ryhmän raportti osaksi hytearviointia ja sen turvallisuusosiota.	
Elinkeinot ja työllisyys				
Aktiivinen työllisyyden edistäminen ja työkykyisyyden valmennus				
Kunnan työllisyysohjelman täytäntöönpano ja johtaminen	Kunnan työllisyysohjelma on päivitetty ja toimenpiteet oikein kohdennettu.	Työllisyystyöryhmä, työllisyysyksikkö	Kunnan työllisyysohjelma päivitetty. Poikkeusvuosi ei ole heikentänyt lähipalveluiden tarjoamaa, palveluiden piiriin on tullut uusia ihmisiä.	
Kunnan käyttämien työllisyyspanostusten vaikuttavuus (eurot ja muu tuki)	Työllistettyjen määrän kehitys kunnassa, yhdistyksissä ja yrityksissä. Kunnan työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys. Työttömyysprosentti.	Työllisyysyksikkö	Kunnan johtoryhmä seuranta. Koronan takia työttömyysluvut ja kunnan KELA osuus kasvussa. Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki: 3/2020- 12/20 -muutos kk tasolla n. 20 000 euroa ja 30 henkilöä.	

Vapaa-aikapalvelut				
Lasten ja nuorten kasvun tukeminen				
Olemme joustava organisaatio. Otamme nopeasti haltuun uusia, hyviä toimintatapoja ja kehitämme olemassa olevia toimintamalleja yhdessä lasten ja nuorten kanssa.	Osaamista osallisuuteen Kuuma kuntien nuorisopalveluiden yhteishankkeen mittarit ja niiden toteutuminen. Ohjaamo NUTI tilasto. LogBook tilastot nuorisopalveluista.	nuorisopalvelut	Ryhmätoiminta tauolla, yksilötapamisiin panostettu ja verkossa tapahtuvia kohtaamisia kehitetty samoin Ohjaamo toimintaa.	●
Kuntalaisten liikkumisen tukeminen	Liikuntapalveluiden vuosikellon toteutuminen . Keski-Uudenmaan kuntien ja Keu-Soten yhteinen liikuntaneuvontakonsepti on kuntalaisille käytössä. Liikuntaneuvonta, kertojen määrä. Liikuntaan haettavat hankkeet haettu ja toiminnassa.	liikuntapalvelut	Kunnan ja Keusoten liikuntaneuvontakonseptia on toteutettu koronarajoitusten mukaan samoin liikuntaneuvontaa kuten myös hakkeiden tavoitteita.	●
Harrastamisen ja kulttuurin edistäminen koko väestölle		kulttuuripalvelut	Harrastamisen ja kulttuurin edistäminen ei ole toteutunut suunnitellusti koronan vuoksi.	●
Kuntalaisten hyvinvoinnin edellystysten vahvistaminen	2019 tehtyyn kuntalaiskyselyyn liikkumisaktiivisuudesta laaditut HYTE tavoitteet. Kyselyn pohjalta toteutetut toimet ja osallistujamäärät	vapaa-aikapäällikkö	Liikkumiseen liittyvät hyte- tavoitteet toteutuneet koronan mahdollistamissa rajoissa.	●
Vapaa-aikapalvelut tukevat kuntalaisten omaehtoisia yhteisöllisyyttä tukevia hankkeita ja edistää rohkeaa kokeilukulttuuria	Avustettujen hankkeiden tulokset	vapaa-aika, liikuntasihtööri, kulttuurisihtööri	Monet tapahtumat ovat jääneet järjestämättä.	●

Osaavan ja hyvinvoinnin henkilöstön varmistaminen				
Toimimme yhdessä ja yhdistämme resursseja ja osaamista yli organisaatioarajojen toiminnan kehittämiseksi	Henkilöstön osaamiskartoitus ja kehityskeskustelun mukaisten koulutusten toteutuminen. - Asiantuntijuutta ylläpitäviin koulutuksiin osallistuminen näkyy toiminnassa hyvinä käytänteinä jotka lisäävät työn mielekkyyden kokemusta ja onnistumisen iloa.	vapaa-aikapääällikkö	Tapaamiskeskustelut on käyty, kun esihenkilö vaihtui. Kehityskeskustelut ja koulutus suunnitelmia tehdään vuoden 2021 alussa.	●
Tulosalueen toiminnan tavoitteiden toteuttamiseen yhteisöjen, verkostojen ja kumppanuuksien vahvistaminen ja hyödyntäminen	KUUMA yhteistyön vuosikellon toteutuminen, Osaamiskeskus Kanuuna yhteistyö toteutuu. Ankkuritoiminta vakiinnuttaa asemansa.	vapaa-aikapääällikkö, nuorisotyöpalvelut	Ankkuritoiminta on vakiinnuttanut paikkansa. Esihenkilön vaihtumisen vuoksi Kanuuna yhteistyö ei ole jatkunut.	●
Maaseutupalvelut				
Maaseutuvirasto on asettanut kunnan ja Maaseutuviraston välisessä maksajavirastosopimuksessa yhteistoiminta-alueille palvelutavoitteet ja valvoo tavoitteiden toteutumista.	Vuosittainen maksajavirastovakuutus, yhteistoiminta-alueelle kohdistuvat valvonnat ja auditoinnit.	Maaseutupääällikkö	Ruokaviraston seuranta.	●

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuhenkilö	Seuranta- ja toteutus suunnitelma	Arvio toteumasta
Kuntakehityslautakunta/Kuntakehityspalvelut				
Yleiskaavaluonnos valmistellaan kuntastrategian kanssa yhdenmukaisin tavoitein ja asetetaan nähtäville	Kehityskuvat/vaihtoehdot tehty keväällä - luonnos syksyllä valmis. Säännölliset valtuustoinfot on pidetty.	Kaavoitusjohtaja	Yleiskaavan kehityskuvat hyväksytty nähtäville ajalle 24.10 - 2.11.2020. Kaavaluonnoksen työstäminen alkaa kehityskuvavaiheen jälkeen. Valtuustoinfo on pidetty syksyllä 2020 ja lisäksi myös saadun palautteen jälkeen uudelleen joulukuussa.	●
Tontinmyynnin tehostaminen markkinoinnin keinoin.	Yhteinen markkinointimateriaali on toteutettu kunnan ja Nivoksen palveluista. Osallistutaan Omakoti-messuille ja Tuusulassa Asuntomessuille Kuuma-kuntien kanssa.	Kaavoitusjohtaja	Omakotimessut ja Lahden raksa-messut peruttu vuodelta 2020 koronatilanteen vuoksi. Yhteinen osasto Tuusulan asuntomessuilla Kuuma-kuntien kanssa. Sähköistä markkinointia on tehostettu eri kanavissa ja tehty kampanjoita. Uusia markkinoinnin kärkeä valmisteltu. Tonttikauppa vuonna 2020 käynyt hyvin.	●
Liike- ja teollisuustontteja lisää Kapulin alueelle ja Kehä viiden eteläpuolelle.	Kapuli V asemakaava hyväksytty vuoden 2020 aikana. Kehä V eteläpuolelle luonnoksia nähtäville. Kokeillaan toimintavuonna mahdollisesti pienempiä asuintontteja.	Kaavoitusjohtaja	Kapuli V asemakaavaprosessi käynnissä. Linnala II -asemakaavaehdotus ollut nähtävillä keväällä 2020, jonka jälkeen vaadittuja liikenteellisiä selvityksiä viety eteenpäin. Pienempiä asuintontteja ei ole toistaiseksi kehitetty, eikä näitä ole toistaiseksi kysyttykään	●

Uimahallihankkeen kaavoitus etenee aikataulussa	Asemakaavan muutos valtuuston hyväksymä keväällä 2020.	Kaavoitusjohtaja	Vesiliikuntakeskuksen sijaintipaikan välillinjaus pohjaesitys tehty kesäkuussa kuntakehityslautakunnassa, välillinjaus etenee edelleen kunnanhallitukseen ja -valtuustoon. Kaavoitustyö käynnistetään tämän jälkeen.	
Rakennetun ympäristön siisteyden valvonnan tehostaminen yhteistyössä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa.	Kaksi yhteistä maastokäyntiä Mäntsälän alueella. Siistimiskehotuksia 20 kpl/vuosi.	Johtava rakennustarkastaja	Katselmukset koronatilanteesta johtuen siirtyvät myöhemmäksi. Siistimiskehotuksia on annettu noin 10 kpl. Keskuskadun katukuvassa tapahtui kohentuminen kun pitkään tyhjiillään olleeseen liikerakennukseen tuli väliaikaista käyttöä.	

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö	Seuranta- ja toteumasuunnitelma	Arvio toteumasta
Kasvatus- ja sivistyslautakunta / Kasvatus- ja sivistyspalvelut-toimiala				
Talous- ja hallintopalvelut				
Toimintatuottojen keräämisen tehostaminen	Laskutustietojen keräämisen tehostaminen palvelemaan laskutuksen toteutusta.	Talous- ja hallintopäällikkö	Keihitetty tietolomake, johon kerätään lastensuojelulain perusteella sijoitettujen oppilaiden kotikuntalaskutuksen kannalta oleelliset tiedot. Tietojen keruu mahdollistaa aiheuttamisperusteisen laskutuksen aiempaa paremmin.	●
Sopimusten hallinta	Toimialan sopimusten koonti yhteen paikkaan ja seurannan kehittäminen sopimusten valvontaan.	Talous- ja hallintopäällikkö	Tavoite liittyy tiiviisti kunnan tasolla tehtävään asianhallintajärjestelmän uudistukseen.	●
Hankintojen suunnitelmallisuuden kehittäminen	- Toimialan tulevien hankintojen kirjaaminen HankintaSampo -järjestelmään Hankintoprosessin kaavio rehtoreiden ja päiväkodinjohtajien käyttöön	Talous- ja hallintopäällikkö	- Toimialan tulevat hankinnat on viety HankintaSampo -järjestelmään. - Hankintaprosessin kaavion laatiminen on aloitettu.	●

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö	Seuranta- ja toteumasuunnitelma	
Kasvatus- ja sivistyslautakunta / Kasvatus- ja sivistyspalvelut-toimiala				
Opetuspalvelut				
Asiakaslähtöisten ja laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalveluiden tuottaminen				
Toimintamme painopistealueena on rakentaa yhteisön toimintakulttuuria, joka edistää oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kestävä elämäntapaa. Keskeisenä painopisteenä on kasvun ja oppimisen edellytyksistä huolehtiminen.				
Resurssien kohdentaminen perustehtävään	Opetukseen käytetty osuus tulosalueen käyttömenoista on vähintään Kouluikkuna -vertailussa mukana olevien kuntien keskitasoa.	Opetuspäällikkö, rehtorit.	Resurssivalmistelut toteutetaan tavoitehuomioiden. Koulukohtainen resurssi ja sen käyttö eritellään lukuvuosisuunnitelmassa.	●
Opetussuunnitelmien vieminen käytäntöön laaditun arvioinnin ja päivittämisen mukaisesti	Lukuvuosisuunnitelman päivittäminen toteutettu kevään 2020 aikana. Lukuvuosisuunnitelman käyttöönotto lv. 2020-2021 alusta lukien.	Opetuspäällikkö, ops päivittämisen prosessinomistaja.	Opetuksen johtoryhmä toimii ohjausryhmänä. Valmistelu toteutetaan opetuspäällikön johdolla, ops prosessinomistajan, rehtorikokousten ja rehtorien johtamana koulujen kanssa yhteistyössä (ops perusteiden mukaisia yhteistyövelvoitteita noudattaen).	●

Oppivan yhteisön oppimisen ja osaamisen vahvistaminen				
Toimintamme painopistealueena ovat avoimen, yhteisöllisen ja dialogisuutta edistävän toimintakulttuurin rakentaminen ja osaamisen jakaminen. Pedagogista perustehtävää johdetaan systemaattisesti.				
Henkilöstön uusien pedagogisten taitojen vahvistaminen	Väkinäisen opetushenkilöstön käytössä olevien OpeKesujen/työsuunnitelmien määrä (≥ 90 %) vuoden 2020 lopussa. Kehityskeskustelujen toteutuminen kouluilla (≥ 90 %)	Rehtorit	Rehtorit käyvät koulullaan säännöllisesti ja lisäksi tarvittaessa kehityskeskustelut. Käytössä yhteinen pohja. Seuranta ja ohjaus: opetuksen johtoryhmä.	
Henkilöstön osaaminen	Kelpoisuutta vailla olevien opettajien osuus opetushenkilöstöstä on korkeintaan 10 %	Rehtorit	Toimitaan laaditun rekrytointipolitiikan mukaisesti. Opetuksen johtoryhmä toimii ohjausryhmänä, säännöllinen käsittely rehtorikokouksissa.	
Yhteisöllinen johtaminen				
Toimintamme painopistealueina ovat kaikkien lasten ja koko henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus ja oikeudenmukainen toiminta. Lisäksi yhteisön sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittäminen ja talouden tasapainosta huolehtiminen.				
Yhteistyö- ja vuorovaikutusrakenteiden kehittäminen	- Yhteistyö- ja vuorovaikutusrakenteen kehittäminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa: valmistelu vuoden 2019 loppuun mennessä ja käyttöönotto toimintakauden alusta 1.8.2020 lukien. - Opetus -ja varhaiskasvatushenkilöstön osallisuuden ja osallistumisen aktiivinen ja monipuolinen mahdollistaminen kaikessa toimialan kehittämistyössä.	Opetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö.	Toimialan johtoryhmä toimii ohjausryhmänä. Valmistellaan yhteistyössä rehtorien ja päiväkodinjohtajien kanssa osana muuta kehittämis-yhteistyötä. Tavoite ei kaikilta osin toteutunut, johtuen koronan mukanaan tuomista rajoitteista.	
Opetusryhmien koko on pääsääntöisesti alle 26 oppilasta	25 tai yli olevien oppilasryhmien %-osuus kaikista opetusryhmistä 20.9.2020	Opetuspäällikkö, rehtorit.	Tuntikehyspäätökseen pohjautuva rehtorin koulukohtainen valmistelu. Kirjataan lukuvoisuussuunnitelmaan.	

Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävien kasvu- ja oppimisympäristöjen rakentaminen				
Toiminnan painopistealueina ovat innovatiivisten, terveellisten, turvallisten ja erilaista oppimista tukevien työskentely- ja oppimisympäristöjen rakentaminen. Lisäksi tieto- ja viestintäteknologian pedagoginen hyödyntäminen kasvatus- ja opetuskäytössä.				
Oppilaiden käytössä olevien koneiden ja laitteiden määrä	Vuosi 2020: 2,5 oppilasta / laite alakoulussa ja 2 oppilasta / laite yläkoulussa. Vuosi 2021: 2 oppilasta / laite alakoulussa ja 1 oppilasta / laite yläkoulussa.	Opetuspäällikkö, pedagoginen ICT -asiantuntija.	Pedagoginen ICT -asiantuntija toteuttaa hankinnat talousarvion puitteissa. Hankinnan suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä koulujen ja Kuuma ICT:n kanssa. Tavoitetta edistettiin vuoden 2020 aikana suunnitellusti. Toimintaa jatketaan vuoden 2021 aikana.	
Opettajien käytössä olevien koneiden ja laitteiden määrä	Vuosi 2020: Lisätään opettajien käytössä olevien kannettavien työasemien määrää 30%. Vuosi 2021: jokaisella opettajalla on käytettävissä kannettava työasema.	Opetuspäällikkö, pedagoginen ICT -asiantuntija.	Pedagoginen ICT -asiantuntija toteuttaa hankinnat talousarvion puitteissa. Lisäksi leasing -pöytäkoneet korvataan sopimusten puitteissa telakoitavilla kannettavilla työasemilla. Hankinnan suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä koulujen ja Kuuma ICT:n kanssa. Tavoitetta edistettiin vuoden 2020 aikana suunnitellusti. Toimintaa jatketaan vuoden 2021 aikana.	
Koulujen turvallisen kasvu- ja oppimisympäristön toimintakulttuurin vahvistaminen	-Ehnoosin koulurakennushankkeen suunnittelun ja rakentamisen toteutuminen. Tutor -turvallisuustoiminnan riskienarviointimallin käyttö tulosalueella (säännöllisiin arviointeihin osallistuminen) ja mallin käyttö koulukohtaisessa turvallisuusjohtamisessa. -Koulukiusaamisen ja syrjimyksen ehkäisemiseen ja puuttumiseen liittyvät toimintakäytännöt on luotuna ja toiminnassa kaikilla kouluilla.	Opetuspäällikkö, rehtori.	Koulurakennushankkeen valmisteluun osallistuminen. Turvallisuus: Opetuksen johtoryhmä toimii ohjausryhmänä turvallisuustilille ja rehtoreille. Tavoite ei kaikilta osin toteutunut, johtuen koronapandemia aiheuttamasta toiminnan muutostarpeista.	
Lukio-opetus				
Lukion vetovoimaisuus	36 % perusopetuksen päättävästä ikäluokasta Mäntsälässä aloittaa lukio-opinnot Mäntsälän lukiossa.	Opetuspäällikkö, lukion rehtori.	Yksikkökohtainen seuranta, raportointi opetuksen johtoryhmälle osavuosikatsausten yhteydessä.	
Lukion opetuksen, ohjauksen ja tuen laadun varmistaminen	Opiskelijatytytyväisyyskyselyn keskiarvo on vähintään 4,0/5,0. Opintojen keskeyttämisprosentti on enintään koko Suomen keskiarvon suuruinen. Opiskelijoiden menestys ylioppilaskirjoituksissa on yli valtakunnallisen keskiarvon. Ylioppilaista 95 % valmistuu kolmessa vuodessa. Opettajille laaditaan koulutussuunnitelma kehityskeskustelujen perusteella	Opetuspäällikkö, lukion rehtori.	Yksikkökohtainen seuranta, raportointi opetuksen johtoryhmälle osavuosikatsausten yhteydessä.	

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö	Seuranta- ja toteumasuunnitelma	
Kasvatus- ja sivistyslautakunta / Kasvatus- ja sivistyspalvelut-toimiala				
Varhaiskasvatuspalvelut				
Asiakaslähtöisten ja laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalveluiden tuottaminen.				
Toimintamme painopistealueena on rakentaa yhteisön toimintakulttuuria, joka edistää oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kestävää elämäntapaa. Keskeisenä painopisteenä on kasvun ja oppimisen edellytyksistä huolehtiminen.				
Varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin toteuttaminen ja kehittäminen	Varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttamisen prosessi etenee aikataulussa. Esiopetussuunnitelman arviointi ja päivittäminen yhteistyössä koulussa tapahtuvan esiopetuksen toimijoiden kanssa tehty. Esiopetussuunnitelman jalkauttaminen aloitettu.	Varhaiskasvatuspäällikkö, Päiväkodin johtaja, Rehtori	Vasun jalkauttamisessa projektisuunnitelman mukainen toiminta varmistaa koko henkilöstön osallisuuden jalkauttamisprosessiin. Arvioidaan kuukausittain. Esiopetussuunnitelman jalkauttaminen suunnitellaan vastaamaan tarpeita ohjausryhmän toimesta.	●
	Yleisen tuen toimintamalli käytössä kaikissa ryhmissä	Päiväkodin johtaja, Tiimin vastuuopettaja	Toimintamalli suunnitelmallisen varhaiskasvatuksen lähtökohtana tiimeissä.	●
Oppivan yhteisön oppimisen ja osaamisen vahvistaminen				
Toimintamme painopistealueena ovat avoimen, yhteisöllisen ja dialogisuutta edistävän toimintakulttuurin rakentaminen ja osaamisen jakaminen. Pedagogista perustehtävää johdetaan systemaattisesti.				
Henkilöstön pedagogisten taitojen vahvistaminen	Koulutustarpeiden kartoittaminen ja tarpeeseen vastaaminen. Osaamisen ja koulutustiedon systemaattinen jakaminen.	Varhaiskasvatuspäällikkö, Päiväkodin johtaja	Pedagogisen koulutuksen suunnitelmallisuus, yhteisen tietoisuuden vahvistaminen.	●
Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö	Kelpoisuutta vailla olevan kasvatushenkilöstön määrä korkeintaan 10%. Henkilöstön lasten tarpeita vastaava sijoittuminen.	Varhaiskasvatuspäällikkö, Päiväkodin johtaja	Rekrytointiprosessin suunnittelu. Oikea-aikainen rekrytointi.	●

Yhteisöllinen johtaminen				
Toimintamme painopistealueina ovat kaikkien lasten ja koko henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus ja oikeudenmukainen toiminta. Lisäksi yhteisön sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittäminen ja talouden tasapainosta huolehtiminen.				
Pedagogisen johtajuuden vahvistaminen	Yhteisen koulutuskokonaisuuden suorittaminen ja käyttöönotto	Varhaiskasvuspäällikkö, Päiväkodin johtaja	Koulutuskokonaisuuden käyminen, yhteisen johtamiskulttuurin luominen. Arvioidaan osavuosikatsausten yhteydessä.	●
Yhteistyö- ja vuorovaikutusrakenteiden kehittäminen	- Yhteistyö- ja vuorovaikutusrakenteen kehittäminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa: valmistelu vuoden 2019 loppuun mennessä ja käyttöönotto toimintakauden alusta 1.8.2020 lukien. - Opetus- ja varhaiskasvatushenkilöstön osallisuuden ja osallistumisen aktiivinen ja monipuolinen mahdollistaminen kaikissa toimialan kehittämistyössä.	Varhaiskasvuspäällikkö, Opetuspäällikkö	Toimialan johtoryhmä toimii ohjausryhmänä. Valmistellaan yhteistyössä rehtorien ja päiväkodinjohtajien kanssa osana muuta kehittämis-yhteistyötä. Tavoite ei kaikilta osin toteutunut, johtuen koronan mukanaan tuomista rajoitteista.	●
Johtaminen rakenteiden kautta	Yhteiset toiminta- ja kokousrakenteet kaikissa varhaiskasvatyksiköissä. Tiedon jalkautuminen.	Varhaiskasvuspäällikkö, Päiväkodin johtaja, Tiimin vastuuopettaja	Yhteisen johtamisrakenteen suunnitelmallinen jalkauttaminen, käyttö ja arviointi.	●
Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävien kasvu- ja oppimisympäristöjen rakentaminen.				
Toiminnan painopistealueina ovat innovatiivisten, terveellisten, turvallisten ja erilaista oppimista tukevien työskentely- ja oppimisympäristöjen rakentaminen. Lisäksi tieto- ja viestintäteknologian pedagoginen hyödyntäminen kasvatus- ja opetuskäytössä.				
Turvallinen kasvuympäristö	Turvallisuussuunnitelmat ajantasaisia ja kaikilla tiedossa.	Päiväkodin johtaja	Turvallisuussuunnitelma päivitetty ja jalkautettu henkilöstölle. Yksikkökohtainen arviointi.	●
	MiniVersion opit käytössä.	Päiväkodin johtaja	Mini Verso arjen työvälineenä. Yksikkökohtainen arviointi.	●
	Oppimisympäristöjen luominen osallisuuden periaatteita noudattaen.	Päiväkodin johtaja, Tiimin vastuuopettaja	Vanhempien ja lasten osallisuuden varmistaminen. Yksikkökohtaiset toimintamallit luotu.	●
Päiväkotien turvallisen kasvu- ja oppimisympäristön toimintakulttuurin vahvistaminen	Amandan rakennushankkeen suunnittelu ja rakentamisen toteutuminen, Sälinkään päiväkodin käyttöönotto	Varhaiskasvuspäällikkö	Toiminnallisia tarpeita huomioitu suunnitteluvaiheessa. Uuden päiväkodin käyttöönoton arviointi pohjaksi seuraavalle hankkeelle.	●

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö	Seuranta- ja toteumasuunnitelma	
Kasvatus- ja sivistyslautakunta / Kasvatus- ja sivistyspalvelut-toimiala				
Elinikäinen oppiminen				
Opisto järjestää kursseja ja tapahtumia, jotka tuottavat osaamista ja hyvinvointia kuntalaisille.	Monipuolinen kurssitarjonta opiston toiminta-alueella. Taiteen perusopetuksen kehittäminen ja opetuksen tarjoaminen myös aikuisille. Mittarit: toteutuneet opetustunnit, kurssit ja opiskelijoiden määrät.	Rehtori, opiston opettajat	Opiston henkilöstötiimi seuraa toiminnan toteutumista. Opiskelijapalaute antaa laadullista tietoa toiminnasta. Hellewi-järjestelmän kautta saadaan määrällistä tietoa.	●
Kansalaisopisto ja kirjasto turvaavat kuntalaisten digi- ja tietoyhteiskuntaosaamisen järjestämällä opastusta eri muodoissa.	Kirjasto: Digi- ja älylaiteopastuksen viikottainen tarjonta sekä e-aineistojen hankinta kuntalaisten käyttöön. Mittari: opastusten ja e-aineistojen määrä ja käyttöaste. Kansalaisopisto järjestää kursseja ja ohjauksia kansalaisten digiosaamisen varmentamiseksi. Hyödynnetään hankerahoituksia. Mittarit: kurssien ja ohjausten määrä.	Rehtori, opiston opettajat, Kirjastopalvelujohtaja, Kirjastonhoitajat	Opisto seuraa toiminnan toteutumista. Kirjaston tulevaisuustiimi seuraa opastustarvetta, sekä suunnittelee ja tilastoi toiminnan. E-aineistot hankitaan yhteistyössä Kirkes-kirjastojen kanssa. Kirjasto: Digicafet ja muut opastukset toteutuivat normaalisti 15.3. saakka, sulku- ja rajoitettujen palvelujen aikana neuvottiin puhelimitse /pikaneuvonnoin. E-aineistojen tarjontaa lisättiin.	●
Kirjaston tiloja ja palveluja muokataan toimivammiksi ja kuntalaisten tarpeisiin soveltuviksi.	Osallistavan tilasuunnittelun tuloksia hyödynnetään ja suunnittelua jatketaan, varastoja järjestelmää kehitetään. Mittari: tehdyt muutokset ja asiakaspalaute	Kirjastopalvelujohtaja	Kehittäminen ja tilamuutokset tehtiin osallistavan tilasuunnittelun tuloksia hyödyntäen kirjaston henkilökunnan ja suunnittelijan kanssa yhteistyössä.	●
Lasten ja nuorten lukutaidon tukeminen monipuolisen aineistokokoelman, palvelujen ja tapahtumien avulla.	Kirjasto pystyy tuottamaan kirjastoautopalvelut, kulttuurikasvatussuunnitelmaan kirjatut palvelut eri luokka-asteille ja järjestämään kaikille avoimia lastentapahtumia. Mittari: tuotetut palvelut ja tapahtumat	Kirjastopalvelujohtaja, Kirjastonhoitajat, Kirjastoautonkuljettaja-virkailija	Kirjastovierailujen, satutuntien ja muiden lastentapahtumien toteuttamista vaikeutti koronapandemia. Kirjasto oli koronan vuoksi suljettu 18.3.-6.5. ja kirjastoauto ei kulkenut 18.3.-13.5. ja 30.11.-31.12. Rajoitetut kirjastopalvelut olivat käytettävissä 7.5.-31.5. ja 28.11.-31.12. Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia tapahtumia toteutettiin vaihtoehtoisilla tavoilla.	●

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö	Seuranta- ja toteumasuunnitelma	Arvio toteumasta
Keskittetyt palvelut				
Toiminnallisen laadun parantaminen ja toimintatapojen kehittäminen. Toimintakäsikirja päivitetään tarpeen mukaan.	Toimialan ydinprosessien päivittäminen/toteuttaminen ja ohjeistus soveltuvin osin, kuten hankinta- ja talousprosessit (vähint. kaksi). Päivitetään toimialan ohjeita sääntöjen sekä käsikirjojen arkistointi- ja tietosuojavelvoitteiden mukaisesti (vähint. kaksi)	Mika Pynttari	Hankintaohje ja sen toteuttaminen toimialalla = päivitetään 2 kertaa 2020 tulosalueittain. Kartoitetaan kohteet tulosalueittain. Raportointi johtoryhmään.	●
Viestintä yhteistyön ja verkostoitumisen tukena (sisäinen ja ulkoinenviestintä)	Viestintä merkittävien hankkeiden osalta kuntalaisille ja sidosryhmille hyödyntäen eri viestintäkanavia. Sähköisten tietoverkkojen, työvälineiden ja määriteltyjen järjestelmien lisäkoulutus toimialalla. Reklamaatioiden ja asiakaspalautteiden tehostettu seuranta. Uuden asiakaspalauttejärjestelmän selvitystyö.	Mika Pynttari	Seurataan viestinnän toteutumista viestinnän laatu ja lukumäärä huomioiden (kunnan nettisivut, toimialan Instagram). Koko kunnan viestintästrategian jalkautus toimialalle	●
Palveluiden ja niiden tuotteistamisen (palveluluokitukset) kehittäminen ja toteutus yhdessä konsernin kanssa.	Suunnitelmien ja palautteiden seuranta sekä korjaavien toimenpiteiden toteutus, niiden seuranta ja ennakointi. Suunnitelma asiakkuuksien tukemiseen ja parempaan hallintaan.	Mika Pynttari	Seurataan palveluiden vaikuttavuutta kuten palautteiden ja niistä annettujen vastausten määrää. Asiakaspalveluun liittyvä koulutus koko toimialalle.	●
Hyvinvoiva, osaava ja motivoitunut henkilöstö	Työtyytyväisyyskyselyn korjaavien toimenpiteiden (2-3 kohdetta) toteutetaan ja raportoidaan tulosalueittain johtoryhmälle. Tuki ja kannustus itsensä kehittämiseen yhdessä työtovereiden kanssa. Oman alan kurssit ja seminaarit koulutussuunnitelman mukaisesti. Toimialan yhteinen Tyhy-tapahtuma. Kehityskeskustelut 100% tulosalueittain suoritettu.	Mika Pynttari	Korjaavien toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan Forms-kyselyllä vuoden lopussa. Koulutusten lukumäärää seurataan Ulrikajärjestelmän koulutussosion kautta tulosalueittain ja verrataan koulutussuunnitelman toteumaan. Raportoidaan toimialan johtoryhmään	●
Laskunkäsittely -toimintojen hallittu siirto taloushallintoon	Tarvittava koulutus annettu ja toiminta sujuvaa kevään 2020 aikana.	Mika Pynttari	Seurataan toimialan johtoryhmässä.	●
Talonrakennushankkeiden aikataulutus 3-5v. tulevaisuuteen.	Tarveselvitysten ja hankesuunnitelmien ennakointi ja sitova päätöksenteko. Tarveselvitys on laadittu 3v. ennen aiottua rakentamisen aloitusaikaa, hankesuunnitelma on laadittu 2v. ennen aiottua rakentamisen aloitusaikaa.	Pertti Palmroos	Seuranta vuosittain, raportoidaan tekniselle johtajalle.	●
Suunnitteluratkaisut talo- ja infrarakentamisessa tukevat tavoitetta elinvoimaisesta ja viihtyisästä palveluiden keskuksesta taloudelliset resurssit huomioon ottaen.	Käyttäjätyytyväisyyskyselyt, vähintään yksi kysely / vuosi.	Pertti Palmroos	Raportoidaan kyselyn tulos toimialan johtoryhmälle.	●

Ylläpidetään kunnallistekniikan suunnittelutöiden ohjelmaa maankäytön toteutumisen vaatimassa aikataulussa.	Suunnitteluohjelma on linjassa sekä kaavoituksen että tulevien talousvuosien rakentamisen kanssa.	Pertti Palmroos	Suunnitteluohjelma laaditaan taulukkomuodossa ja raportoidaan tekniselle johtajalle.	●
Ylläpidetään viherrakentamisen ja leikkialueiden suunnittelutöiden ohjelmaa niiden toteuttamisen vaatimassa aikataulussa.	Suunnitteluohjelma on linjassa tarpeiden ja talousarvion kanssa.	Pertti Palmroos	Suunnitteluohjelma laaditaan taulukkomuodossa ja raportoidaan tekniselle johtajalle.	●
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö	Seuranta- ja toteumasuunnitelma	
Toimitilapalvelut				
Energiasopimuksen täytäntöönpano	Kiinteistöjen energiakatselmusten tavoitteet käytäntöön > Energian säästö ja tavoitteellinen kulutusseuranta	Mika Hakonen	Led valaistuskilpailutus valmistunut, mini kilpailutus valmistunut > hankinnat saadaan käynnistettyä. Led valaistukseen varattu investointiin v. vuosille 2020 - 2024 yht. 130 000 € Muihin energiansäästötoimenpiteisiin energiakatselmusten mukaisesti varattu investointeihin vuosille 2020 - 2024 vuosittain 100 000 € säästötoimenpiteisiin, tehtävistä toimenpiteistä on lista	●
Toimitilojen kunnossapito-ohjelman luonti, korjaustoimenpiteiden aikataulutus, kiinteistöjen kuntoarvioiden laadinta tarpeen mukaan	suunnitellut toimenpiteet pystytään toteuttamaan aikataulullisesti, sisäilmakorjausten vähentyminen	Pasi Santala / Soile Karhinen	Tampuuri kiinteistönhallintajärjestelmä talousarvio, osavuosikatsaukset, Teknisen johtajan kk-kokoukset	●
Sisäilma-asioiden vienti Mäntsälän kunnan sisäympäristöongelmien selvittämisen toimintaohjeiden mukaisesti > julkisen sisäilmasivuston rakentaminen ja kehittäminen	Rakennusterveysasiantuntijan palkkaus viestinnän / tiedottamisen parantaminen > sosiaalisen median kirjoittelu sekä kyselyt vähenevät	Soile Karhinen	Sisäilmastotyöryhmä, Tampuuri kiinteistönhallintajärjestelmä	●

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö	Seuranta- ja toteumasuunnitelma	
Ruoka- ja siivouspalvelut				
Keittiöverkkoa koskevan konsulttiselvityksen ajan tasalle teettäminen	Valmis keittiöverkkoselvitys, viim. 02/2020	Irma Virtanen	Teknisen johtajan ja teknisen lautakunnan kokoukset. Kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston kokoukset	●
Keittiöverkkoselvityksen ja kunnanvaltuuston vahvistamien keittiöverkkoa koskevien päätösten eteenpäin vieminen	Kyseisten tavoitteiden edistäminen toiminnallisella tasolla 12/2020	Irma Virtanen	Teknisen johtajan ja teknisen lautakunnan kokoukset.	●
Ruoka- ja siivouspalvelukilpailutuksen käynnistäminen	Kilpailutusta koskevien asiakirjojen valmistelu	Irma Virtanen	Konsultin ja teknisen johtajan kokoukset	●
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Vastuuhenkilö	Seuranta- ja toteumasuunnitelma	
Kuntateknikka				
Kuntatekniikan toiminnan kehittämissuunnitelman jatkotoimenpiteet	Alueurakka kilpailutusmateriaalin laadinta ja kilpailutuksen käynnistäminen. Kuntatekniikan palvelukuvauksen suunnittelu ja toteuttaminen	Mäklin Jyrkin	HankintaSampo, teknisen lautakunnan kokoukset, johtoryhmä	●
Asuinalueiden viihtyisyyden edistäminen - viihtyisä ja viireä ympäristö	Mäntsälänjoen kunnostaminen; kunnostustöiden jatkaminen (70% valmiina vuoden 2020 lopussa). Keskusta-alueen kahden tai kolmen katuhankkeen käynnistäminen - Mustijoen melontareitin kehittäminen ja ylläpito - Luukkosken luontopolkku (käynnistys 2020)	Mäklin Jyrkin	HankintaSampo, teknisen lautakunnan kokoukset, johtoryhmä	●
Turvallinen ja toimiva kävely- ja pyöräilyverkosto	Mäntsälän jalankulku-, pyöräily- ja ulkoilureittien verkoston kehittämissuunnitelman mukaisesti kevyen liikenteen väylien toteuttaminen. - Sälinkäantie 2020. Uudet turvalliset kevyen liikenteen väylä-yhteydet investointisuunnitelman mukaisesti.	Mäklin Jyrkin	Tekninen lautakunta ja johtoryhmä	●
Hulevesiohjelman toteuttaminen suunnitelman mukaisesti ja seuranta sekä laskutustoimenpiteiden toteuttaminen.	Hulevesiviemäriverkoston rakentaminen ja kunnossapito hulevesi taseyksikön kautta hulevesimaksulla kerätyillä tuotoilla	Mäklin Jyrkin	Taloushallinnon prosessi laskutuksen osalta	●

3.3 Talousarvion toteutuminen

3.3.1 Konsernipalvelut

Tilivelvollinen	kunnanhallitus, kunnanjohtaja, hallintojohtaja, vapaa-aikapalvelupäällikkö maaseutupäällikkö, kuntakehitysjohtaja
Toimialan toimielin	Kunnanhallitus, kuntakehityslautakunta, hyvinvointilautakunta
Toimialan tulosalueet	yleishallinto, tukipalvelut, elinkeinopalvelut, sosiaali- ja terveystalvet, vapaa- aikapalvelut, maaseututoimi, pelastus, ympäristöpalvelut, kuntakehityspalvelut, hyvinvointipalvelut

Toimialan palvelusuunnitelma

- keskitettyjen hallinto- ja taloustehtävien hoito
- keskitettyjen henkilöstöhallinnon tehtävien hoito sekä kunnan yhteiset työllistämisasiat
- ylempien luottamuselinten ja neuvostojen tuki ja toimintatapojen kehittäminen
- kunnan markkinointi, viestintä- ja asiakaspalvelu
- kunnan tietotekniikasta ja tietoturvasta huolehtiminen
- joukkoliikennetehtävät
- maaseututoimen viranomaistehtävät
- kuntakehityspalvelut sisältäen kaavoituksen ja rakennusvalvonnan
- Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kuntaosuudet.
- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin tehtävät
- vapaa-aikatoimen palvelutehtävät

Konsernipalvelut / kunnanhallitus

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	3 830 522	2 280 373	20 000	2 300 373	2 636 835	114,6 %	-336 462
Myyntituotot	1 157 305	538 823		538 823	569 149	105,6 %	-30 326
Maksutuotot	39 605	33 500		33 500	19 137	57,1 %	14 363
Tuet ja avustukset	542 898	437 950	20 000	457 950	454 285	99,2 %	3 665
Muut toimintatuotot	2 090 714	1 270 100		1 270 100	1 594 264	125,5 %	-324 164
Toimintakulut	-78 206 305	-76 081 541	-1 639 000	-77 720 541	-79 247 042	102,0 %	1 526 501
Henkilöstökulut	-3 819 767	-4 509 316	-70 600	-4 579 916	-4 636 640	101,2 %	56 724
Palvelujen ostot	-71 383 903	-69 249 134	-1 411 500	-70 660 634	-72 096 930	102,0 %	1 436 296
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-156 364	-74 340	-37 000	-111 340	-158 840	142,7 %	47 500
Avustukset	-889 839	-830 000	-120 000	-950 000	-1 019 397	107,3 %	69 397
Muut toimintakulut	-1 956 433	-1 418 751	100	-1 418 651	-1 335 236	94,1 %	-83 415
Toimintakate	-74 375 783	-73 801 168	-1 619 000	-75 420 168	-76 610 208	101,6 %	1 190 040
Vuosikate	-74 375 783	-73 801 168	-1 619 000	-75 420 168	-76 610 208	101,6 %	1 190 040
Poistot ja arvonalentumiset	-144 329	-151 600		-151 600	-140 729	92,8 %	-10 871

Suunnitelman mukaiset poistot	-144 329	-151 600		-151 600	-140 695	92,8 %	-10 905
Arvon alentumiset					-34		
Tilikauden tulos	-74 520 112	-73 952 768	-1 619 000	-75 571 768	-76 750 937	101,6 %	1 179 169
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-74 520 112	-73 952 768	-1 619 000	-75 571 768	-76 750 937	101,6 %	1 179 169
Vyörytys erät	2 737 943	3 455 913		3 455 913	3 635 885	105,2 %	-179 972
Vyörytystuotot	2 868 740	3 756 112		3 756 112	3 859 191	102,7 %	-103 079
Vyörytyskulut	-130 797	-300 199		-300 199	-223 306	74,4 %	-76 893
Kustannuslaskennalliset erät	5 363 101	5 802 551		5 802 551	6 061 432	104,5 %	-258 881
Yli/alij. vyörytys er. jälkeen	-66 419 069	-64 694 304	-1 619 000	-66 313 304	-67 053 620	101,1 %	740 316

Kunnanhallitus

Yleishallinto

Tulosalueen toiminta-ajatus

Yleishallinnon alaisuudessa ovat toimielinten resurssit (kunnan johto, kunnanvaltuusto, kunnanhallitus), vaalit sekä käyttöomaisuuden myynnit.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Tulosalueen toimintatuottoihin kertyi käyttöomaisuuden myynneistä myyntivoittoja budjetoitua paremmin 0,3 milj. euroa. Tulosalueen toimintakulujen kertymä alittui budjetista mm. palvelujen ostojen vähentymisen seurauksena.

Yleishallinto

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	1 057 766	1 200 000		1 200 000	1 514 869	126,2 %	-314 869
Toimintakulut	-71 746 403	-486 561		-486 561	-437 664	90,0 %	-48 897
Toimintakate	-70 688 637	713 439		713 439	1 077 204	151,0 %	-363 765

Tukipalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Tukipalvelut sisältävät keskitettyjen hallinto- ja taloustehtävien sekä henkilöstöhallinnon tehtävien hoidon. Myös kunnan viestintä, asiakaspalvelu sekä tietotekniikka- ja hankintapalvelut ovat tulosalueella.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Tukipalvelujen toiminnot siirtyivät vuoden 2020 alusta oman tulosalueensa alle yleishallinnon alta. Tukipalvelujen toimintatuottojen kertymä, pääosin työterveyshuollon kustannusten korvaukset, toteutuivat lähes täysimääräisesti arvioitun mukaisesti. Toteutuneet toimintakulut alittivat muutetun talousarvion palveluostojen ja yhteisömaksujen toteuman ollessa ennakoitua vähäisempää.

Henkilöstöhallinnon tehtäviä mukautettiin muuttuneisiin toimintatapoihin palkanmaksupalvelujen Sarastia Oy:lle tapahtuneen ulkoistuksen jälkeen. Loppuvuoden aikana toteutettiin HR- ja palkanmaksujärjestelmän vaihdos Sarastia365 HR:iin. Taloushallinnossa viimeisteltiin valtiohallinnon automaattisen talousraportoinnin vaatimukset ja otettiin Kuntatieto-ohjelman mukainen raportointi käyttöön. Vuoden 2020 aikana käynnistettiin taloushallinnon koordinoimana myös tiedolla johtamisen projekti kaikilla toimialoilla ja sen myötä palvelujen tuotteistustyö kunnassa aloitettiin. Lisäksi edistettiin useita digitalisaation kehittämishankkeita.

Tietohallinnossa kehitettiin tietoteknisiä ratkaisuja sekä panostettiin henkilöstön osaamiseen nopeilla tietoisuuksilla. Toimilla pyrittiin kohentamaan henkilöstön osaamista ja lisäämään valmiuksia digitalisaation käyttöönottoon. Tietohallintostrategia laadittiin vuosille 2021- 2026, ja sitä ryhdyttiin noudattamaan. Tietohallinnossa tiivistettiin yhteistyötä toimialojen ja järjestelmätoimittajien kanssa systemaattisen ja koordinoitun kehittämistyön varmistamiseksi

Tukipalvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot		206 000		206 000	200 846	97,5 %	5 154
Toimintakulut		-4 549 247	-305 000	-4 854 247	-4 663 761	96,1 %	-190 486
Toimintakate		-4 343 247	-305 000	-4 648 247	-4 462 914	96,0 %	-185 333

Elinkeinopalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Tulosalue sisältää kunnan maksuosuuden kunnan elinkeino- ja markkinointipalvelujen hoitamisesta Mäntsälän Yrityskehitys Oy:ssä. Lisäksi tulosalueella ovat kunnan työllisyyspalvelujen resurssit, työllistämistukirahat, työmarkkinakustannukset sekä kesätyöllistämisvaraus, kotouttamistoiminta, asuntotoimi, sekä joukkoliikenteen määrärahat.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Tulosalueelle kirjattavien joukkoliikenteen toimintatuottojen ja -kulujen kertymä oli poikkeuksellisen koronavuonna odotettua vähäisempää. Sen sijaan tulosalueelle kirjatun työmarkkinatuen kuntaosuuden maksut ylittivät muutetun talousarvion 12,2 prosenttia, sekä työllistämispalkkojen määrä kasvoi edellisvuodesta.

Elinkeinopalvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	319 893	494 250	20 000	514 250	423 088	82,3 %	91 162
Toimintakulut	-1 642 616	-2 333 811	-180 000	-2 513 811	-2 501 577	99,5 %	-12 234
Toimintakate	-1 322 723	-1 839 561	-160 000	-1 999 561	-2 078 490	103,9 %	78 929

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Tulosalue sisältää Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän kuntaosuuden ja HUS:n erikoissairaanhoidon menot. Tulosalue sisältää lisäksi kuntaosuuden Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen terveystoimen ja eläinlääkintähuollon kustannuksista.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuotot ja kulut siirtyivät vuoden 2020 alusta raportoitavaksi oman tulosalueensa alle.

Kuntalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tuottavan Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän kustannukset olivat 67,1 milj. euroa. Kustannuksista kuntayhtymän perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen kustannukset olivat 44 milj. euroa. Oman toiminnan kustannukset ylittivät talousarvion n. 4,5 milj. euroa. Merkittävä syy ylitykseen oli koronakriisi, jonka kustannuksista ja tulomenetyksistä 2,3 milj. euroa kohdistui Mäntsälän kuntaan. Erikoissairaanhoidon kustannukset olivat 23,1 milj. euroa, johon sisältyi HUS:n alijäämän kattamiskustannusta 0,6 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon kustannukset alittivat talousarvion 2,5 milj. euroa. Tarkemmin Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän tilinpäätöstiedoista ja tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen liitteessä.

Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tulosalueen kustannuksista 0,5 milj. euroa on kunnan maksamaa eläkemenojen perusteista ennakkomaksua ja 0,3 milj. euroa Seudullisen Ympäristökeskuksen ympäristöterveydenhuollon kustannusta. Nämä kustannukset pysyivät budjetoidulla tasolla.

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot					62 795		-62 795
Toimintakulut		-64 722 000	-1 160 000	-65 882 000	-67 639 999	102,7 %	1 757 999
Toimintakate		-64 722 000	-1 160 000	-65 882 000	-67 577 204	102,6 %	1 695 204

Vapaa-aikapalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Tulosalue sisältää nuorisotoimen, liikunta-, ja kulttuuripalvelujen tuottamisen osana elinvoimaisuuden turvaamista. Kunnassa asuvien hyvinvoinnin varmistamiseksi tarvitaan kaikkien toimialojen osaamista ja vapaa-aikapalvelut ovat tässä koordinoijana ja verkostojen kokoajana. Vapaa-aikapalvelut lisäävät asumisviihtyvyyttä ja turvallisuutta kunnassa.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Tulosalueen toimintatuottojen määrä ylittyi toimintaan saatujen avustusten myötä. Maksutuottojen kertymä sen sijaan jäi talousarviosta 56,78 prosenttia, koronan estäessä normaalin toiminnan. Tulosalueelle kuuluva Alikartanon museo oli kiinni kesäkauden 2020. Tulosalueen toimintakulut toteutuivat muilta osin muutetun

talousarvion mukaisesti. Vapaa-aikapalveluissa lähes kaikki suunnitellut liikunta ja muut tapahtumat jäivät toteutumatta. Nuorille ja koululaisille jaettiin elokuvalippuja toteutumatta jääneiden tapahtumien tilalle.

Vapaa-aikapalvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	217 939	83 700		83 700	143 418	171,3 %	-59 718
Toimintakulut	-1 370 438	-1 438 367	46 000	-1 392 367	-1 401 347	100,6 %	8 980
Toimintakate	-1 152 499	-1 354 667	46 000	-1 308 667	-1 257 929	96,1 %	50 738

Maaseututoimi

Tulosalueen toiminta-ajatus

Mäntsälän kunta huolehtii yhteistoimintasopimuksen mukaisesti maaseutuhallinnon järjestämisestä Askolan, Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kuntien/kaupunkien alueella. Yhteistoiminta-alue toimii hallinnon toimialalla nimellä Keski-Uudenmaan maaseutuhallintopalvelut.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Ruokaviraston ja kunnan välisessä maksajavirastosopimuksessa on määritetty yhteistoiminta-alueille palvelutavoitteet. Vuosittain laadittavassa maksajavirastovakuutuksessa arvioidaan tavoitteiden toteutumista. Tukihakemusten tallennus, käsittely ja hakemusten myöntöön liittyvät tarkisteet ja hyväksyntä on tehty Ruokaviraston asettaman aikataulun ja ohjeiden mukaisesti. Sähköisen asioinnin lisääminen ja sähköisten palveluiden laajentaminen on yksi toiminnan keskeisiä tavoitteita ja on edennyt hyvin.

Tulosalueen toimintatuottojen toteuma oli 98,4 prosenttia muutetusta talousarviosta. Toimintakulujen toteuma 93,76 % jäi alle talousarvion palkka, palvelujen, sekä aine- ja tarvikeostojen alittumisen ansiosta. Tilapäistä työvoimaa ei palkattu kesäkaudelle 2020.

Maaseututoimi

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	264 696	296 423		296 423	291 819	98,4 %	4 604
Toimintakulut	-377 113	-399 402		-399 402	-374 469	93,8 %	-24 933
Toimintakate	-112 417	-102 979		-102 979	-82 650	80,3 %	20 329

Pelastus

Tulosalueen toiminta-ajatus

Tulosalueelle sisältyy määräraha pelastustoimen kuntaosuuteen Vantaan kaupungille.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kuntaosuus toteutui budjetoidun mukaisesti. Tulosalueelle kirjattiin vuonna 2020 suojavarustehankintoja, jonka johdosta tulosalueen toimintakate ei toteutunut muutetun talousarvion mukaisena.

Pelastus	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	2 562						
Toimintakulut	-1 919 119	-1 986 653	-40 000	-2 026 653	-2 070 359	102,2 %	43 706
Toimintakate	-1 916 557	-1 986 653	-40 000	-2 026 653	-2 070 359	102,2 %	-43 706

Ympäristöpalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Tulosalueelle sisältyy määräraha Tuusulan kunnan järjestämän Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon kustannuksista, sekä Itä-Uudenmaan ja Porvoon Vesien- ja Ilmansuojelun yhdistyksen jäsenmaksu.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Tulosalueen toimintakulut toteutuivat lähes odotetun mukaisesti.

Ympäristöpalvelut	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintakulut	-480 929	-165 500		-165 500	-157 866	95,4 %	-7 634
Toimintakate	-480 929	-165 500		-165 500	-157 866	95,4 %	7 634

Hyvinvointilautakunta

Tulosalueen toiminta-ajatus

Hyvinvoivat asukkaat ovat Mäntsälän keskeinen voimavara. Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen nähdään investointina tulevaisuuteen sekä laskemaan sote kustannuksia. Kunnan toimialojen, järjestöjen, yhdistysten ja seurojen yhteiset hyvinvoinnin edistämisen painopistealueet ovat kaikenikäisten liikkumisen lisääminen, digiosaamisen vahvistaminen, syrjäytymisen ennakointi ja osallisuuden vahvistaminen.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Hyvinvointipalvelujen tuotot ja kulut siirtyivät vuoden 2020 alusta oman toimielimen, sekä tulosalueensa alle raportoitaviksi.

Mäntsälän budjettiin oli varattu 100 000 euroa osallistavaan budjetointiin eli aluerahaan vuodelle 2020, koronan aiheuttamien poikkeusolojen vuoksi alueraha jätettiin käyttämättä.

Syksyllä jaettiin ylimääräisiä avustuksia 35 000 euroa.

Hyte työhön varatusta 50 000 eurosta käytettiin noin 45 000 euroa. Rahalla hankittiin mm. nuorisotoimeen lisensoijia ohjelmiin, kuvien ja videoiden editointiin ja niihin tarvittavia koneita, varhaiskasvatukseen perusopetukseen lisää tietokoneita, sekä esi- ja perus- ja lukio-opetukseen koulukohtaisiin toimenpiteisiin kouluterveyskyselyssä esiin nousseiden asioiden vahvistamiseen ja ehkäisyyn.

Muita koronan aiheuttamia toimenpiteitä, joita ei ollut osattu huomioida vuoden 2020 budjettia laatiessa: Kaikille +70-vuotiaille Mäntsälässä asuville (1971 kirjettä) lähetettiin info kirje. Kauppa- ja asiointipalvelu, työntekijöiden palkat + matkakustannukset 1.6-31.12.20 menivät hyte rahoista, yhteensä noin 42 000 euroa.

Hyvinvointipalvelut

	TP 2020	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot		25 000		25 000			25 000
Muut toimintatuotot		25 000		25 000			25 000
Toimintakulut		-245 970	61 000	-184 970	-207 579	112,2 %	22 609
Henkilöstökulut		-78 370	-39 000	-117 370	-122 131	104,1 %	4 761
Palvelujen ostot		-66 600		-66 600	-17 831	26,8 %	-48 769
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-1 000		-1 000	-24 152	2415,2 %	23 152
Avustukset		-100 000	100 000		-35 000		35 000
Muut toimintakulut					-8 465		8 465
Toimintakate		-220 970	61 000	-159 970	-207 579	129,8 %	47 609
Vuosikate		-220 970	61 000	-159 970	-207 579	129,8 %	47 609
Tilikauden tulos		-220 970	61 000	-159 970	-207 579	129,8 %	47 609
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-220 970	61 000	-159 970	-207 579	129,8 %	47 609
Vyörytyserät		-43 462		-43 462	-26 424	60,8 %	-17 038
Vyörytyskulut		-43 462		-43 462	-26 424	60,8 %	-17 038
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen		-264 432	61 000	-203 432	-234 004	115,0 %	30 572

Kuntakehityslautakunta

Kuntakehityspalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Rakennustoiminnan ja rakennetun ympäristön ohjaus ja valvonta kunnassa. Vastata kuntakehityksestä ja "kaupunkikuvasta", yleis- ja asemakaavojen laatimisesta, kartasto- ja kiinteistötekniisten ja maapoliittisten asioiden valmistelusta sekä yhdyskuntarakenteen kehittämistä. Kaavoituksen tavoitteena on turvallisen, terveellisen, hyvän ja toimivan elinympäristön aikaansaaminen.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Rakennusvalvonnan tulot alittivat alkuperäisen talousarvion. Keskisin muutos oli, että vuonna 2020 ei ollut isoja rakennushankkeita luvitettavana. Rakennuslupamäärät pysyivät suunnilleen samalla tasalla, mutta ne olivat pääosin pieniä ja yksittäisiä kohteita. Vuonna 2020 ei ollut esimerkiksi yhtään kerrostalolupaa (joita vuonna 2019 oli peräti 7 kpl) . Asuinrakennuslupia yhteensä 43 kpl (2019: 50 kpl). Uusia lomarakennuksia oli 3 kpl (2019:5 kpl). Koska suuria kohteita ei ollut oli kokonaiskerrosalakin yhteensä alle 14 000 k-m², kun se vuonna 2019 oli ennätykselliset 50 000 k-m².

Kuntakehityspalvelujen toimintakulut alittivat kokonaisuudessa hieman talousarvion. Henkilöstökuluissa tuli säästöjä henkilöstömuutoksista ja osittaisesta -vajauksesta johtuen. Palvelujen ostoissa tuli vähäinen ylitys (noin 2 %) johtuen parista vuoden 2020 aikana tulleista isommasta kulusta:

Mäntsälän kunta ilmoittautui mukaan Kuntien Tiera Oy:n tekemään maankäytön toiminnanohjausjärjestelmän kilpailutukseen (kuntakehitysjohdajan päätös 28.5.2020 § 42). Hinta kilpailutusvaiheelle on toteutuneiden työntuntien perusteella arviolta 27 650 – 40 528 € + alv. Vuoden 2020 laskutus tämän osalta on ollut yhteensä noin 15 700 euroa. Sopimukseen on kirjattu edelläkävijän sopimus, jonka perusteella edelläkävijäkunnille tehdään myöhemmin rahallisia palautuksia, kun kunnat, jotka eivät nyt ole mukana, ottavat käyttöön kilpailutuksen perusteella hankittavan ratkaisun.

Uuden tonttien myynti- ja vuokrauspäätöksen (kunnanvaltuusto 19.10.2020 § 66) mukaisesti itselleen rakentaville omakotirakentajille Nivoksen valokuituliittymän liittymismaksu sisältyy tontin osto- tai vuokrahintaan määräajan 1.11.2020 – 31.12.2021. Näitä liittymismaksuja á 870,97 euroa (alv 0 %) maksettiin Nivokselle yhteensä 12 kpl eli 10 451,64 (alv 0 %) euroa. Tämä kirjautuu kustannuksena markkinointikuluina kuntakehityspalveluihin.

Vuoden 2020 koronavuosi näkyi toiminnassa ja muutti mm. työskentelytapoja. Joidenkin hankkeiden etenemiseen tämä on aiheuttanut etenkin alkuun jonkin verran viivästyksiä ja esimerkiksi yleiskaavatyössä ei ole voitu tehdä työpajatyöskentelyä lautakunnan kanssa siten kuin oli tarkoitus. Tonttimarkkinointia ei vuoden 2020 aikana päästy tekemään kevään eikä syksyn messuilla.

Koko kunnan yleiskaavatyö etenee päivitetyllä aikataululla.

Yritysalueiden kaavoitushankkeissa on edellytettyä laajempia selvityksiä mm. liikenteen osalta ja siksi nämä kaavahankkeet ovat odottaneet liikenneselvitysten etenemistä ennen kuin kaavoja voidaan edistää/hyväksyä.

Vesiliikuntakeskuksen sijainnista ei ole vielä tehty valtuuston tekemää välilinjausta sijaintipaikasta. Ko. päätöksen jälkeen käynnistetään vesiliikuntakeskuksen rakennuspaikan kaavoitus.

Rakennusvalvonnassa Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa tehtäviä yhteisiä maastokatselmuksia ei ole päästy tekemään siisteyden osalta.

Kuntakehityspalvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	961 711	1 093 000	-300 000	793 000	827 728	104,4 %	-34 728
Myyntituotot	63 077	30 000		30 000	60 006	200,0 %	-30 006
Maksutuotot	354 679	460 000	-300 000	160 000	156 647	97,9 %	3 353
Tuet ja avustukset		3 000		3 000			3 000
Muut toimintatuotot	543 955	600 000		600 000	611 075	101,8 %	-11 075
Toimintakulut	-1 569 576	-1 516 905	65 000	-1 451 905	-1 442 464	99,3 %	-9 441
Henkilöstökulut	-954 290	-966 800	45 000	-921 800	-868 233	94,2 %	-53 567
Palvelujen ostot	-482 667	-387 179	20 000	-367 179	-375 287	102,2 %	8 108
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 581	-43 600		-43 600	-34 626	79,4 %	-8 974
Avustukset					-198		198
Muut toimintakulut	-108 038	-119 326		-119 326	-164 120	137,5 %	44 794

Toimintakate	-607 865	-423 905	-235 000	-658 905	-614 736	93,3 %	-44 169
Vuosikate	-607 865	-423 905	-235 000	-658 905	-614 736	93,3 %	-44 169
Poistot ja arvonalentumiset	-184						
Suunnitelman mukaiset poistot	-184						
Tilikauden tulos	-608 049	-423 905	-235 000	-658 905	-614 736	93,3 %	-44 169
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-608 049	-423 905	-235 000	-658 905	-614 736	93,3 %	-44 169
Vyörytyserät	-63 332	-93 890		-93 890	-73 072	77,8 %	-20 818
Vyörytyskulut	-63 332	-93 890		-93 890	-73 072	77,8 %	-20 818
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-671 381	-517 795	-235 000	-752 795	-687 808	91,4 %	-64 987

Tarkastuslautakunta

Tarkastustoimi

Tulosalueen toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta vastaa lakisääteisenä toimielimenä kunnan talouden ja toiminnan arvioinnista. Tulosalue sisältää määrärahan tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toimintakuluihin.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan palkkiokulut ylittyivät 49,8 %, palvelujen ostojen toteuman jäädessä 81 prosenttiin.

Tarkastuslautakunta

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintakulut	-29 890	-41 505		-41 505	-38 239	92,1 %	-3 266
Toimintakate	-29 890	-41 505		-41 505	-38 239	92,1 %	3 266

3.3.2 Kasvatus- ja sivistyslautakunta / Kasvatus- ja sivistyspalvelut

Tilivelvollinen	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja sivistysjohtaja
Toimialan toimielin	Kasvatus- ja sivistyslautakunta
Toimialan tulosalueet	Talous- ja hallintopalvelut, opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut ja elinikäinen oppiminen

Toimialan palvelusuunnitelma

Kasvatus- ja sivistyspalvelut -toimiala edistää tasa-arvoisesti varhaiskasvatusta, sivistystä, osaamista ja hyvinvointia. Tuotamme asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja turvallisessa toimintaympäristössä.

Korona-viruksen aiheuttamalla poikkeustilalla on ollut merkittävä vaikutus toimialan palveluihin ja niiden järjestämiseen. Koulujen ja lukion siirtyminen lähi- ja etäopetukseen, päiväkotien palvelutarpeen lasku sekä kansalaisopiston ja kirjaston palvelujen sulkeminen tai osittainen rajoittaminen ovat merkittäviä toiminnallisia muutoksia, joilla on vaikutusta kuntalaisiin, henkilöstöön sekä toimialan talouteen.

Kasvatus- ja sivistyspalvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	3 423 155	3 043 990	-300 000	2 743 990	3 177 877	115,8 %	-433 887
Myyntituotot	1 236 015	1 201 850		1 201 850	1 331 356	110,8 %	-129 506
Maksutuotot	1 751 675	1 596 200	-300 000	1 296 200	1 407 200	108,6 %	-111 000
Tuet ja avustukset	393 161	209 000		209 000	404 401	193,5 %	-195 401
Muut toimintatuotot	42 303	36 940		36 940	34 920	94,5 %	2 020
Toimintakulut	-50 976 020	-51 323 639		-51 323 639	-49 665 522	96,8 %	-1 658 117
Henkilöstökulut	-26 191 892	-25 359 011	250 000	-25 109 011	-24 802 061	98,8 %	-306 950
Palvelujen ostot	-8 791 330	-9 263 142	-300 000	-9 563 142	-9 117 028	95,3 %	-446 114
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-892 060	-966 726		-966 726	-739 362	76,5 %	-227 364
Avustukset	-2 986 744	-3 178 600	50 000	-3 128 600	-2 561 405	81,9 %	-567 195
Muut toimintakulut	-12 113 993	-12 556 160		-12 556 160	-12 445 665	99,1 %	-110 495
Toimintakate	-47 552 865	-48 279 649	-300 000	-48 579 649	-46 487 645	95,7 %	-2 092 004
Vuosikate	-47 552 865	-48 279 649	-300 000	-48 579 649	-46 487 645	95,7 %	-2 092 004
Poistot ja arvonalentumiset	-430 805	-572 000		-572 000	-696 084	121,7 %	124 084
Suunnitelman mukaiset poistot	-430 805	-572 000		-572 000	-696 084	121,7 %	124 084
Tilikauden tulos	-47 983 671	-48 851 649	-300 000	-49 151 649	-47 183 729	96,0 %	-1 967 920
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-47 983 671	-48 851 649	-300 000	-49 151 649	-47 183 729	96,0 %	-1 967 920
Vyörytyserät	-2 056 931	-2 612 789		-2 612 789	-2 763 140	105,8 %	150 351
Vyörytystuotot	4 266 981				4 708 250		-4 708 250
Vyörytyskulut	-6 323 912	-2 612 789		-2 612 789	-7 471 390	286,0 %	4 858 601
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-50 040 602	-51 464 438	-300 000	-51 764 438	-49 946 869	96,5 %	-1 817 569

Talous- ja hallintopalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Talous- ja hallintopalvelut tarjoavat toimialan muille tulosalueille talouden ja hallinnon tukipalveluita. Painopisteinä ovat toimialan asiahallinta-, hallinto-, hankinta-, oppilashuolto- ja talousasiat. Tulosalue vastaa myös Porvoon seudun musiikkiopiston tarjoaman palvelun hankinnasta.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Vuodelle 2020 asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Laskutustietojen keräämisen tehostamisen tavoite palvelemaan laskutuksen toteutusta toteutui suunnitellusti. Toimialan sopimusten koonti yhteen paikkaan ja seurannan kehittäminen sopimusten valvontaan liittyy tiiviisti kunnan tasolla tehtävään asianhallintajärjestelmän uudistukseen. Hankintojen suunnitelmallisuuden edistäminen toteutui vuoden 2020 aikana suunnitellusti.

Toimintakate (-0,556 Me) toteutui 78,2 % jääden 155 000 euroa alle muutetun talousarvion. Henkilöstökulut alittuivat 132 000 euroa johtuen mm. toimialan eri vakanssien sijaisuusjärjestelyistä. Toimintakate säilyi vuoden 2019 tasolla.

Talous- ja hallintopalvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintakulut	-653 603	-711 196		-711 196	-556 079	78,2 %	-155 117
Toimintakate	-653 603	-711 196		-711 196	-556 079	78,2 %	-155 117

Opetuspalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Opetuspalvelut tarjoavat laadukasta esi-, perus- ja lukio-opetusta kasvun, hyvinvoinnin ja elinikäisen oppimisenkyvyn edistämiseksi. Oppimisen, opetuksen ja oppilaisten toimintaa ohjaa jatkuvan kehittymisen tavoite.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Opetuspalveluiden tavoitteet toteutuivat pääosin. Opetussuunnitelmien tarvittavat päivitykset laadittiin ja hyväksyttiin Kasvatus- ja sivistyslautakunnassa. Lukuvuosisuunnitelmapohjat päivitettiin koulukohtaisen suunnittelun pohjaksi. Koronapandemia heikensi henkilöstön osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia. Henkilöstön hyvinvointia edistääksemme keskityimme vuoden 2020 aikana monelta osin perustehtävään, jonka mukaisesti osa kehittämistehtävistä siirrettiin myöhempään ajankohtaan. Koulujen toiminnan turvallisuutta ja turvallisuuden edistämisen tavoite keskittyi pääosin koronapandemian tarvitsemiin toimenpiteisiin.

Toimintakulttuurin kehittämisen painopisteet opetuspalveluissa toimintavuonna 2020 olivat strategisten tavoitteidemme mukaisia: Asiakaslähtöisten ja laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalveluiden tuottaminen, oppivan yhteisön oppimisen ja osaamisen vahvistaminen, yhteisöllinen johtaminen sekä Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävien kasvu- ja oppimisympäristöjen rakentaminen. Painopisteenä toiminnan

suunnittelussa ja strategisten tavoitteiden työstämisessä oli hyvinvointi ja turvallinen arki. Toimintaa on arvioitu säännöllisesti osavuositarkastusten yhteydessä. Koulukohtainen arviointi on raportoitu alkuvuodesta. Arviointi toimii tulevan lukuvuoden suunnittelun pohjana.

Opetuspalveluiden toimintakate (-30,1 Me) toteutui 98,7 % jääden 398 866 000 euroa alle muutetun talousarvion. Toimintakulut -31,9 Me toteutuivat 99,8 %. Toimintatuotot ylittivät 321 500 euroa, ja -kulut alittuivat 77 388 euroa. Toimintakate supistui edellisvuodesta -0,3.

Opetuspalvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	1 668 416	1 481 590	-50 000	1 431 590	1 753 090	122,5 %	-321 500
Toimintakulut	-31 888 517	-31 668 363	-300 000	-31 968 363	-31 890 997	99,8 %	-77 366
Toimintakate	-30 220 101	-30 186 773	-350 000	-30 536 773	-30 137 907	98,7 %	-398 866

Varhaiskasvatuspalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus ja esiopetus toteuttavat lapsen huoltajien ja kasvu ympäristön muiden toimijoiden kanssa lapsen hoidon, tukevat pedagogisesti lapsen kasvua ja edistävät lapsen kehityksen ja oppimisen edellytyksiä. Varhaiskasvatus ja esiopetus toteutuvat henkilöstön, lasten, huoltajien ja ympäristön vuorovaikutuksessa, jossa kasvatus, opetus ja hoito muodostavat eheän kokonaisuuden.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Vuodelle 2020 asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Yksikkökohtaisten osallisuuden mallien vahvistaminen vaatii edelleen kuluvan sekä tulevan toimintakauden toimintasuunnitelman kirjaamisessa pohdintaa osallisuuden muodoista ja toteutumisen keinoista mm. pandemiatilanne huomioiden.

Esiopetussuunnitelma laadittiin toimintavuonna 2019 - 2020 ja hyväksyttiin kasvatus- ja sivistyslautakunnassa huhtikuussa 2020. Suunnitelma otettiin käyttöön elokuussa 2020.

Amandan päiväkodin rakentamispäätös tehtiin valtuustossa syyskuussa 2020. Päiväkotitoiminta valmistuu aikataulussa elokuuksi 2023. Uuden päiväkodin avautuessa toimintakauden 2022 - 2023 alkaessa on suunnitteilla siirtää useamman keskusta-alueen pienen päiväkodin toiminta uusiin tiloihin (Onnilanrinne, Mustamäki, mahdollisesti Taikametsä sekä Pilvikirsikan ryhmäperhepäiväkotitoiminta).

Etelä-Mäntsälässä Saviahon päiväkotitoiminta suljettiin 1.8.2020 alkaen. Lasten varhaiskasvatus järjestettiin loppuvuonna 2020 Hyökännummen päiväkodissa, jolla saatiin vahvistettua myös Hyökännummen päiväkodin täydytystä.

Kotihoidontuen kuntalaisen lakkauttamisesta 30.4.2021 päätettiin valtuustossa TA 2021 yhteydessä.

Toimintakulttuurin kehittämisen painopisteet varhaiskasvatuksessa toimintavuonna 2020 olivat strategisten tavoitteidemme mukaisia: Asiakaslähtöisten ja laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalveluiden tuottaminen, oppivan yhteisön oppimisen ja osaamisen vahvistaminen, yhteisöllinen johtaminen sekä Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävien kasvu- ja oppimisympäristöjen rakentaminen. Painopisteenä toiminnan

suunnittelussa ja strategisten tavoitteiden työstämisessä oli hyvinvointi ja turvallinen arki. Toimintaa on arvioitu säännöllisesti osavuositarkastusten yhteydessä.

Varhaiskasvatuksen tulosalueen toimintakate (-14,3 Me) jäi tilikaudella 1 540 734 euroa alle muutetun talousarvion toteutuman ollessa 90,2 %. Toimintakate supistui 0,9 Me (-5,8 %) tilinpäätösvuodesta 2019. Toimintakulut (-15,5 Me) alittivat talousarvion 1,4 Me, ja toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 0,2 Me ja pysyivät alkuperäisen talousarvion tasolla. Toimintakulut supistuivat tilinpäätösvuodesta 2019 yht. 1,1 Me (-6,7 %) ja -tuotot 0,2 Me (-16 %). Varhaiskasvatuksen hoitopäivien lukumäärä väheni edellisvuodesta merkittävästi ja pienensi näin toimintakatetta huomattavasti. Varhaiskasvatuksen kokopäivähoidon hoitopäivien määrä aleni -21 % ja osapäivähoidon hoitopäivien -43 % edellisvuodesta. Vuoro-päivähoidon kokopäivähoitopäivät pysyivät edellisvuoden tasolla ja osapäivähoidon supistuivat -14 %. Perhepäivähoidon kokopäivähoitopäivät vähenivät 30 %. Kotihoidontukea saavien lasten määrä aleni -7 % tilikaudella 2020.

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	1 440 202	1 285 900	-250 000	1 035 900	1 210 254	116,8 %	-174 354
Toimintakulut	-16 574 197	-17 132 710	300 000	-16 832 710	-15 466 330	91,9 %	-1 366 380
Toimintakate	-15 133 995	-15 846 810	50 000	-15 796 810	-14 256 076	90,2 %	-1 540 734

Elinikäinen oppiminen

Tulosalueen toiminta-ajatus

Elinikäinen oppiminen -tulosalue edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä järjestämällä opisto- ja kirjastopalveluita. Elinikäisen oppimisen, sivistyksen ja monipuolisen hyvinvoinnin edistämisen palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti vastaamaan kuntalaisten tarpeita.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Covid-19 virus vaikeutti kansalaisopiston toimintaa melko paljon. Vaikkakin opiston vuosittaisesta 24 opetusviikosta pystyttiin toteuttamaan 21 viikkoa. Opetuksen sulkuaikana osa kursseista toteutettiin etänä. Opetustuntien, opiskelijoiden ja kurssien määrät vähenivät merkittävästi. Myös erilaiset opetuksen henkilörajoitukset vaikuttivat kurssien osallistujamääriin. Keväällä ei pystytty pitämään ILONA2020-kevättapahtumaa. Kurssimaksutuotot eivät kertyneet arvioidusti.

Koronapandemia vaikutti kirjaston toimintaan merkittävästi. Kirjasto oli koronan vuoksi suljettu 18.3.-6.5. eikä kirjastoauto kulkenut 18.3.-13.5. ja 30.11.-31.12. Vain rajoitetut kirjastopalvelut olivat käytettävissä 7.5.-31.5. ja 28.11.-31.12. Rajoitusten seurauksena kirjaston suoritteet laskivat. Tapahtumien, opastuksien ja lapsille suunnatun toiminnan määrä väheni paljon. Kirjaston toimintakateen alittuminen johtui pääasiassa viiden kuukauden mittaisesta opintovapaasta ja osa-aikaeläkkeelle siirtymisestä.

Elinikäisen oppimisen tulosalueen toimintakate oli -1,5 Me (100,2 %) ylittäen talousarvion 2 712 euroa. Toimintakate supistui edellisvuodesta -0,5 %.

Kansalaisopiston toimintakate oli tilikaudella -0,77 Me (106,9 %) ja ylitti talousarvion 49 683 euroa. Opiston toimintatuotot olivat 192 485 euroa (75,8 %) jääden 61 515 euroa alle arvion. Koronapandemia pienensi

maksutuottoja erityisesti syyslukukaudella. Toimintakuluja kertyi yhteensä 0,964 Me toteutuman ollessa 98,8 %.

Kirjastopalveluiden toimintakate oli -0,76 Me (94,2 %) ja alitti talousarvion 46 970 euroa. Kirjasto sai toimintatuottoja 22 048 euroa (98 %) jääden 451 euroa alle arvion. Toimintakuluja kirjattiin 0,788 Me toteutuman ollessa 94,3 %.

Elinikäinen oppiminen

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	314 537	276 500		276 500	214 533	77,6 %	61 967
Toimintakulut	-1 859 703	-1 811 370		-1 811 370	-1 752 116	96,7 %	-59 254
Toimintakate	-1 545 166	-1 534 870		-1 534 870	-1 537 582	100,2 %	-2 712

3.3.3 Tekninen lautakunta / Tekniset palvelut

Tilivelvollinen Tekninen lautakunta ja tekninen johtaja

Toimialan toimielin Tekninen lautakunta

Toimialan tulosalueet Tekniset palvelut toimialan tulosalueita ovat keskitetyt palvelut, toimitilapalvelut, kuntatekniikka ja ruoka- ja siivouspalvelut.

Toimialan palvelusuunnitelma

Tekniset palvelut toimiala huolehtii investointihankkeiden suunnittelusta ja talorakennushankkeiden rakennuttamisesta, kunnan toimitiloista, kuntatekniikan ja liikuntapaikkojen sekä puistojen ja yleisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta sekä ruoka- ja siivouspalveluista.

Tekniset palvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	22 606 861	23 231 311		23 231 311	23 308 567	100,3 %	-77 256
Myyntituotot	5 816 134	5 996 107		5 996 107	4 884 469	81,5 %	1 111 639
Maksutuotot	182 017	214 000		214 000	190 227	88,9 %	23 774
Tuet ja avustukset	16 000						
Muut toimintatuotot	16 592 710	17 021 204		17 021 204	18 233 872	107,1 %	-1 212 668
Valmistus omaan käyttöön	152 636	5 000		5 000	86 105	1722,1 %	-81 105
Toimintakulut	-16 048 813	-15 720 261		-15 720 261	-14 154 355	90,0 %	-1 565 905
Henkilöstökulut	-4 510 556	-4 597 742		-4 597 742	-3 587 297	78,0 %	-1 010 445
Palvelujen ostot	-5 735 780	-5 195 946		-5 195 946	-4 962 651	95,5 %	-233 295
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 751 921	-3 737 242		-3 737 242	-3 485 949	93,3 %	-251 293
Avustukset	-133 237	-163 000		-163 000	-157 809	96,8 %	-5 191
Muut toimintakulut	-1 917 320	-2 026 330		-2 026 330	-1 960 649	96,8 %	-65 681
Toimintakate	6 710 684	7 516 050		7 516 050	9 240 317	122,9 %	-1 724 267

Vuosikate	6 710 684	7 516 050	7 516 050	9 240 317	122,9 %	-1 724 267
Poistot ja arvonalentumiset	-6 462 262	-7 151 800	-7 151 800	-12 060 335	168,63 %	4 908 535
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 462 262	-7 151 800	-7 151 800	-12 060 335	168,63 %	4 908 535
Tilikauden tulos	248 423	364 250	364 250	-2 820 018	-774,2 %	3 184 268
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	248 423	364 250	364 250	-2 820 018	-774,2 %	3 184 268
Vyörytyserät	-647 570	-694 485	-694 485	-767 892	110,6 %	73 407
Vyörytystuotot	1 031 158			1 238 849		-1 238 849
Vyörytyskulut	-1 678 728	-694 485	-694 485	-2 006 740	289,0 %	1 312 255
Kustannuslaskennalliset erät	-5 363 101	-5 802 551	-5 802 551	-6 061 432	104,5 %	258 881
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-5 762 248	-6 132 786	-6 132 786	-9 649 341	157,34 %	3 516 556

Keskitetyt palvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Keskitetyt palvelut tulosalue huolehtii investointihankkeiden suunnittelusta ja talonrakennushankkeiden rakennuttamisesta sekä tarjoaa toimialan muille tulosalueille talous- ja hallintopalveluja, toimialakohtaiset toimisto- ja henkilöstöpalvelut.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Keskitettyjen palveluiden tilinpäätösvuodelle asetetut tavoitteet toteutuivat lukuun ottamatta asiakaspautejärjestelmän käyttöönottoa. Haasteelliseksi osoittautui myös toimialan koulutusten seuranta järjestelmän vaihtumisen takia kesken tarkasteluvuoden.

Työllistettynä palkattu toimistotyöntekijä irtisanoutui helmikuussa ja palvelusihteeri palkattiin huhtikuussa.

Keskitetyt palvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintakulut	-855 007	-931 239		-931 239	-833 487	89,5 %	-97 752
Toimintakate	-855 007	-931 239		-931 239	-833 487	89,5 %	-97 752

Toimitilapalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Toimitilapalvelut tulosalue tuottaa, ylläpitää ja vuokraa kunnan eri hallintokuntien käyttöön tarkoitukseen sopivia tiloja, sekä huolehtii kiinteistöjen hoidosta ja kunnossapidosta.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Hakemuksesta myönnettiin toimitilojen vuokrahyvityksiä covid-19 pandemian johdosta 24 000 €.

Vuokratuotot n. 20 000 € eivät toteutuneet myytyjen osakehuoneistojen Keskuskatu 18 as 10 ja Huvitie 5 A 5 sekä Peltolantien 17 rivitalon osalta.

Kiinteistöjen vihertyöt hoidettiin kiinteistöhoiton, kesätyöntekijöiden ja yhden työllistetyn toimesta. Kustannussäästö edelliseen vuoteen verrattuna oli n. 80 000 €.

Kiinteistönhoitaja ja kiinteistösihteeri jäivät eläkkeelle kesällä. Tilalle ei palkattu uusia vaan työt hoidettiin sisäisesti muiden toimihenkilöiden toimesta.

Vanhan palkkajärjestelmän Pegasoksen tuottamaan lomapalkkavelkaan 2019 oli kirjautuneena toimitilapalvelujen osalta 240 700 € lomapalkkavelkaa, joka purettiin pois nyt vuoden 2020 tilinpäätökseen tehdyn uuden kirjauksen myötä.

Keskuskeittiön lämmönjakopaketin hankinta ja perussäätö 45 000 € siirrettiin vuodelle 2021.

Lämpimän talven johdosta alueiden kunnossapitokustannuksissa säästyi n. 100 000 € ja energiakustannuksista säästettiin n. 150 000 €

Toimitilapalvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	16 598 505	17 040 904		17 040 904	16 981 950	99,7 %	58 954
Toimintakulut	-7 180 042	-7 084 646		-7 084 646	-5 780 795	81,6 %	-1 303 851
Toimintakate	9 418 463	9 956 258		9 956 258	11 201 155	112,5 %	-1 244 897
Poistot ja arvonalentumiset	-4 096 126	-4 128 400		-4 128 400	-9 120 466	220,9 %	4 992 066
Tilikauden tulos	5 322 337	5 827 858		5 827 858	2 080 689	35,7 %	3 747 169

Ruoka- ja siivouspalvelut

Tulosalueen toiminta-ajatus

Palveluajatus on tuottaa ja kehittää kunnan ruoka- ja siivouspalveluja.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Vuosi 2020 oli erittäin poikkeuksellinen covid-19 pandemian takia. Poikkeusjärjestelyjen, karanteenien ja koulujen sekä päiväkotien väliaikaisen sulkemisen vuoksi suoritemäärät jäivät alle edellisen vuoden 2019 toteuman ja arvioitujen suoritemäärien. Ikäihmisten kotiateriapalvelut päättyivät helmikuussa 2020. Lisäksi Kivistöntien palvelutalon tilausmäärät ovat pienentyneet aikaisemmista vuosista arvioitua enemmän. Saviahon päiväkodin toiminta päättyi kesäkuussa.

Pandemian takia siivousta on tehostettu hankkimalla erilaisia suojavälineitä, puhdistus- ja desinfiointiaineita, suojakäsineitä sekä kertakäyttöisiä käsipyyhkeitä ja käsidesiä kohteisiin.

Ruoka- ja siivouspalveluille asetetut sitovat tavoitteet toteutuivat. Kunnanvaltuuston päätöksellä 11.5.2020 §92 ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutuksesta luovuttiin, ja palvelut otetaan kokonaan kunnan omaksi tuotannoksi 1.7.2021 alkaen. Ostopalveluista luovutaan tältä osin kokonaan. Muutoksen myötä henkilöstön määrä kasvaa arviolta 24 työntekijällä kesällä 2021.

Ruoka- ja siivouspalvelut

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	5 358 992	5 808 507		5 808 507	5 721 245	98,5 %	87 262
Toimintakulut	-4 953 072	-5 038 386		-5 038 386	-4 640 026	92,1 %	-398 360
Toimintakate	405 920	770 121		770 121	1 081 219	140,4 %	-311 097

Kuntatekniikka

Tulosalueen toiminta-ajatus

Kuntatekniikan tulosalue vastaa katujen ja yleisten alueiden rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä niiden kehittämisestä.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Vuoden 2020 toiminnallisiin tavoitteisiin päästiin.

Käyttötalouden budjetti ylittyi palveluiden ostojen vuoksi n. 280 000 €, joka osittain johtui budjetin leikkauksista ja henkilöstöresursseista. Toimintakate jäi silti tulojen jälkeen positiiviseksi.

Maaliskuussa 2020 aloitti uusi viheralueen johtaja, ja puistot sekä liikuntapaikat yhdistettiin yhdeksi osastoksi. Liikuntapaikoilta irtisanoutui henkilöstöä, ja tällä oli vaikutusta palvelun tuottamiseen, henkilöstömäärärahoja jäi tämän vuoksi käyttämättä.

Vanhan palkkajärjestelmän Pegasoksen tuottamaan lomapalkkavelkaan 2019 oli kirjautuneena kuntatekniikan osalta 250 300 € lomapalkkavelkaa, joka purettiin pois vuoden 2020 tilinpäätökseen tehdyn uuden kirjauksen myötä.

Kuntatekniikka

	TP 2019	TA 2020	TA muutos 2020	TA muutettu 2020	TP 31.12.2020	TOT %	Poikkeama
Toimintatuotot	649 363	381 900		381 900	605 373	158,5 %	-223 473
Valmistus omaan käyttöön	152 636	5 000		5 000	86 105	1722,1 %	-81 105
Toimintakulut	-3 060 692	-2 665 990		-2 665 990	-2 900 048	108,8 %	234 058
Toimintakate	-2 258 693	-2 279 090		-2 279 090	-2 208 570	96,9 %	70 520

3.4 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ohessa esitellään Mäntsälän kunnan tuloslaskelman toteutuminen vuodelta 2020 sisältäen ulkoiset ja sisäiset menot ja tulot valtuuston hyväksymällä sitovuustasolla.

	Alkup. TA 2020	TA muutokset	Muutettu TA 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatulot	29 673 674,00	-580 000,00	29 093 674,00	29 951 006,93	857 332,93	2,9 %
Myyntituotot	7 766 780,00		7 766 780,00	6 844 978,55	-921 801,45	-11,9 %
Maksutuotot	2 303 700,00	-600 000,00	1 703 700,00	1 773 210,58	69 510,58	4,1 %
Tuet ja avustukset	649 950,00	20 000,00	669 950,00	858 686,19	188 736,19	28,2 %
Muut toimintatuotot	18 953 244,00		18 953 244,00	20 474 131,61	1 520 887,61	8,0 %
Valmistus omaan käyttöön	5 000,00		5 000,00	86 105,30	81 105,30	1622,1 %
Toimintamenot	-144 929 820,56	-1 513 000,00	-146 442 820,56	-144 755 201,09	1 687 619,47	-1,2 %
Henkilöstömenot	-35 515 839,21	185 400,00	-35 330 439,21	-34 023 254,13	1 307 185,08	-3,7 %
Palvelujen ostot	-84 190 363,00	-1 691 500,00	-85 881 863,00	-86 592 751,65	-710 888,65	0,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 822 908,35	-37 000,00	-4 859 908,35	-4 442 929,41	416 978,94	-8,6 %
Avustukset	-4 271 600,00	30 000,00	-4 241 600,00	-3 773 808,77	467 791,23	-11,0 %
Muut toimintamenot	-16 129 110,00	100,00	-16 129 010,00	-15 922 457,13	206 552,87	-1,3 %
Toimintakate	-115 251 146,56	-2 093 000,00	-117 344 146,56	-114 718 088,86	2 626 057,70	-2,2 %
Verotulot	87 491 000,00	-289 000,00	87 202 000,00	87 900 408,88	698 408,88	0,8 %
Valtionosuudet	31 142 339,00	7 879 113,00	39 021 452,00	38 964 609,00	-56 843,00	-0,1 %
Rahoitustulot ja -menot	1 008 677,00		1 008 677,00	1 672 198,49	663 521,49	65,8 %
Korkotulot muilta	1 700 000,00		1 700 000,00	1 873 218,89	173 218,89	10,2 %
Muut rahoitustulot muilta	50 000,00		50 000,00	299 540,14	249 540,14	499,1 %
Korkomenot	-731 323,00		-731 323,00	-393 537,93	337 785,07	-46,2 %
Muut rahoitusmenot	-10 000,00		-10 000,00	-107 022,61	-97 022,61	970,2 %
Vuosikate	4 390 869,44	5 497 113,00	9 887 982,44	13 819 127,51	3 931 145,07	39,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 145 935,00		-8 145 935,00	-12 897 148,44	-4 751 213,44	58,3 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 145 935,00		-8 145 935,00	-12 897 114,80	-4 751 179,80	58,3 %
Arvonalentumiset				-33,64	-33,64	
Tilikauden tulos	-3 755 065,56	5 497 113,00	1 742 047,44	921 979,07	-820 068,37	-47,1 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	31 000,00		31 000,00	30 684,12	-315,88	-1,0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 724 065,56	5 497 113,00	1 773 047,44	952 663,19	-820 384,25	-46,3 %

Kunnalle tilitettiin kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotuottoa yhteensä 87,5 milj. euroa. Verokertymä ylitti muutetun talousarvion 0,7 milj. euroa poikkeaman ollessa 0,8 %. Kunnallisverotuottoa kertyi 1,5 milj. euroa yli arvion. Yhteisöverotuotto jäi alle 0,1 milj. euroa sekä kiinteistövero 0,7 milj. euroa alle muutetun talousarvion.

	Alkup. TA 2020	TA muutokset	Muutettu TA 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %
Verotulot	87 491 000	-289 000	87 202 000	87 900 409	698 409	0,8 %
Kunnan tulovero	76 469 000	-905 000	75 564 000	77 048 020	1 484 020	2,0 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 777 000	616 000	4 393 000	4 349 604	-43 396	-1,0 %
Kiinteistövero	7 245 000	0	7 245 000	6 502 785	-742 215	-10,2 %

Vuonna 2019 kunnallisverotettavat tulot kasvoivat 3,7 % ja olivat asukasta kohden 17 511 euroa.

	Tulovero-prosentti	Verotettava tulo €	Muutos %	Verotulo €
Verovuosi 2015	20,5	340 350 715	1,1	69 812 909
Verovuosi 2016	20,5	344 546 717	1,2	70 632 077
Verovuosi 2017	20,5	339 111 104	-1,6	69 517 776
Verovuosi 2018	20,5	349 852 000	3,2	71 719 746
Verovuosi 2019	20,5	362 852 951	3,7	74 384 855

Kunta sai yleiskatteista, kohdentamatonta valtionosuutta 0,1 milj. euroa alle budjetoidun arvion, yhteensä 39,0 milj. euroa.

	Alkup. TA 2020	TA muutokset	Muutettu TA 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %
Valtionosuudet	31 142 339,00	7 879 113,00	39 021 452,00	38 964 609,00	-56 843,00	-0,1 %
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus ml. tasaukset	33 460 907,00	-825 723,00	32 635 184,00	32 635 184,00	0,00	0,0 %
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 318 568,00	259 174,00	-2 059 394,00	-2 108 744,00	-49 350,00	2,4 %
Verotulomenetyksen kompensatio	0,00	8 445 662,00	8 445 662,00	8 438 169,00	-7 493,00	-0,1 %

3.5 Investointiosan toteutuminen

Käyttöomaisuuden myynnit ja ostot

Maa-alueiden hankintaan varattu määräraha talousarviomuutoksen jälkeen 550 000 euroa, toteutui vuonna 2020 vain 35 prosenttisesti. Maa-alueiden myyntejä varten investointeihin käyttöomaisuuteen varattu määräraha 200 000 euroa, toteutui suunnitelmaa pienempänä, myytyjen tonttien alhaisten käyttöomaisuusarvojen takia. Maa-alueiden myyntivoitot sen sijaan käyttötalouden puolella toteutuvat ennakoitua paremmin.

Aineeton käyttöomaisuus

Tilikauden aikana myytiin As Oy Merjalanrinteen, As Oy Mäntsälänkulman, sekä Uudenmaan Sairaalapesula Oy:n osakkeet. Kassa- ja verkkomaksujärjestelmien uudistamiseen varattu määräraha 30 000 jäi hankkeen siirtymisen vuodelle eteenpäin takia käyttämättä.

Talonrakennusinvestoinnit

Ehnroosin koulu

Rakentamisen kilpailutus eteni aikataulun mukaisesti. Rakentamisen KVR-urakkasopimus ja leasing-rahoituksen sopimuskokonaisuus allekirjoitettiin 28.2.2020 ja rakennustyöt käynnistyivät 4.5.2020. Hankkeen ensimmäinen vaihe, erillinen pysäköintialue valmistui 4.8.2020. Peruskiven muuraustilaisuus järjestettiin 4.9.2020.

Rakentamisen kustannukset katetaan Kuntarahoitus Oyj:n leasing-rahoituksella toteuma 5,92M €. Toteuman alittuminen johtuu osin viiveistä elementtiasennuksessa. Määrärahalisäys (leasing-rahoitus) 1 100 000 €, 16.11.2020 § 78, perusteena arvioitu maksuerien jaksottuminen vuodelle 2020. Määrärahalisäyksellä ei ole vaikutusta kokonaiskustannuksiin.

Koskenrannan päiväkotia Amanda

Kunnanvaltuuston päätöksellä 1.6.2020 §18 uuden Koskenrannan päiväkotia Amandan toteutussuunnittelu alkoi 2.6.2020 ja urakkalaskenta-asiakirjat valmistuivat 31.12.2020. Nykyisen rakennuksen purku ja uuden rakentaminen ajoittuvat vuosille 2021–2023. Hanke toteutetaan kokonaisurakkana ja suunnittelu toteutetaan konsulttityönä.

Hankkeelle varattu määräraha oli suunnittelu- ja rakennuttamiskustannuksia varten. Määrärahan ylitys aiheutui pääosin toteutetusta määrälaskennasta. Määrälaskennan tavoitteena on lisätä rakennusliikkeiden kiinnostusta ja siten saada useampia ja laadukkaampia tarjouksia.

Vesiliikuntakeskus

Vesiliikuntakeskuksen hankesuunnitelma on viivästynyt. Kuntakehityslautakunta 10.6.2020 §54 esitti vesiliikuntakeskuksen toteuttamista Urheilupuistoon. Vuoden 2020 aikana laadittiin vaihtoehtoisista sijaintipaikoista teknisiä ja toiminnallisia selvityksiä. Lisäksi on tehty kannattavuuslaskelmia ja toiminnallisuusvertailuja Kapulin alueesta valtuustoaloitteen 24.8.2020 §50 pohjalta. Vesiliikuntakeskuksen hankesuunnitelman valmistuminen edellyttää päätöstä vesiliikuntakeskuksen sijainnista. Kunnanvaltuuston 16.11.2020 §80 päätöksellä hanke on aikataulutettu alkamaan vuonna 2026 rakennussuunnittelulla.

Vesiliikuntakeskus, määrärahavähennys 100 000 €, KV 14.9.2020 § 57 ja määrärahavähennys 50 000 €, KV 16.11.2020 § 78, perusteina rakennuksen sijaintia ei ole päätetty eikä hankesuunnittelu valmistunut. Määräraha on ollut varaus konsulttipalkkioille.

Myllymäen koulun tarveselvitys valmistui 14.5.2020 ja tekninen lautakunta esitti 2.6.2020 §43 hankesuunnitelman hyväksymistä. Kunnanhallitus päätti 5.10.2020 §182 palauttaa

asian valmisteluun ja aloittaa Hepolan koulun tarveselvityksen. Laaditut tutkimukset, selvitykset ja laskelmat on toteutettu konsulttityönä käyttötalouden asiantuntijapalkkioista.

Hepolan koulun tarveselvitystyö käynnistettiin 14.10.2020 ja sen on määrä valmistua 28.2.2021. Laaditut tutkimukset, selvitykset ja laskelmat on toteutettu konsulttityönä käyttötalouden asiantuntijapalkkioista.

Teknisen lautakunnan päätöksellä 24.9.2021 §72 keskeytettiin kunnantalon julkisivutyöt tarjousten ylittäessä varatun määrärahan 80 000 € ja urakka siirrettiin vuodelle 2022.

Kuntatekniikka

Investointien osalta vuosi 2020 meni pääosin suunnitelman mukaisesti. Mäntsälänjoen kunnostuksen osalta budjetti ylittyi n. 84 000 €. Kuluja kertyi suunniteltua enemmän konetunneista ja palvelun ostosta. Rautatieaseman pysäköintialueen laajentaminen ylittyi 104 000 €. Hankkeeseen oli budjetoitu

KUHA-avustusta 50 %, mutta MAL-sopimuksen päätöksen venyessä avustus siirtyi tuleviin hankkeisiin. Päällystystöiden osalta ylitystä tuli n. 64 000 €. Muutamassa työkohteessa jouduttiin tekemään ylimääräisiä korjauksia, jotta kohteet saatiin toteutettua. Osuustien kevytliikenteelle avattiin epähuomiossa oma investointikohde -100 000 €, joka oli suunniteltu kirjattavaksi Osuustien ja Meijerin alue sekä kevytliikenne investointikohteille. Kokonaisuudessaan investointien osalta budjetti jäi noin 500 000 € positiiviseksi pääosin johtuen onnistuneista kilpailutuksista.

Teknisen toimialan irtaimisto

Irtaimistohankintoihin oli varattu 170 000 €, joista siirrettiin sisäilmakorjauksiin Riihenmäen koulun vanhalle puolelle 20 000 € ja Hepolan koululle 80 000 €. Loppu 70 000 € jäi käyttämättä.

Ohkolan koululle aktiiviset kyläläiset saivat hankittua uudet leikkivälineet ja rakennettua uuden leikkialueen, tämän ansiosta kunta säästi 30 000 €.

Investoinnit	Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2020	TA muutokset 2 020	TA muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2020	Poikkeama	Poikkeama %
Valtuuston sitovuustaso nettositova (N)							
Kunnanhallitus							
Kiinteä omaisuus							
Maa-alueiden hankinta	Menot	-700 000	150 000	-550 000	-193 206	-356 794	64,9 %
Maa-alueiden myynti	Tulot	200 000		200 000	60 562	139 438	69,7 %
Kiinteä omaisuus yhteensä	N Netto	-500 000	150 000	-350 000	-132 644	-217 356	62,1 %
Alneeton käyttöomaisuus							
Osakkeiden hankinta	Menot						
Osakkeiden myynti	Tulot				28 181	-28 181	
Kassa- ja verkkomaksujärjestelmien uudistaminen	Menot	-30 000		-30 000		-30 000	100,0 %
Alneeton käyttöomaisuus yhteensä	N Netto	-30 000		-30 000	28 181	-58 181	193,9 %
Kunnanhallitus yhteensä	Menot	-730 000	150 000	-580 000	-193 206	-386 794	66,7 %
	Tulot	200 000		200 000	88 743	111 257	55,6 %
	N Netto	-530 000	150 000	-380 000	-104 463	-275 537	72,5 %
Kasvatus- ja Sivistyslautakunta							
Irtain omaisuus							
Tilojen kalustaminen							
Vaarojen ja riskien arvioinnin muk. investointitarp.	N Menot	-15 000		-15 000		-15 000	100,0 %
Uuden opetussuunnitelman mukainen kalust.	N Menot	-70 000	-30 000	-30 000		-30 000	100,0 %
Sälinkään koulun ensikertainen kalustaminen	N Menot	-400 000	-15 000	-15 000	-14 994	-6	0,0 %
"Uusi kirjasto"- suunnitelman mukainen tilojen uudelleen kalustaminen	N Menot	-15 000		-15 000	-15 217	217	-1,4 %
Sivistyslautakunta yhteensä	Menot	-470 000	-75 000	-75 000	-30 211	-44 789	59,7 %
	Tulot						
	N Netto	-470 000	-75 000	-75 000	-30 211	-44 789	59,7 %

Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2020	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2020	Polkkeama	Polkkeama %
Valtuuston sitovuustaso nettositova (N)				2 020	jälkeen			
Tekninen lautakunta								
Talonrakennus								
Koulurakennus								
Ehnoosin koulu toteutetaan leasingrahoituksella	N Menot	-19 000 000	-7 000 000	-1 100 000	-8 100 000	-4 896	-8 095 104	99,9 %
Päiväkotirakennus								
Päiväkotii Amandan uudisrakennus	N Menot	-6 800 000	-200 000		-200 000	-208 485	8 485	-4,2 %
Liikuntapaikat ja vapaa-ajan rak.								
Vesiliikuntakeskus	N Menot	-15 450 000	-150 000	125 000	-25 000	-23 512	-1 488	6,0 %
Rakennusten korjaukset/ sisäilmakorj.								
Terveyskeskuksen sisäilmakorjaus	N Menot			-20 000	-20 000	-20 040		
Kotokartanon sisäilmakorjauksia	N Menot		-20 000	-60 000	-80 000	-63 570	-16 430	20,5 %
Palolaitoksen sisäilmakorjaukset	N Menot		-70 000	40 000	-30 000	-44 202	14 202	-47,3 %
Hepolan sisäilmakorjaukset	N Menot		-25 000	-90 000	-115 000	-98 873	-16 127	14,0 %
Myllymäen sisäilmakorjauksia	N Menot		-20 000		-20 000		-20 000	100,0 %
Myllymäen liikuntasalin kunnostus (sisäilma) pulastic lattiaksi	N Menot		-80 000	80 000				
Riihenmäen vanhan koulun sisäilmakorjauksia, 2 krs	N Menot		-20 000	-50 000	-70 000	-67 452	-2 548	3,6 %
Rakennusten korj./ sisäilmakorj. yht			-235 000	-100 000	-335 000	-294 137	-40 863	12,2 %
Energiansäästötoimenpiteet								
Led-valaistuksen uusinta (puitesopimus kilpailutus)	N Menot		-130 000		-130 000	-128 536	-1 464	1,1 %
Energiansäästötoimenpiteet	N Menot		-100 000		-100 000	-28 202	-71 798	71,8 %
Energiansäästötoimenpiteet yht.			-230 000		-230 000	-156 738	-73 262	31,9 %
Talonrakennus yhteensä								
	Menot	-41 250 000	-815 000	25 000	-790 000	-682 872	-107 128	13,6 %
	Tulot							
	N Netto	-41 250 000	-815 000	25 000	-790 000	-682 872	-107 128	13,6 %

Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2020	TA muutokset 2 020	TA muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2020	Poikkeama	Poikkeama %
Valtuuston sitovuustaso nettositova (N)								
Kuntatekniikka								
Alueet mm. teollisuus ja infra								
Männikkö	N Menot		-50 000		-50 000		-50 000	100,0 %
Rauhanmäen alue	N Menot		-200 000		-200 000	-202 463	2 463	-1,2 %
Kunnalistekniikan suunnittelutyöt	N Menot		-100 000		-100 000	-95 502	-4 498	4,5 %
Keskusaukion rakentaminen	N Menot							
Osuustien ja meijerin alue	N Menot		-75 000		-75 000	-25 000	-50 000	66,7 %
Pienet liikenneturvallisuustoimenpiteet	N Menot		-50 000		-50 000	-66 915	16 915	-33,8 %
Linjatiensivun alueen kadut	N Menot		-200 000		-200 000	-207 001	7 001	-3,5 %
Lempivaara	Tulot					124 762		
Lempivaara (Kapuli III)	N Netto	-5 800 000	-600 000		-600 000	-390 777	-209 223	34,9 %
Alueet mm. teollisuus ja infra yhteensä			-1 275 000		-1 275 000	-862 897	-412 103	32,3 %
Koulupolun muutostyöt	N Menot		-150 000		-150 000	-139 937	-10 063	6,7 %
Osuustie kevyenliikenteenväylä 2020	N Menot					-100 000		
Kevytliikenne budjetointikohde	N Menot		-50 000		-50 000		-50 000	100,0 %
Kevytliikenne yhteensä			-200 000		-200 000	-239 937	-60 063	-20,0 %
Päällystystyöt 2020	N Menot		-170 000		-170 000	-234 381	64 381	-37,9 %
Katuvalaistus 2020	N Menot		-100 000		-100 000	-75 939	-24 061	24,1 %
Sälinkäantie	N Menot		-300 000		-300 000	-254 635	-45 365	15,1 %
Rautatieaseman pysäköintialue	Tulot					230 000		
Rautatieaseman pysäköintialue	N Menot		-300 000		-300 000	-404 019	104 019	-34,7 %
Pienet täydennysrakennuskohteet	N Menot		-100 000		-100 000	-82 061	-17 939	17,9 %
Liikenne yhteensä			-970 000		-970 000	-821 035	81 035	15,4 %
Ahokannan leikkipuisto	N Menot		-60 000		-60 000	-32 749	-27 251	45,4 %
Mäntsälänjoen kunnostussuunnitelma	N Menot		-400 000		-400 000	-483 739	83 739	-20,9 %
Puistot ja leikkipaikat yhteensä	N Netto		-460 000		-460 000	-516 487	56 487	-12,3 %
Vesihuollon kehittämisryhmä	N Menot		-10 000		-10 000		-10 000	100,0 %
Hankeryhmät			-10 000		-10 000		-10 000	100,0 %
Kuntatekniikka yhteensä								
	Menot	-5 800 000	-2 915 000		-2 915 000	-2 795 118	-219 882	7,5 %
	Tulot					354 762		
	N Netto	-5 800 000	-2 915 000		-2 915 000	-2 440 356	-219 882	7,5 %

Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2020	TA muutokset 2 020	TA muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2020	Polkeama	Polkeama %
Valtuuston sitovuustaso nettositova (N)								
Teknisen Irtain omaisuus								
Ilmalämpöpumput, keittiö	N Menot		-24 000	24 000				
Hepolan koulun valvontakamerat	N Menot		-15 000	6 000	-9 000		-9 000	100,0 %
Keittiöiden kalusto/laitehankinnat	N Menot		-40 000	25 000	-15 000		-15 000	100,0 %
Piha-alueiden ulkoleikkivälineet	N Menot		-30 000	20 000	-10 000		-10 000	100,0 %
Kirkonkylän koulun pyörätelineet	N Menot		-6 000		-6 000		-6 000	100,0 %
Päiväkotien/koulujen kiintokalusteiden uusinta, vuosittainen määräraha	N Menot		-30 000	15 000	-15 000		-15 000	100,0 %
Meijerin tilojen kalustaminen	N Menot		-25 000	10 000	-15 000		-15 000	100,0 %
Traktorien työkoneita	N Menot		-25 000		-25 000		-25 000	100,0 %
Katupuolen kuljetuskalusto	N Menot		-35 000		-35 000	-24 105	-10 895	31,1 %
Puiston kalusto	N Menot		-30 000		-30 000	-24 850	-5 150	17,2 %
Irtain yhteensä			-260 000	100 000	-160 000	-48 955	-111 045	69,4 %
Tekninen lautakunta yhteensä								
	Menot	-47 050 000	-3 990 000	125 000	-3 865 000	-3 526 945	-438 055	11,3 %
	Tulot					354 762		
	N Netto	-47 050 000	-3 990 000	125 000	-3 865 000	-3 172 183	-438 055	11,3 %
Bruttoinvestoinnit ilman leasingrahoitteisia hankkeita								
Leasingrahoituksella toteutettavat hankkeet	Menot		-4 795 000	275 000	-4 520 000	-3 750 362	-769 638	17,0 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	Tulot		-7 000 000	-1 100 000	-8 100 000	-4 896		
Käyttöömaisuuden myynnit	Tulot		200 000		200 000	88 743	111 257	55,6 %
KUNNAN NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	Netto		-11 595 000	-825 000	-12 420 000	-3 311 753	-658 381	5,3 %

3.6 Rahoitusosan toteutuminen

Mäntsälän kunnan toiminnan rahavirta oli 2020 tilinpäätöksessä positiivinen ollen 12,3 milj. euroa.

Kunnan bruttoinvestoinnit olivat tilikaudella 3,8 milj. euroa, alittuen 0,8 milj. euroa muutetusta talousarviosta. Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi positiiviseksi ollen 10,5 milj. euroa.

Kunnan myöntämät antolainat vähenivät 0,2 milj. euroa, ollen yhteensä 29,3 milj. euroa vuoden 2020 lopussa.

otti uutta pitkäaikaista lainaa 55 milj. euroa. Vanhoja pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois 17,2 miljoonan edestä. Myös lyhytaikaisten lainojen määrä väheni 30,5 milj. euroa. Vanhoja pitkäaikaisia lainoja maksetaan jälleen pois maaliskuussa 2021. Kunnan lainakanta tilinpäätöksessä kohosi hetkellisesti meneillään olevien lainajärjestelyjen, sekä alkuvuoden kassamaksujen varmistamisen takia 89,1 miljoonaan euroon.

Kunnalla on meneillään yli tilikauden kestävä lainojen uudelleen järjestely, jonka johdosta kunta

Tiliniimi	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset	Muutettu TA 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	4 390 869	5 497 113	9 887 982	13 819 128	3 931 145	39,8 %
Tulorahoituksen korjauserät	-1 200 000	0	-1 200 000	-1 483 351	-283 351	23,6 %
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-4 795 000	275 000	-4 520 000	-3 755 257	764 743	-16,9 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	354 762	354 762	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 400 000	0	1 400 000	1 564 035	164 035	11,7 %
Toiminta ja investoinnit, netto	-204 131	5 772 113	5 567 982	10 499 317	4 931 334	88,6 %
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset	150 000	0	150 000	189 042	39 042	26,0 %
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	55 000 000	55 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 260 000	0	-4 260 000	-17 228 609	-12 968 609	304,4 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 500 000	-5 772 113	-1 272 113	-30 500 000	-29 227 887	2297,6 %
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	16 681	16 681	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	11 183	11 183	
Saamisten muutos	0	0	0	650 395	650 395	
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-6 989 138	-6 989 138	
Vaikutus maksuvalmiuteen	185 869	0	185 869	11 648 871	11 463 002	6167,2 %

3.7 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisvertailusta

	sito- vuus N	TA 2020	TA muutos	TA muutettu 2020	Toteutuma 31.12.2020	Poikkeama TAM 2020 vs. Toteuma 2020
N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio						
KÄYTTÖTALOUSOSA						
Konsernipalvelut						
Yleishallinto	N	713		712	1 077	-365
Tukipalvelut	N	-4 343	-305	-4 648	-4 463	-185
Elinkeinotoimi	N	-1 840	-160	-2 000	-2 078	78
Sosiaali- ja terveystoimi	N	-64 722	-1 160	-65 882	-67 577	1 695
Maaseututoimi	N	-103		-103	-83	-20
Pelastus	N	-1 987	-40	-2 027	-2 070	43
Ympäristöpalvelut	N	-166		-166	-158	-8
Vapaa-aikapalvelut	N	-1 355	46	-1 309	-1 258	-51
Hyvinvointilautakunta	N	-221	61	-160	-208	48
Kuntakehityspalvelut	N	-424	-235	-659	-615	-44
		-74 446	-1 793	-76 239	-77 433	1 193
Tarkastuslautakunta						
Tarkastustoimi	N	-42		-42	-38	-4
Kasvatus- ja sivistyspalvelut						
Talous- ja hallintopalvelut	N	-711		-711	-556	-155
Opetuspalvelut	N	-30 187	-350	-30 537	-30 138	-399
Varhaiskasvatuspalvelut	N	-15 847	50	-15 797	-14 256	-1 541
Elinikäinen oppiminen	N	-1 535		-1 535	-1 538	3
		-48 280	-300	-48 580	-46 488	-2 092
Tekniset palvelut						
Keskityt palvelut	N	-931		-931	-833	-98
Toimitilapalvelut		9 956		9 956	11 201	-1 245
Toimitilapalvelut = tilikauden tulos	N	5 828		5 828	2 081	3 747
Ruoka- ja siivouspalvelut	N	770		770	1 081	-311
Kuntatekniikka	N	-2 279		-2 279	-2 209	-70
		7 516	0	7 516	9 240	-1 724
Toimintakate yhteensä		-115 251	-2 093	-117 344	-114 718	-2 626

	sito- vuus N	TA 2020	TA muutos	TA muutettu 2020	Toteutuma 31.12.2020	Poikkeama TAM 2020 vs. Toteuma 2020
N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio						
TULOSLASKELMAOSA						
Verotulot	N	87 491	-289	87 202	87 900	-698
Valtionosuudet	N	31 142	7 879	39 021	38 965	56
Rahoitus, netto	N	1 009		1 009	1 672	-663
Korkotulot		1 700		1 700	1 873	-173
Muut rahoitustulot		50		50	300	-250
Korkomenot		-731		-731	-394	-337
Muut rahoitusmenot		-10		-10	-107	97
Tuloslaskelmaosa yhteensä		119 642	7 590	127 232	128 537	-1 305

	sito- vuusN	TA 2020	TA muutos	TA muutettu 2020	Toteutuma 31.12.2020	Poikkeama TAM 2020 vs. Toteuma 2020
N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio						
INVESTOINTIOSA						
Kunnanhallitus						
- maa-alueiden hankinta		-700	150	-550	-193	-357
- maa-alueiden myynti		200		200	61	139
Kiinteä omaisuus yhteensä	N	-500		-350	-133	-218
-osakkeiden myynti					28	-28
-kassa- ja verkkomaksujärj. uudistaminen		-30		-30		
Aineeton omaisuus yhteensä	N	-30		-30	28	-28
Kasvatus- ja sivistyslautakunta						
- irtain omaisuus	N	-75		-75	-30	-45
Tekniset palvelut						
-Talonrakennus	N	-815	25	-790	-683	-107
- Alueet/mm. teollisuus ja infrarak.	N	-1 275		-1 275	-863	-412
- Kevytliikenne	N	-200		-200	-240	40
- Liikenne	N	-970		-970	-821	-149
- Puistot ja leikkipaikat	N	-460		-460	-516	56
- Vesihuolto	N	-10		-10		-10
- Teknisen toimialan irtain omaisuus	N	-260	100	-160	-49	-111
Investoinnit yhteensä		-4 595	275	-4 320	-3 307	-984

	sito- vuus N	TA 2020	TA muutos	TA muutettu 2020	Toteutuma 31.12.2020	Poikkeama TAM 2020 vs. Toteuma 2020
N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio						
RAHOITUSOSA						
Antolainauksen muutokset	N	150		150	189	-39
Lainakannan muutokset	N	240		240	7 271	-7 031
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0		0	55 000	-55 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset		-4 260		-4 260	-17 229	12 969
Lyhytaikaisten lainojen muutos		4 500		4 500	-30 500	35 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		0		0	-6 311	6 311
Rahoitusosa yhteensä		390		390	1 150	-760

SITOVAT MÄÄRÄRAHAT / TULOARVIO YHTEENSÄ		186	5 772	5 958	11 662	-5704
--	--	------------	--------------	--------------	---------------	--------------

1) N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

Toimintakate ylittyi seuraavilla tulosalueilla	€
Elinkeinotoimi	78
Sosiaali- ja terveystoimi	1 695
Pelastus	43
Hyvinvointilautakunta	48
Elinikäinen oppiminen	3
Yhteensä	1 867

Toimintakate alittui seuraavilla tulosalueilla	€
Yleishallinto	-365
Tukipalvelut	-185
Maaseututoimi	-20
Ympäristöpalvelut	-8
Vapaa-aikapalvelut	-51
Kuntakehityspalvelut	-44
Tarkastustoimi	-4
Kasin talous- ja hallintopalvelut	-155
Opetuspalvelut	-399
Varhaiskasvatuspalvelut	-1 541
Teknisten keskitetyt palvelut	-98
Toimitilapalvelut	-1 245
Ruoka- ja siivouspalvelut	-311
Kuntatekniikka	-70
Yhteensä	-4 496

4 Tilinpäätöslaskelmat

4.1 Tuloslaskelma

	2020	2019	
Toimintatuotot			
Myyntituotot	2 858 817,57	3 371 105,08	
Maksutuotot	1 773 210,58	2 327 976,15	
Tuet ja avustukset	858 686,19	952 058,79	
Muut toimintatuotot	5 241 732,83	5 925 097,98	12 576 238,00
Valmistus omaan käyttöön		86 105,30	152 636,12
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot yhteensä	-26 997 993,04	-28 178 281,58	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-6 592 265,14	-6 360 607,87	
Muut henkilösivukulut	-432 995,95	-944 427,39	
Palvelujen ostot	-81 331 553,29	-81 510 650,04	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 442 929,41	-4 825 272,23	
Avustukset	-3 773 808,77	-4 009 819,85	
Muut toimintakulut	-1 965 095,73	-2 755 534,57	-128 584 593,53
Toimintakate	-114 718 088,86	-115 855 719,41	
Verotulot	87 900 408,88	83 619 877,96	
Valtionosuudet	38 964 609,00	29 608 659,04	
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	1 873 218,89	1 845 637,26	
Muut rahoitustuotot	299 540,14	322 648,36	
Korkokulut	-393 537,93	-755 125,62	
Muut rahoituskulut	-107 022,61	-62 228,32	1 350 931,68
Vuosikate	13 819 127,51	-1 276 250,73	
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 897 114,80	-6 931 417,69	
Arvonalentumiset	-33,64	-106 162,19	-7 037 579,88
Tilikauden tulos	921 979,07	-8 313 830,61	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	30 684,12	30 684,12	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	952 663,19	-8 283 146,49	

4.2 Rahoituslaskelma

	2020		2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	13 819 127,51		-1 276 250,73	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 483 350,85	12 335 776,66	-1 526 789,68	-2 803 040,41
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 755 257,13		-10 306 873,23	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	354 762,00		97 426,51	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 564 035,14	-1 836 459,99	2 737 767,24	-7 471 679,48
Toiminnan ja investointien rahavirta		10 499 316,67		-10 274 719,89
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		-2 920,00	
Antolainasaamisten vähennys	189 042,34	189 042,34	585 154,57	582 234,57
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	55 000 000,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 228 608,88		-1 096 494,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-30 500 000,00	7 271 391,12	8 751 704,23	7 655 210,23
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	16 680,58		-88 999,84	
Vaihto-omaisuuden muutos	11 183,16		-103 362,41	
Saamisten muutos	650 395,02		2 881 775,14	
Korottomien velkojen muutos	-6 989 137,58	-6 310 878,82	-531 829,06	2 157 583,83
Rahoituksen rahavirta		1 149 554,64		10 395 028,63
Rahavarojen muutos		11 648 871,31		120 308,74
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	11 814 000,94		165 129,63	
Rahavarat 1.1.	165 129,63	11 648 871,31	44 820,89	120 308,74

4.3 Tase

VASTAAVAA	2020 1000 €	2019 1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	211 739 763,28	221 514 201,89
I Aineettomat hyödykkeet	2 341 672,49	2 693 014,30
Tietokoneohjelmistot	0,00	28 613,45
Muut pitkävaikutteiset menot	2 341 672,49	2 664 400,85
II Aineelliset hyödykkeet	134 438 937,61	143 644 777,04
Maa- ja vesialueet	27 562 683,21	27 430 038,73
Rakennukset	75 854 001,34	84 364 617,41
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 651 521,76	26 695 329,71
Koneet ja kalusto	1 809 373,01	2 563 075,69
Muut aineelliset hyödykkeet	61 653,07	61 653,07
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 499 705,22	2 530 062,43
III Sijoitukset	74 959 153,18	75 176 410,55
Osakkeet ja osuudet	43 347 993,59	43 376 208,62
Muut lainasaamiset	29 328 353,26	29 513 555,60
Muut saamiset	2 282 806,33	2 286 646,33
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	10 972,69	11 046,24
Lahjoitusrahastojen varat	10 972,69	11 046,24
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 133 960,01	2 982 543,50
I Vaihto-omaisuus	92 179,25	103 362,41
Aineet ja tarvikkeet	92 179,25	103 362,41
II Saamiset	2 227 779,82	2 714 051,46
Pitkäaikaiset saamiset	10 000,00	10 000,00
Muut saamiset	10 000,00	10 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	2 217 779,82	2 704 051,46
Myyntisaamiset	834 121,76	1 190 361,12
Muut saamiset	435 300,40	904 232,39
Siirtosaamiset	948 357,66	609 457,95
IV Rahat ja pankkisaamiset	11 814 000,94	165 129,63
VASTAAVAA YHTEENSÄ	225 884 695,98	224 507 791,63

VASTATTAVAA

A OMA PÄÄOMA	124 327 794,83	123 375 131,64
I Peruspääoma	53 570 006,79	53 570 006,79
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	69 805 124,85	78 088 271,34
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	952 663,19	-8 283 146,49
 B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	 695 609,61	 726 293,73
Poistoero	695 609,61	726 293,73
 C PAKOLLISET VARAUKSET	 348 442,46	 356 501,13
Muut pakolliset varaukset	348 442,46	356 501,13
 D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	 116 744,76	 100 137,73
Lahjoitusrahastojen pääomat	116 744,76	100 137,73
 E VIERAS PÄÄOMA	 100 396 104,32	 99 949 727,40
I Pitkäaikainen	72 245 511,54	37 548 515,31
Joukkovelkakirjalainat	30 000 000,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 810 204,48	37 083 989,36
Muut velat	435 307,06	464 525,95
 II Lyhytaikainen	 28 150 592,78	 62 401 212,09
Joukkovelkakirjalainat	10 000 000,00	40 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 305 414,88	4 260 238,88
Saadut ennakot	7 184,83	10 366,05
Ostovelat	1 390 897,96	3 016 329,23
Muut velat	830 222,40	694 296,83
Siirtovelat	8 616 872,71	13 919 981,10
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 <u>225 884 695,98</u>	 <u>224 507 791,63</u>

4.4 Kuntakonsernin tulos- ja rahoituslaskelma sekä tase

Konsernituloslaskelma	2020	2019
Toimintatuotot	135 666 404,06	142 437 004,45
Toimintakulut	-240 472 128,12	-249 308 695,46
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-2 498,23	10 228,08
TOIMINTAKATE	-104 808 222,29	-106 861 462,93
Verotulot	87 742 760,13	83 449 670,61
Valtionosuudet	42 200 536,25	32 517 455,71
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	223 422,05	116 744,91
Muut rahoitustuotot	183 634,63	183 217,74
Korkokulut	-1 072 775,87	-1 587 174,88
Muut rahoituskulut	-360 917,37	-368 194,98
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 026 636,56	-1 655 407,20
VUOSIKATE	24 108 437,53	7 450 256,19
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 178 998,33	-15 079 116,89
Omistuksen eliminointierot	10 299,64	-5 002,97
Arvonalentumiset	-406,97	3 421,07
Poistot ja arvonalentumiset	-21 169 105,66	-15 080 698,79
TILIKAUDEN TULOS	2 939 331,87	-7 630 442,60
Tilikauden verot	-12 270,67	-22 965,84
Laskennalliset verot	62 960,31	255 517,68
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	41 900,35	6 438,20
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 031 921,86	-7 391 452,55

Konsernirahoituslaskelma	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	24 108 437,53	7 450 256,19
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-12 270,67	-22 965,84
Tulorahoituksen korjauserät	-1 804 814,76	-2 079 252,56
Toiminnan rahavirta	22 291 352,11	5 348 037,79
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-21 994 384,03	-27 316 272,19
Rahoitusosuudet investointimenoihin	762 547,34	322 426,51
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 548 980,82	4 910 575,67
Investointien rahavirta	-18 682 855,88	-22 083 270,01
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 608 496,23	-16 735 232,22
Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset	-219 446,18	-140 148,00
Antolainasaamisten vähennykset	4 756,19	-69 054,60
Antolainauksen muutokset	-214 689,99	-209 202,60
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	62 059 646,15	43 611 725,03
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 959 760,28	-6 998 983,92
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-36 172 919,68	-16 799 362,77
Lainakannan muutokset	4 926 966,19	19 813 378,34
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	105 560,78	-40 447,68
Vaihto-omaisuuden muutos	-390 966,56	-86 786,05
Saamisten muutos	2 285 805,23	-4 996 808,76
Korottomien velkojen muutos	-189 015,11	5 135 767,52
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 811 384,34	11 725,04
Rahoituksen rahavirta	6 523 660,54	19 615 900,77
Rahavarojen muutos	10 132 156,77	2 880 668,56
Rahavarat 31.12.	27 943 039,17	17 810 882,39
Rahavarat 1.1.	17 810 882,39	14 930 213,83
Rahavarojen muutos	10 132 156,77	2 880 668,56

Konsernitase	2020	2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	179 120,11	53 959,30
Konserniliikearvo	5 497 300,56	6 108 111,72
Muut pitkävaikutteiset menot	5 836 123,64	5 810 664,37
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	151 528,98	200,43
Aineettomat hyödykkeet	11 664 073,29	11 972 935,82
 <u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	29 522 876,90	29 558 697,77
Rakennukset	124 552 562,41	134 926 230,93
Kiinteät rakenteet ja laitteet	105 040 677,85	101 189 581,27
Koneet ja kalusto	6 664 143,31	7 221 342,44
Muut aineelliset hyödykkeet	170 815,88	151 272,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 921 734,97	6 216 041,85
Aineelliset hyödykkeet	277 872 811,32	279 263 166,32
 <u>Sijoitukset</u>		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	303 743,02	342 315,44
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	11 236 488,56	10 229 436,07
Muut lainasaamiset	332,18	5 088,37
Muut saamiset	564 051,44	344 605,27
Sijoitukset	12 104 615,20	10 921 445,15
PYSYVÄT VASTAAVAT	301 641 499,82	302 157 547,29
 <u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	71 734,64	13 383,69
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	101 042,19	79 700,39
Muut toimeksiantojen varat	272 237,69	43 579,17
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	445 014,53	136 663,25
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet	912 432,91	519 175,90
Keskeneräiset tuotteet	79 695,14	85 410,56
Valmiit tuotteet	4 134,32	
Muu vaihto-omaisuus	0,00	709,39
Vaihto-omaisuus	996 262,37	605 295,85
 <u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
Lainasaamiset	110 299,84	101 961,94
Muut saamiset	10 139,72	117 830,84

Pitkäaikaiset saamiset	120 439,56	219 792,79
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	8 862 100,19	9 680 918,33
Lainasaamiset	16 855,89	16 800,00
Laskennalliset verosaamiset	0,00	712,72
Muut saamiset	1 492 434,27	2 930 183,10
Siirtosaamiset	6 570 329,14	6 500 270,06
Lyhytaikaiset saamiset	16 941 719,49	19 128 884,21
Saamiset	17 062 159,05	19 348 677,00
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Osakkeet ja osuudet	1 516,53	1 516,53
Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin	480 633,19	284 794,57
Muut arvopaperit	514 000,00	514 000,00
Rahoitusarvopaperit	996 149,71	800 311,10
Rahat ja pankkisaamiset	26 946 889,46	17 010 571,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT	46 001 460,60	37 764 855,23
VASTAAVAA	348 087 974,94	340 059 065,77
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	53 570 006,79	53 570 006,79
Muut omat rahastot	43 170,76	44 969,22
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	23 273 364,41	30 528 762,73
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 031 921,86	-7 391 452,55
OMA PÄÄOMA	79 918 463,83	76 752 286,19
VÄHEMMISTÖOSUUDET	852 445,07	1 039 397,65
<u>PAKOLLISET VARAUKSET</u>		
Eläkevaraukset	10 177,79	10 736,99
Muut pakolliset varaukset	835 777,77	872 777,89
PAKOLLISET VARAUKSET	845 955,56	883 514,88
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>		
Valtion toimeksiannot	208 858,31	61 935,92
Lahjoitusrahastojen pääomat	206 221,65	168 225,62
Muut toimeksiantojen pääomat	273 139,67	44 146,02
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	688 219,62	274 307,57

VIERAS PÄÄOMAPitkäaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	30 000 000,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	139 923 975,26	141 031 735,13
Pääomalainat	500 000,00	350 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	27 150,79	2 968,02
Lainat muilta luotonantajilta	2 526,93	0,00
Saadut ennakot	17,10	17,10
Liittymismaksut ja muut velat	23 162 666,43	21 382 082,46
Siirtovelat	560 268,37	737 301,34
Laskennalliset verovelat	8 652 035,58	8 715 387,56
Pitkäaikainen vieras pääoma	202 828 640,46	172 219 491,61

Lyhytaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	10 000 000,00	42 106 680,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 297 576,03	10 034 632,84
Lainat julkisyhteisöiltä	5 703 123,04	1 369,86
Saadut ennakot	383 806,69	387 208,24
Ostovelat	8 849 086,56	10 673 763,53
Liittymismaksut ja muut velat	3 924 193,36	3 771 837,39
Siirtovelat	21 796 464,72	21 913 308,41
Laskennalliset verovelat	0,00	1 267,60
Lyhytaikainen vieras pääoma	62 954 250,39	88 890 067,86
VIERAS PÄÄOMA	265 782 890,86	261 109 559,47

VASTATTAVAA

348 087 974,94	340 059 065,75
-----------------------	-----------------------

5 Tilinpäätöksen liitetiedot

5.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta)

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 'Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet'. Tilinpäätöksen 2020 yhteydessä tarkasteltiin kunnan pysyvien vastaavien hyödykkeiden tasearvoja suhteessa niiden tekniseen kuntoon ja tulevaan käyttöön palvelutoiminnassa. Tasearvojen tarkastelun myötä tilikaudella kirjattiin 5,1 milj. euroa suunnitelman ylittäviä lisäpoistoja.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Pysyvien vastaavien sijoituksissa on pääomalainasaamisia Nivos Oy:ltä 27 300 000€ ja Mäntsälän Vuokra-asunnot Oy:ltä 1 200 000€.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoonsa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Johdannaisoppimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Johdannaisten käypää arvoa ei ole kirjattu tilinpäätöksessä kuluksi. Käypä arvo on esitetty liitetietojen muissa taseen ulkopuolisissa järjestelyissä. Koronvaihtosopimuksilla on kunnan pitkäaikaisia, vaihtuvakorkoisia lainoja suojattu kiinteään korkoon.

Tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutos

Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta (KPA 2:2.1 § 2-kohta) tai kirjanpitolausakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty oikaisuja.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellistä tilikautta koskevat tiedot ovat vertailukelpoiset päättyneen tilikauden tietojen kanssa (KPA 2:2.1 § 4-kohta)

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuviin tuottoihin ja kuluihin ei ole tehty muita merkittäviä oikaisuja. (KPA 2:2.1 § 5-kohta)

5.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhtiöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotuserusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisten omistusten eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen niiden vähäisen merkityksen vuoksi.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei ilmoitettavaa.

Poikkeavat tilikaudet

Ei ilmoitettavaa.

5.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Kunnan toimintatuotot tulosalueittain				
Yleishallinto	3 760 759	3 588 891	1 514 869	1 057 765
Tukipalvelut	200 846		200 846	
Elinkeinotoimi	423 088	319 893	423 088	319 893
Sosiaali- ja terveyspalvelut	62 795		62 795	
Pelastus		2 562		2 562
Käyttöomaisuuden myynnit		1 967 667		1 967 667
Maaseututoimi	291 819	264 696	291 819	264 696
Kuntakehityspalvelut	827 728	961 711	827 728	961 711
Perusturvan johto ja hallinto	74 093 431	72 292 377		
Varhaiskasvatus	1 210 254	1 440 202	1 210 254	1 440 202
Hoito- ja hoivapalvelut	111 034	89 319		
Perusterveydenhuolto	33 906 234	31 516 050		
Opetuspalvelut	2 027 441	2 040 581	1 753 090	1 668 416
Elinikäinen oppiminen	214 533	314 469	214 533	314 469
Vapaa-aikapalvelut	391 516	423 105	143 418	217 939
Keskitettyt palvelut / tekniset palvelut	25 272 163	33 679 361		
Toimitilapalvelut	6 898 527	7 384 353	3 024 589	3 261 173
Ruoka- ja siivouspalvelut	727 490	706 764	727 490	706 764
Kuntatekniikka	337 929	392 980	337 929	392 980
Keskinäiset ostot ja myynnit	-15 091 182	-14 947 976		
Yhteensä	135 666 404	142 437 004	10 732 447	12 576 238

Verotulojen erittely

	Kunta	
	2020	2019
Kunnan tulovero	77 048 020	72 830 557
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 349 604	3 495 300
Kiinteistövero	6 502 785	7 294 022
Yhteensä	87 900 409	83 619 878

Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2020	2019
Peruspalvelujen valtionosuus	27 478 202	25 667 134
Verotuloihin perustuva valtionos.tasaus	5 156 982	5 371 491
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-2 108 744	- 2 328 656
Verotulomenetysten kompensatiot	8 438 169	898 690
Yhteensä	38 964 609	29 608 659

Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	69 114 182	67 620 810
Muiden palvelujen ostot	12 217 371	13 889 840
Yhteensä	81 331 553	81 510 650

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä.

Ei ilmoitettavaa

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Poistosuunnitelman muutos viedään valtuuston käsiteltäväksi huhtikuussa 2021.

	31.12.2012 mennessä valmistuneet kohteet:	1.1.2013 jälkeen valmistuneet kohteet:	Kirjanpitolautakunnan kuntajaos: poistoaikeasuositus
	Tasapoisto, poistoaike	Tasapoisto, poistoaike	Tasapoisto, poistoaike
Kehittämismenot			2 - 5 vuotta
Aineettomat oikeudet			5 - 20 vuotta
Liikearvo			2 - 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	4 vuotta	2 - 5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön			
tiehankeisiin			15 - 20 vuotta
ratahankeisiin			30 - 40 vuotta
väylähankeisiin			sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen poistoaikeja
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränmenot		5-10 vuotta	5 - 10 vuotta
Muut			2 - 10 vuotta
alueet (aloituskustannukset)			
vesiosuuskunnat	15 vuotta	20 vuotta	
elinkaarisuunnittelu			
muut	3 vuotta	3 vuotta	
Maa- ja vesialueet	ei poistoaike	ei poistoaike	ei poistoaike
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	50 vuotta	40 vuotta, 25-35 vuotta	20 - 50 vuotta

(koulurakennukset, päiväkodit, terveyskeskukset)			
betonirakenteiset			
puurakenteiset			
Tehdas- ja tuotantorakennukset	50 vuotta	40 vuotta, 25-35 vuotta	20 - 30 vuotta
betonirakenteiset			
puurakenteiset			
Vapaa-ajan rakennukset	50 vuotta	25-35 vuotta	20 - 30 vuotta
betonirakenteiset			
puurakenteiset			
Talousrakennukset	15 vuotta	15 vuotta	10 - 20 vuotta
Asuinrakennukset	50 vuotta	30 vuotta	30 - 50 vuotta
<i>Muut rakennukset</i>	<i>30 vuotta</i>		
Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat			30 - 70 vuotta
Rakennusten peruskorjaukset		20 vuotta tai suht. poistoaikaan	
Sisäilmakorjaukset			
Viipalekoulut			
Energiansäästötoimenpiteet			
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit, puistot ja pihat	20 vuotta	15-20 vuotta	15 - 20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	20 vuotta	20 vuotta	10 - 30 vuotta
Muu maa- ja vesirakenteet	20 vuotta	20 vuotta	15 - 30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 vuotta	30 vuotta	30 - 40 vuotta
Viemäriverkosto	30 vuotta	30 vuotta	30 - 40 vuotta
Kaukolämpöverkko			20 - 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	20 vuotta	20 vuotta	15 - 20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset			10 - 12 vuotta
Maakaasuverkko			20 - 25 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot			15 - 20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet			10 - 20 vuotta

Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet			15 - 20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet			10 - 15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 vuotta	15 vuotta	10 - 15 vuotta
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset			15 - 20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet			8 - 15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	10 vuotta	10 vuotta	4 - 7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet			5 - 10 vuotta
Muut raskaat koneet			10 - 15 vuotta
Muut kevyet koneet			5 - 10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta	5 vuotta	5 - 15 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta	3 vuotta	3 - 5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	5 vuotta	3 - 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	käytön mukainen poisto	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Osakkeet ja osuudet			ei poistoaikaa

Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2 019
Eläkevastuu 1.1.	10 737	12 396		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella/ HUS	- 559	- 1 659		
Eläkevastuu 31.12.	10 178	10 737		
Pilaantuneiden maiden puhdistusvaraus 1.1.	356 501	585 193	356 501	585 193
Lisäykset tilikaudella	150 000		150 000	
Vähennykset tilikaudella	-158 059	-228 692	-158 059	-228 692
Pilaantuneiden maiden puhdistusvaraus 31.12.	348 442	356 501	348 442	356 501
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	472 762	592 564		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella/ HUS	-6 253	-119 802		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	466 509	472 762		
Muut varaukset 1.1.	43 515	42 964		
Lisäykset tilikaudella/ HUS	3 482	18 941		
Vähennykset tilikaudella/ HUS	-26 171	-18 390		
Muut varaukset 31.12.	20 826	43 515		
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	845 955	883 515	348 442	356 501

Muihin tuottoihin sisältyvät olennaiset pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja-tappiot

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	1 376 363	1 832 152	1 376 363	1 832 029
Rakennusten myyntivoitot	292 772	517 797		104 715
Osakkeiden luovutusvoitot	115 416	30 923	114 531	30 923
Muut myyntivoitot	59 557	8 241		120
Myyntivoitot yhteensä	1 844 108	2 389 112	1 490 894	1 967 787
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen myyntitappiot		-669 689		-669 689
Osakkeiden myyntitappiot	-58 752			
Muut myyntitappiot	-15 602		-15 602	
Myyntitappiot yhteensä	-74 354	-669 689	-15 602	-669 689

Satunnaiset tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa.

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä, mikäli ne ovat olennaisia

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Osinkotuotot konserniyhteisöistä				
Osinkotuotot muista yhteisöistä	14 151	17 339	14 099	15 999
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä			144 891	144 891

Erittely poistoeron muutoksista

Ei ilmoitettavaa.

5.4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset (KPA 2:4.1 § 5-kohta)

Kunnan ja konsernin tilinpäätökseen ei sisälly lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneita kuluksi kirjaamattomia menoja ja pääoma-alennuksia.

Arvonkorotukset

Kunnan ja konsernin tilinpäätöksiin ei sisälly olennaisia arvonkorotuksia.

Pysyvät vastaavat

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2020	28 613,45	2 664 400,85	2 693 014,30
Tilikauden poistot	-17 820,97	-322 728,36	- 340 549,33
Lisäpoistot	-10 792,48		-10 792,48
Poistamaton hankintameno 31.12.2020	0	2 341 672,49	2 341 672,49
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	0	2 341 672,49	2 341 672,49

AINEELLISET HYÖDYKKEET							
	Maa-ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2020	27 430 038,39	84 364 617,41	26 695 329,71	2 563 075,69	61 653,07	2 530 062,43	143 444 522,70
Lisäykset tilikauden aikana	193 206,05	269 073,94	2 278 629,38	79 165,54		935 182,22	3 755 257,13
Rahoitusosuudet tilikaudella			-354 762,00				-354 762,00
Vähennykset tilikauden aikana	-60 561,57						-60 561,57
Siirto erien välillä		202 082,01	763 457,42			-965 539,43	
Tilikauden poistot		-4 149 741,85	-2 479 846,82	-804 698,08			-7 434 286,75
Lisäpoistot		-4 832 030,17	-251 285,93	-28 170,14			-5 111 486,24
Poistamaton hankintam. 31.12.2020	27 562 682,87	75 854 001,34	26 651 521,76	1 809 373,01	61 653,07	2 499 705,22	134 238 683,27
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	27 562 682,87	75 854 001,34	26 651 521,76	1 809 373,01	61 653,07	2 499 705,22	134 238 683,27

MAA- JA VESIALUEET	Kunta	
	2020	2019
Kiinteistöjen liittymismaksut	200 254	200 254
Muut maa- ja vesialueet	27 362 429	27 229 784
Yhteensä	27 562 683	27 430 039

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2020	35 584 086,81	400 358,68	5 503 919,05	1 887 844,08	43 376 208,62
Vähennykset				-28 181,39	-28 181,39
Siirto erien välillä		-179 466,00		179 466,00	
Hankintameno 31.12.2020	35 584 086,81	220 892,68	5 503 919,05	2 039 128,69	43 348 027,23
Arvonlennukset tilikaudella				-33,64	-33,64
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	35 584 086,81	220 892,68	5 503 919,05	2 039 095,05	43 347 993,59

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2020	29 508 965,50		2 291 236,43	31 800 201,93
Vähennykset	-180 612,24		-8 430,10	-180 612,24
Hankintameno 31.12.2020	29 328 353,26		2 282 806,33	31 611 159,59
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	29 328 353,26		2 282 806,33	31 611 159,59

Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Y-tunnus	Kunnan Omistus- osuus	Hankinta- hintaa	kunnan Äänivalta- osuus, %	Konsernin Omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
							Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
TYTÄRYHTEISÖT									
Nivos Oy	Mäntsälä	2519715-3	100,0	35 002 500,00		100,0	25 864	135 930	-1 229
Mäntsälän Vuokra-asunnot Oy	Mäntsälä	0835787-2	100,0	306 486,81	100,0	100,0	152	26 977	470
Mäntsälän Yrityskehitys Oy	Mäntsälä	1804569-6	70,0	91 000,00	70,0	100,0	198	53	13
Kiint.Oy Mäntsälän Toimistotalo	Mäntsälä	2417203-4	51,0	102 000,00		52,1	166	2 009	22
Mäntsälän Jäähalli Oy	Mäntsälä	1787050-4	48,58	82 100,00	48,58	51,01	-19	3 212	-91
Yhteensä				35 584 086,81			26 360	168 180	-816
KUNTAYHTYMÄT									
HUS	Helsinki	1567535-0	1,234	4 722 865,76	1,234	1,234	4 661	15 116	-8
Eteva ky	Mäntsälä	0203300-9	2,280	237 300,90	2,700	2,280	414	1 135	14
Uudenmaan päihdehuollon ky	Hyvinkää	0125920-9	2,900	31 012,68	2,874	2,900	76	14	19
Uudenmaan liitto	Helsinki	0201296-1	1,450	961,87	1,553	1,450	25	31	-1
K-Uud. amm.koulutusyht.	Järvenpää	0213834-5	5,589	501 066,64	5,589	5,589	4 269	577	256
K-Uud. sote-kuntayhtymä	Hyvinkää	2844969-4	10,71	10 711,20		10,710	11	8 440	11
Yhteensä				5 503 919,05			9 455	25 314	290
Yhdistelemättömät OSAKKUUSYHTEISÖT									
As. Oy Onnilanrinne	Mäntsälä	0129303-6	37,50	157 601,79	47,50	37,50			
As. Oy Aurinkorinne	Mäntsälä	0861556-0	29,60	63 290,89	53,70	29,60			
Yhteensä				220 892,68					
Yhteensä				41 308 898,54			35 815	193 493	-525

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset

	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		25 386		160 766
Lainasaamiset	29 118 341	210 012	29 298 953	210 012
Muut saamiset	2 109 035		2 112 875	
Yhteensä	31 227 377	235 398	31 411 828	370 778
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		68 859		180 051
Yhteensä		68 859		180 051
Yhteensä	31 227 377	304 256	31 411 829	550 830
Saamiset yhteensä	31 227 377	304 256	31 411 829	550 830

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Kunta				
Muut siirtosaamiset:				
Siirtyvät korot				
E-S Läänihallitus/ joukkoliikenneavustus	66 109	69 783	66 109	69 783
Kela-korvaukset	364 381	217 393	305 200	148 400
Ely-keskus/ työllistämistuet	58 744	31 148	58 744	31 148
Keha-keskus/ kotouttaminen	81 385	32 742	81 385	32 742
Hulevesimaksut v.2019		177 756		177 756
ELY avustus, Rautatieaseman p-alue	230 000		230 000	
Muut siirtosaamiset	5 769 710	5 971 448	206 920	149 629
yhteensä	6 570 329	6 500 270	948 358	609 458
Tulojäämät yhteensä	6 570 329	6 500 270	948 358	609 458
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	6 570 329	6 500 270	948 358	609 458

5.5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana (KPA 2:5 § 1-kohta)

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	53 570 007	53 570 007	53 570 007	53 570 007
Peruspääoma 31.12.	53 570 007	53 570 007	53 570 007	53 570 007
Muut omat rahastot 1.1.	44 969	44 969		
Lisäykset tilikaudella	486			
Vähennykset tilikaudella	-2 285			
Muut omat rahastot 31.12.	43 171	44 969		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	23 137 310	30 528 763	69 805 125	78 088 271
Aiempiin tilikausiin liittyvät korjaukset*	136 054			
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	23 273 364	30 528 763	69 805 125	78 088 271
Tilikauden yli-/alijäämä	3 031 922	-7 391 453	952 663	-8 283 146
Oma pääoma 31.12.	79 918 464	76 752 286	124 327 795	123 375 132

*Nivos konsernissa kirjattu v.2020 osakkeiden arvonalennus edellisten tilikausien voittovaroista.

Erittely verotussyistä tehdyn poistoeron muutoksesta

Kunnan tilinpäätöksessä poistoeroon ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa (evl 54 §)

Pitkäaikaiset velat

Velat jotka erääntyvät 5 vuoden kuluttua (1.1.2026 tai sen jälkeen) (KPA 2:5 § 2-kohta)

	Kunta	
	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 129 903	21 801 736
Yhteensä	13 129 903	21 801 736

Joukkovelkakirjalainat

	Kunta	
	2020	2019
Joukkovelkakirjalainat, kuntatodistukset jotka erääntyneet 28.1.2020		40 500 000
JVK-laina, kertalyhenteinen, erääntyy 9.9.2025, korko -0,094%	30 000 000	
JVK-laina, erääntynyt 11.1.2021	5 000 000	
JVK-laina, erääntynyt 11.1.2021	5 000 000	
Yhteensä	40 000 000	40 500 000

Olennaiset pakollisiin varauksiin merkityt erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus	10 178	10 737		
Pilaantuneiden maiden puhdistusvaraus	348 442	356 501	348 442	356 501
Potilasvakuutus	466 509	472 762		
Muu pakollinen varaus	20 827	400 016		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	845 956	1 240 016	348 442	356 501

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat

	2020		2019	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		469 428		282 715
Lainat				
Muut velat			411 140	
Siirtovelat				17 254
Yhteensä		469 428	411 140	299 969
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		-352 648		60 192
Siirtovelat		2 957 281		8 345 818
Yhteensä		2 604 633		8 406 010
Vieras pääoma yhteensä		3 074 061	411 140	8 705 979

Maksuvalmiuden kannalta merkittävät tililiimitit

	2020	2019
Luotollisen shekkitilin limiitti,	2 000 000	2 000 000
siitä käyttämättä oleva määrä	2 000 000	2 000 000

Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat				
Liittymismaksut	23 137 949	21 382 082	411 140	411 140
Muut velat	3 948 911	3 771 837	854 390	747 683
Muut velat yhteensä	27 086 860	25 153 920	1 265 529	1 158 823

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Korkojaksotukset	132 166	1 296 591		195 810
Jaksotetut henkilöstökulut	12 729 599	8 500 997	4 455 827	4 271 845
Valtionosuusennakot	963 430	634 560	963 430	634 560
Muut siirtovelat				
Pornaisiin siirtyneen henkilöstön lomapalkkavelka 31.12.2018		156 741		156 741
Lomapalkkavelka KEU sote		1 275 506		1 275 506
KEU Sote tasauslasku		7 096 913	2 318 770	7 096 913
HUS alijäämän kattaminen ja varaston alaskirjaus			638 503	
Muut siirtovelat	7 971 271	2 952 000	240 342	288 605
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	21 796 465	21 913 308	8 616 873	13 919 981

5.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 147 484	28 308 176		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	26 394 736	29 045 100		

Vakuudet, jotka kunta on antanut muiden sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Annetut vakuudet	23 847 544	23 014 213		

Vakuudet, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Ei ilmoitettavaa

Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä mainituista tarkoitetuista vakuuksista lajeittain

Ei ilmoitettavaa

Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut yhteensä	11 967 528	5 857 021	2 143 039	11 962
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	3 391 983	888 858	835 591	11 962
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut yhteensä	23 365 298	2 136 539	21 930 936	1 138 045
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 246 998	957 072	497 237	583 231
Näistä kiinteistöihin liittyvät rahoitus-leasingvastuut	21 000 000		21 000 000	
	35 332 826	7 993 561	24 073 974	1 150 007

Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut (KPA 2:7.2 § 4-kohta)

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	88 633 444	92 393 444	88 566 321	92 326 321
Jäljellä oleva pääoma	57 906 151	60 351 214	57 860 004	60 302 270
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	11 192 915	11 498 855	9 021 920	9 694 672
Jäljellä oleva pääoma	3 072 520	2 928 114	1 109 775	1 366 596
Jälleenvuokraus- ja vuokraus-/Paloasemanpellon päiväkotia *)	1 058 148	1 197 684	1 058 148	1 197 684
vastuu voimassa 31.7.2028 asti				
josta seuraavalla tilikaudella maksettavat	147 823	139 536	147 823	139 536
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	138 221 890	124 535 814	138 221 890	124 535 814
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.				
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	86 125	81 936	86 125	81 936

*Kunta on sitoutunut vuokraamaan Paloasemanpellon päiväkodin tilat omaan käyttöönsä, mikäli yksityisen palveluntuottajan toiminta lakkaa tuotannollis-taloudellisista syistä eikä tiloihin löydy toimintaa jatkamaan yksityistä palveluntuottajaa. Jälleenvuokraussopimus on voimassa LapTi-Invest Oy:n ja yksityisen palveluntuottajan 15 vuoden sopimuskauten ajan 1.8.2013 alkaen.

Muut kuntaa koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut				
Palvelusopimus 2018-2019, Kiljavan sairaala	179 480	179 480	179 480	179 480
Muut sopimusvastuut/ HUS	992 624	58 859		
Nivos Oy:n sitoumus sijoituksesta Suomen Voima Oy:n kautta Fennovoima hankkeeseen enintään n. 12 M e laitoksen käynnistymiseen (2024) mennessä, jos sitoumuksen ehdot täyttyvät.	1 218 000	1 218 000		
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset				
Palvelusopimusvastuu / NCC				
Hyökännummen ja Riihimäen koulujen sekä Hyökännummen päiväkodin palvelusopimusvastuu + optio 5 v. (palvelusopimus 24.8.2015: 20vuotta ajalle 2017-2037 20,4 milj.euroa + 5 vuoden optio)	22 589 276	23 603 206	22 589 276	23 603 206
Sopimusvastuut yhteensä	24 979 380	25 059 545	22 768 756	23 782 686
Alv-palautusvastuu				
Kunnalla ei tilinpäätöshetkellä ole tiedossa kiinteistöjä, joiden osalta palautusvastuun toteutuminen olisi todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.				
Tytäryhteisöjen palautusvastuut Mva, Nivos ja Toimistotalo	500 951	493 477		
Kuntayhtymien palautusvastuut Hus ja Eteva	67 563	94 359		
Valtionosuuksien palautusvastuu Eteva ja Keuda	466 061	512 085		
Kuntien eläkevakuutus/ vastuu eläkemenoperusteisesta maksusta				
HUS/ Vammaispalvelulain mukaiset varaukset		3 342		

Mäntsälän kunnan koronvaihtosopimukset

Kunnanhallitus on päättänyt korkomenojen suojausosuudesta 21.11.2011 § 339 siten, että Mäntsälän lainasalkun suojausaste voidaan nostaa asteittain vähintään 60 % tasolle. Koronvaihtosopimukset on tehty vuosina 2012 – 2015. Uusia sopimuksia ei ole tehty vuosina 2016 – 2020. Koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainojen ja koronvaihtosopimusten pääomat, eräpäivät sekä koronvaihtosopimukset (nro 1 ja 3 – 5) vastaavat toisiaan. Kuntarahoituksen korkosuojausta (nro 2) vastaava laina on maksettu pois 24.9.2020. Koronvaihtosopimuksissa ei ole erillistä purkuehtoa.

1. Kuntarahoituksen kanssa v.2015 tehty 15,148 Me koronvaihtosopimus on laadittu suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitoutunut pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Sopimuksen alkamispäivämäärä on 7.9.2017. Sopimus on voimassa 7.9.2025 asti. Koronvaihtosopimuksessa on kiinteä korko 1,131 %-yksikköä p.a./6 kk euribor. Maksupäivät ovat 7.3. ja 7.9. Korot on kirjattu korkokuluihin. Sopimuksella on siirretty 15,1 Me tasesuojauksen osalta kiinteään korkoon, joten korkosuojaukset ovat tältä osin 217 265 euroa suuremmat v. 2020 kuin ilman johdannaissopimusta (Kh 17.8.2015 § 194/Kunnanjohtaja vhp 24.8.2015 § 12).

2. Kuntarahoituksen kanssa v.2015 tehty 14,021 Me koronvaihtosopimus on laadittu suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitoutunut pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Sopimuksen alkamispäivämäärä on 24.9.2018. Sopimus on voimassa 24.9.2025 asti. Koronvaihtosopimuksessa on kiinteä korko 1,279 %-yksikköä p.a./6 kk euribor. Maksupäivät ovat 24.3. ja 24.9. Korot on kirjattu korkokuluihin. Sopimuksella on siirretty 14 Me tasesuojauksen osalta kiinteään korkoon, joten korkosuojaukset ovat tältä osin 219 271 euroa suuremmat v. 2020 kuin ilman johdannaissopimusta (Kh 17.8.2015 § 194/Kunnanjohtaja vhp 24.8.2015 § 12).

3. Nordean kanssa v.2013 tehty 4,2 Me koronvaihtosopimus on laadittu suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitoutunut pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Sopimuksen alkamispäivämäärä on 30.12.2013. Sopimus on voimassa 20.6.2022 asti. Koronvaihtosopimuksessa on kiinteä korko 1,613 %-yksikköä p.a./6 kk euribor. Maksupäivät ovat 30.6. ja 30.12. Korot on kirjattu korkokuluihin. Sopimuksella on siirretty 4,2 Me tasesuojauksen osalta kiinteään korkoon, joten korkosuojaukset ovat tältä osin 22 412 euroa suuremmat v. 2020 kuin ilman johdannaissopimusta (Kh 17.8.2015 § 194/Kunnankamreeri vhp 22.8.2013 § 20).

4. Dansken kanssa v.2012 tehty 9,5 Me koronvaihtosopimus on laadittu suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitoutunut pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Sopimuksen alkamispäivämäärä on 30.6.2012. Sopimus on voimassa 30.12.2021 asti. Koronvaihtosopimuksessa on kiinteä korko 1,905 %-yksikköä p.a./6 kk euribor. Maksupäivät ovat 30.6. ja 30.12. Korot on kirjattu korkokuluihin. Sopimuksella on siirretty 9,5 Me tasesuojauksen osalta kiinteään korkoon, joten korkosuojaukset ovat tältä osin 39 416 euroa suuremmat v. 2020 kuin ilman johdannaissopimusta (Kh 17.8.2015 § 194/Kunnankamreeri vhp 31.1.2012 § 7).

5. Dansken kanssa v.2013 tehty 5 Me koronvaihtosopimus on laadittu suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitoutunut pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Sopimuksen alkamispäivämäärä on 30.6.2013. Sopimus on voimassa 30.12.2022 asti. Koronvaihtosopimuksessa on kiinteä korko 1,389 %-yksikköä p.a./6 kk euribor. Maksupäivät ovat 30.6. ja 30.12. Korot on kirjattu korkokuluihin. Sopimuksella on siirretty 5 Me tasesuojauksen osalta kiinteään korkoon, joten korkosuojaukset ovat tältä osin 22 082 euroa suuremmat v. 2020 kuin ilman johdannaissopimusta (Kh 17.8.2015 § 194/Kunnankamreeri vhp 14.2.2013 § 6).

Kuntarahoitus Oyj, nro 35195 Sopimus erääntyy 8.9.2025 Nimellisarvo Käypä arvo			13 529 295 -929 208	14 068 925 -885 328
Kuntarahoitus Oyj, nro 35197 Sopimus erääntyy 24.9.2025 Nimellisarvo Käypä arvo			12 968 370 -981 337	13 494 622 -954 666
Nordea Bank AB (publ), nro 1253644/1674747) Sopimus erääntyy 30.6.2022 Nimellisarvo Käypä arvo			2 491 180 25 209	2 491 180 -36 331
Danske Bank Oyj, nro 6649W Sopimus erääntyy 30.12.2021 Nimellisarvo Käypä arvo			2 000 000 -18 461	2 000 000 -56 378
Danske Bank Oyj, nro 7830Z Sopimus erääntyy 30.6.2022 Nimellisarvo Käypä arvo			1 386 000 -16 028	1 386 000 -35 606
Konserniyhtiöiden koronvaihtosopimukset				
HUS				
Nimellisarvo	246 884	246 884		
Käypä arvo		-9 829		
Eteva				
Nimellisarvo	72 107	81 409		
Käypä arvo	-4 865	-7 576		
Nivos				
Nimellisarvo	15 000 000	15 000 000		
Käypä arvo	-299 332	-277 586		
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Sähköjohdannaiset				
Ostosopimukset	346 578	2 773 192		
Myyntisopimukset	352 152	385 618		

5.7 Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen

Ei ilmoitettavaa

5.8 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstö toimialoittain 31.12.2020

Toimiala	Vakinaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Oppisopimus-suhteiset		Kaikki yhteensä		Määräaikaisten osuus	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Konsernipalvelut	53	44	15	8	12	4	1	1	81	57	18,5 %	14,0 %
Kasvatus- ja Sivistyspalvelut	445	465	230	232		4		2	675	703	34,1 %	33,0 %
Tekniset palvelut	87	93	22	16		5			109	114	20,2 %	14,0 %
Yhteensä	585	602	267	256	12	13	1	3	865	873	32,30 %	29,3 %

Henkilöstökulut

	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	34 023 254	35 483 317
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Yhteensä henkilöstökulut	34 023 254	35 483 317

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut (Kuntalaki 82.3.§)

	2020	2019
Mäntsälän Kokoomus ry	6 005	7 108
Keskustan Mäntsälän kunnallisjärjestö ry	7 178	11 246
Vihreä Verkko ry/ Mäntsälän vihreät	1 497	1 090
Mäntsälän Vasemmisto ry	1 727	2 670
Mäntsälän Sos.dem.työväenyhdistys	4 871	6 120
Mäntsälän Perussuomalaiset ry	559	932
Suomen Kristillisdem. Mäntsälän paikallisosasto ry	244	314
PRO Mäntsälä ry Mäntsälän puolesta	933	717
Yhteensä	23 013	27 039

Tilintarkastuspalkkiot

	2020	2019
Lakisääteistä tilintarkastusta suorittava tarkastusyhteisö:		
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot, lakisääteinen tilintarkastus	24 668	13 140
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 170	3 414
Muut palkkiot		4 088
Palkkiot yhteensä	26 838	20 338

Intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Intressitaho	1. Kuvaus liiketoimesta	2. Liiketoimen arvo	3. Intressisuhteen luonne	4. Muut kunnan taloudellisen aseman arvioimisen kannalta välttämättömät tiedot liiketoimesta
1. Kunnanjohtaja Esko Kairesalo	Johtajasopimus 28.6.2018		kunnanjohtajan työtehtävät	Sopimuksessa ei ole sovittu erokorvauksesta
2. Vesiosuuskunta Suoni	Kunnan antama omavelkainen takaus	Vastuun määrä 354 061,07€ josta 62,5 %	muu osake/osuusomistus	
3. Hirvihaaran vesiosuuskunta	Kunnan antama omavelkainen takaus	122 234,26 €, josta 100%	muu osake/osuusomistus	
4. Vesiosuuskunta Mustijoki	Kunnan antama omavelkainen takaus	Vastuun määrä 1 030 000 € josta 53,1%	muu osake/osuusomistus	
5. Mäntsälän vuokra-asunnot Oy	Kunnan antama pääomalaina (kh 11.12.2017 § 130 / kh 27.11.2017 § 304)	1 200 000 €,	Tytäryritys	
6. Mäntsälän vuokra-asunnot Oy	Kunnan antama omavelkainen takaus	Vastuun määrä 5 065 367€ josta 100%	Tytäryritys	
7. Mäntsälän vuokra-asunnot Oy	Luotollinen yritystili	Vastuun määrä 550 708,77€,	Tytäryritys	
8. Mäntsälän jäähalli Oy	Kunnan antama koroton antolaina (kh 14.4.2003 § 104)	117 600 €,	Tytäryritys	
9. Nivos Oy	Kunnan antama takaus	12 000 000€ sekä 8 800 000€, josta 80%	Tytäryritys	
10. Nivos Oy	Kunnan antama omavelkainen takaus	7 040 000€ josta 100%	Tytäryritys	
11. Nivos Verkot Oy	Kunnan antama takaus	533 332,90€ sekä 12 000 000€ josta 80%	Tytäryritys	
12. Nivos Verkot Oy	Kunnan antama omavelkainen takaus	Vastuun määrä 2 628 576€ josta 100%	Tytäryritys	
13. Nivos Vesi ja lämpö Oy	Kunnan antama takaus	137 931€, josta 100%	Tytäryritys	
14. Nivos Vesi ja lämpö Oy	Takausvastuu	2 000 000€ josta 100%	Tytäryritys	
15. Kiinteistö Oy Mäntsälän toimistotalo	Kunnan antama omavelkainen takaus	1 783 410€ josta 100%	Tytäryritys	
16. Kiinteistö Oy Mäntsälän toimistotalo	Takausvastuu luotollinen yritystili	Vastuun määrä 2526,93€, josta 100%	Tytäryritys	
17. Mäntsälän jäähalli Oy	Kunnan antama omavelkainen takaus	Vastuun määrä 5 673 914€ josta 100%	Tytäryritys	

Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuudet

Kuntalain (410/2015) mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan 1.6.2017 alkaen. Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä johtotehtävistä ja luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta ja muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Alla luetellut sidonnaisuudet ovat Mäntsälän kunnan sidonnaisuusrekisterissä ja perustuvat henkilön omaan ilmoitukseen.

Ilmoittajan henkilötiedot	Päiväys	Luottamustehtävä tai virkatehtävä	Sidonnaisuus, jolla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävän hoidossa (sis. elinkeinotoimintaa harj. yrityksen nimi, toimiala, tehtävä)	Merkittävä varallisuus
Aalto Jussi	8 / 2017	Kunnanhallituksen varajäsen	Mäntsälän riistanhoitoyhdistyksen hallituksen jäsen, Aliurakointia yrityksille	
Allonen Ilkka	3.8.2017	Kunnanvaltuuston 2. varapuh.joht.	Mäntsälän Osuuspankin edustajiston jäsen	
Ansala Kari	puuttuu	Kuntakehityslautakunnan varajäsen		
Eloranta Jari	puuttuu	Kuntakehityslautakunnan varajäsen		
Gummerus Vesa	1.7.2020	Kuntakehityslautakunnan esittelijä, kuntakehitysjohdaja	Kiinteistö Oy Mäntsälän Toimistotalo, hallituksen jäsen	
Hallikainen Heli	3.7.2017	Kunnanhallituksen 1. varapuh.joht.; konsernijaoston varapuh.joht.	Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän yhtymävaltuuston jäsen	
Hännilä-Niemelä Mea	14.10.2019	Kasvatus- ja sivistyslautakunnan varapuh.joht.		
Havula Tapio	14.10.2019	Kunnanhallituksen puh.joht.; konsernijaoston puh.joht.	Sälinkään yhteismetsän hoitokunnan puh.joht., Vesiosuuskunta Sälinkää hallituksen puheenjohtaja, Mäntsälän Osuuspankin edustajiston jäsen, Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän hallituksen varapuh.joht., Kuuma-seutu liikelaitoksen johtokunnan jäsen, kirkkovaltuuston jäsen 2019-2022	
Heikkilä Hannu	14.10.2019	Kasvatus- ja sivistyslautakunnan puh.joht.	Mäntsälän Urheilijat ry:n tukisäätiön hallituksen puheenjohtaja, Mäntsälän seniorit ry:n hallituksen puh.joht.	
Heikkilä Jussi	14.10.2019	Kunnanhallituksen varajäsen; konsernijaoston varajäsen	Mäntsälän Jäshalli Oy hallituksen puheenjohtaja, T:mi Jussi Heikkilä, Mäntsälän Osuuspankin edustajiston jäsen	
Heinmurto Katri	29.8.2017	Kuntakehityslautakunnan varajäsen	Nivos Oy:n hallituksen jäsen, Mäntsälän vuokra-asunnot Oy hallituksen varajäsen	
Heino Juha	24.8.2017	Kuntakehityslautakunnan varajäsen	Sulkavan Sisu puh.joht.; Sulkavan Maaseutuseura hallituksen jäsen	
Helenius Markku	30.6.2020	Kuntakehityslautakunnan jäsen	Kirkkoneuvoston ja -valtuuston jäsen	

Ilmoittajan henkilötiedot	Päiväys	Luottamustehtävä tai virkatehtävä	Sidonnaisuus, jolla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävän hoidossa (sis. elinkeinotoimintaa harj. yrityksen nimi, toimiala, tehtävä)	Merkittävä varallisuus
Helin Anna	31.10.2017	Kunnanvaltuuston 1. varapuh.joht.	Kuuma Sote-hallituksen jäsen	
Hägglund Antton	21.8.2017	Hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja	Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän yhtymävaltuuston jäsen	
Inkinen Juha	9.10.2017	Kuntakehityslautakunnan jäsen; kunnanhallituksen varajäsen	Sulkavan Maaseutuseura ry hallituksen puh.joht.	
Jokinen Pentti	14.10.2019	Keskusvaalittk:n puh.joht.	Asunto Oy Mäntsälän Linnanpihan hallituksen puh. joht., As Oy Mäntsälän Mantelin hallituksen puh.joht.	
Kairesalo Esko	30.6.2017	Kunnanjohtaja; kunnanhallituksen esittelijä; konsernijaoston esittelijä	Mäntsälän Yrityskehitys Oy hall. jäsen Nivos Oy hall. asiantuntijajäsen, Keski-Uudenmaan kauppakamarin hallituksen jäsen, KuntaPro Oy hallintoneuvoston jäsen	
Kanerva Hans	30.8.2017	Kuntakehityslautakunnan jäsen	Nivos Oy Vesi hallituksen puh.joht.; Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda yhtymävaltuuston jäsen	
Keto-Huovinen Pihla	10.7.2020	Kunnanhallituksen jäsen	Nivos Palvelut Oy, hallituksen jäsen	
Kokko Eero	14.10.2019	Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja	Nivos Oy:n hallituksen jäsen; Nivos Vesi ja Lampo Oy hallituksen puh.joht.; Ykkös-Optikka Oy hallituksen puh.joht., Optimal Training Oy yrittäjä	
Komonen Sirpa	3.8.2017	Kuntakehityslautakunnan varajäsen		
Koski Päivi	7.8.2017	Teknisen lautakunnan varapuheenjohtaja; kuntakehityslautakunnan varajäsen	Rahastonhoitaja Kenkäkalliontien hoitokunnassa	
Kosonen Jyrki	28.8.2017	Kuntakehityslautakunnan puheenjohtaja	Kiertokapula Oy:n hallintoneuvoston jäsen; Yrittäjä	
Laaksonen Tapio	21.8.2017	Kunnanhallituksen varajäsen		

Ilmoittajan henkilötiedot	Päiväys	Luottamustehtävä tai virkatehtävä	Sidonnaisuus, jolla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävän hoidossa (sis. elinkeinotoimintaa harj. yrityksen nimi, toimiala, tehtävä)	Merkittävä varallisuus
Laine Tytti	30.6.2020	Kuntakehityslautakunnan varapuh.joht. kunnanhallituksen varajäsen	Mantsälän Jäähalli Oy hallituksen jäsen, Mantsälän Koivistolaisten varapuheenjohtaja	
Laukkanen Erkki	30.6.2017 / 18.10.2017	Kunnanhallituksen varajäsen; konsernijaoston jäsen	Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän hallituksen jäsen	
Lampi Satu	10.7.2017	Kunnanhallituksen varajäsen, konsernijaoston jäsen	Nivos Oy:n hallituksen jäsen, Mantsälän Jäähalli Oy hallituksen varajäsen	
Leino Timo	30.6.2017	Teknisen lautakunnan puheenjohtaja	Palokunnan päällikkö, Mantsälän VPK ry, Mantsälän Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen	
Linamaa Reijo	26.7.2017 / 12.10.2017	Kunnanhallituksen jäsen	Nivos Oy hallituksen puheenjohtaja, Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän yhtiövaltuuston varajäsen, Rexmusic Oy:n toimitusjohtaja (aputoiminimi Etikoti LKV)	
Lindqvist Lelf	puuttuu	Kuntakehityslautakunnan varajäsen		
Linjama-Lehtinen Ulla	3.9.2020	Kuntakehityslautakunnan jäsen		
Mäkelä Sirkku	6.7.2020	Keskusvaillautakunnan sihteerin (esittelijä)	Keski-Uusimaa Jyty ry:n puheenjohtaja	
Mäkipää Marja-Leena	30.6.2020	Kunnanhallituksen jäsen	Mantsälän Yrityskehitys Oy:n hallituksen jäsen, Mantsälän Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen, Elinkeinon ja ammattien harjoittaminen maatilalla Kaisaniemi, Kiertokapulien hallitus jäsen, Vesiosuuskunta Suonen hallitus jäsen	
Nousiainen Salla	18.10.2017	Konsernijaoston varajäsen		
Peltola Veijo	25.8.2017	Keskusvaillat:n varapuh.joht.	Uudenmaan maakuntasäätiön hallituksen jäsen, Vesiosuuskunta Suoni puh.joht.	
Perämäki Helena	23.11.2018	talousjohtaja		
Peussa Kari	14.10.2019	Kunnanhallituksen jäsen; konsernijaoston varajäsen	Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän valtuuston jäsen	

Ilmoittajan henkilötiedot	Päiväys	Luottamustehtävä tai virkatehtävä	Sidonnaisuus, jolla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävän hoidossa (sis. elinkeinotoimintaa harj. yrityksen nimi, toimiala, tehtävä)	Merkittävä varallisuus
Puisto Pekka	19.10.2017	Kuntakehityslautakunnan varajäsen		
Pynttari Mika	20.11.2018	tekninen johtaja		
Ravolainen-Rinne Heta	4.8.2017 / 6.10.2017	Kunnanvaltuuston puheenjohtaja	Kuuma-seutu liikelaitoksen johtokunnan jäsen, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän hallituksen jäsen, Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän hallituksen jäsen, T.mi Kuningatarideat	
Salmi Petri	30.6.2020	Kunnanhallituksen 2. varapuh.joht.; konsernijaoston jäsen		
Siikaluoma Esa	25.10.2017	hallintojohtaja	Kuuma-ICT Oy hallituksen jäsen; Mäntsälän palvelukotiyhdistys ry hallituksen jäsen	
Sundberg Anneli	7.7.2017 / 5.10.2017	Kuntakehityslautakunnan varajäsen	Silmu ry hallituksen varajäsen	
Särkijärvi Tuuli	15.10.2019	Kunnanhallituksen jäsen; konsernijaoston varajäsen	Nivos Verkot Oy:n hallituksen jäsen, Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan jäsen, MLL Mäntsälän paikallisyhdistyksen hallituksen jäsen, Sälinkään koulun vanhempainyhdistys ry:n hallituksen jäsen	
Teppinen Marja	2.7.2020	Kuntakehityslautakunnan jäsen, kunnanhallituksen varajäsen	Silmu ry hallituksen puheenjohtaja, Kiertokapulan hallituksen varajäsen	
Toivonen Tero	12.10.2017	Kuntakehityslautakunnan jäsen	Mäntsälän vuokra-asunnot Oy:n hallituksen jäsen	
Tuomisto Emmi	1.8.2017	Tarkastuslautakunnan varapuh.joht.		
Warras-Stjernvall Annika	12.11.2018	Kuntakehityslautakunnan jäsen, kunnanhallituksen varajäsen	Mäntsälän vuokra-asunnot Oy hallituksen varajäsen, Eteva kuntayhtymän hallituksen puh.joht., Kiinteistö Oy Mäntsälän Toimistotalo hallituksen jäsen, Maakuntavaltuuston varajäsen	

Ilmoittajan henkilötiedot	Päiväys	Luottamustehtävä tai virkatehtävä	Sidonnaisuus, jolla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävän hoidossa (sis. elinkeinotoimintaa harj. yrityksen nimi, toimiala, tehtävä)	Merkittävä varallisuus
Virolainen Kari	4.8.2017	Kunnanhallituksen jäsen; konsernijaoston varajäsen	Nivos Oy hallituksen jäsen, Kiinteistö Oy Mäntsälän Toimistotalo hallituksen jäsen, Mäntsälän Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen, Mäntsälän yrittäjäyhdistys ry hallituksen jäsen, Carpojat toimitusjohtaja ja hallituksen pj	

6 Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Mäntsälässä 29.3.2021

Tapio Havula

Heli Hallikainen

Petri Salmi

Marja-Leena Mäkipää

Kari Virolainen

Pihla Keto-Huovinen

Kari Peussa

Reijo Liinamaa

Tuuli Särkijärvi

Esko Kairesalo

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Mäntsälässä ____/____2021

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Piia-Tuulia Rauhala

Luettelot ja selvitykset

Luettelo kirjanpitoKirjoista:

Tilinpäätös sidottuna paperisena

Pääkirja sähköisenä

Päiväkirja sähköisenä

Luettelo tositelajeista joita säilytetään sähköisesti:

Nimi	Muoto
185 Aktivoinnit	AKT#####
185 ALV-maksuajo	ALV#####
185 Hyvitysten palautus	HYV#####
185 Pysyvien vastaavien hankinnat	KOM#####
185 Kirjanpito tapahtuman palautustapahtuma	KPA#####
185 Kp-liittymä Perintäkarhu	55#####
185 Asiakkaan manuaaliset kohdistukset	31####
185 Asiakkaan manuaaliset suoritukset	34#####
185 Matkalaskut	ML#####
185 Luottotappiokirjaus	38#####
185 Muistiotositteet excelistä	17#####
185 Laskunumero laskulaji 10	10#####
185 Laskunumero laskulaji 11	11#####
185 Laskunumero laskulaji 20	20#####
185 Laskunumero laskulaji 22	22#####
185 Laskunumero laskulaji 24	24#####
185 Laskunumero laskulaji 32	32#####
185 Laskunumero laskulaji 40	40#####
185 Laskunumero laskulaji 41	41#####
185 Laskunumero laskulaji 42	42#####
185 Laskunumero laskulaji 43	43#####
185 Laskunumero laskulaji 50	50#####
185 Laskunumero laskulaji 54	54#####
185 Laskunumero laskulaji 70	70#####
185 Ostoreskontramaksut	21####
185 Palkat	13####
185 Intrum Justitia toimeksiantoliittymä	#####
185 Perintäkarhuliittymä	#####
185 Trust Kapital- suoritukset	35#####
185 Asiakkaan viitemaksut	31#####